

Programmabegroting 2018

na verwerking erratum

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	5
Hoofdstuk 1 Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2 Programmaplan	13
Programma 1 Sociaal Domein	14
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	26
Programma 3 Economie en duurzaamheid	35
Programma 4 Openbare ruimte	44
Programma 5 Ruimtelijke ontwikkelingen	52
Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid	62
Hoofdstuk 3 Bedrijfsvoering en Algemene dekkingsmiddelen	73
Hoofdstuk 4 Paragrafen	81
Paragraaf 1 Lokale heffingen	82
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	95
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	107
Paragraaf 4 Financiering	112
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	117
Paragraaf 6 Verbonden partijen	119
Paragraaf 7 Grondbeleid	124
Hoofdstuk 5 Financiële begroting	131
Bijlagen	147
Bijlage 1 Bronvermelding	148
Bijlage 2 Lijst van afkortingen	149
Bijlage 3 Toelichting beleidsindicatoren commissie Depla	153
Bijlage 4 Kader stellende nota's	157
Bijlage 5 Subsidieoverzicht	160

Aanbiedingsbrief

In de Lentenota 2017 heeft het college aangegeven wat haar de beleidsvoornemens voor 2018 en de daarop volgende jaren zijn, inclusief het financieel meerjarenperspectief. De programmabegroting 2018 is een verdere uitwerking daarvan.

Met gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht werkt het college aan de uitvoering van de laatste punten uit het collegeprogramma. Verder vindt het college het belangrijk om een sluitende meerjarenbegroting te presenteren, waarmee zij een volgende gemeenteraad ruimte geeft voor nieuwe ontwikkelingen. Het past bij haar uitgangspunt om een gezond financieel beleid te voeren en zaken op orde te hebben. Alleen 2018 kent een incidenteel tekort.

Financieel meerjarenperspectief

Bedrag x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Primitieve begroting	141	1.377	1.884	1.884
1e begrotingswijziging nav besluit bij NJR 2016	500	349	349	349
Lentenota 2017	-864	-411	-343	-413
Meicirculaire	749			
Saldo na meicirculaire	527	1.315	1.890	1.820
<i>Besluitvorming na de Lentenota</i>				
Actualisering grondexploitaties Aalsmeer (raad 23 mei 2017)	-176	-13	-15	-15
Saldo voor begroting	352	1.302	1.875	1.805
<i>Mutaties begroting</i>				
BTW compensatiefonds	-394			
Verhoging budget verkiezingen	-13	-41		
Gemeenteraadsverkiezingen 2018	-20			
Grafrechten	75	75	75	75
Riolering	-226	-226	-226	-226
Bouwleges	173			
OZB	263	263	263	263
Programma digitaal werken	-538	-100	-100	-100
Overige posten	-88	-100	-147	-174
Saldo meerjarenbegroting 2018 - 2022	-416	1.172	1.739	1.642

-/- is nadeel

Ten opzichte van de Lentenota hebben wij te maken met een aantal nieuwe ontwikkelingen die worden toegelicht in hoofdstuk 5 van de programmabegroting. Deze ontwikkelingen hebben onder meer betrekking op kosten voor de komende verkiezingen, grafrechten, bouwleges, het programma digitaal werken en een correctiepost in verband met BTW-verrekening. Een belangrijke ontwikkeling heeft betrekking op de woonlasten voor de burger. Ook in deze programmabegroting maakt het college nadrukkelijk de keuze om de woonlasten voor inwoners in zijn totaliteit zo laag mogelijk te houden. Daarom stelt zij voor de hogere OZB aanslag waar inwoners mee te maken krijgen als gevolg van de waardeestijging van woningen te compenseren met een korting op de afvalstoffenheffing en de rioolrechten.

Actuele ontwikkelingen

Daarnaast heeft het college te maken met nieuwe wetgeving, zoals de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de wet is uitgesteld, maar de ambtelijke organisatie is al bezig met de noodzakelijke voorbereidingen, zodat een nieuwe gemeenteraad komende jaren strategische beslissingen kan nemen.

Nieuwe ontwikkelingen op ICT gebied vragen continu om aanpassingen van het programma Digitaal Werken, de organisatie en medewerkers. We maken daarbij onderscheid tussen het Programma Digitaal Werken “first things first”, dat de digitale basis legt voor de “Digitale transformatie”, het proces om - in lijn met de landelijke ontwikkelingen én verplichtingen- te komen tot een volledig gedigitaliseerde organisatie. Bij de Lentenota hebben wij u geïnformeerd over deze ontwikkeling. De financiële vertaling is in deze begroting meegenomen.

Uitgangspunten van het collegeprogramma zijn zorgzaam, leefbaar en ondernemend. Het college heeft deze vertaald in de speerpunten: zorg, economie, leefbaarheid, Schiphol en wonen. Duurzaamheid is de rode draad door alle speerpunten, omdat het raakvlakken heeft met alle beleidsterreinen. Onze ambities zijn Fossiel onafhankelijk in 2040, Circulaire economie en Inclusieve stad. De gemeente is bezig met de voorbereidingen voor een energie transitieplan in 2018.

Zorg

Zorg en ondersteuning op maat bieden aan mensen die dat nodig hebben is het uitgangspunt van het Wmo-beleid van de gemeente. In 2018 wordt een nieuwe Wmo-nota opgesteld. Daarbij bekijken we opnieuw welke zorg nodig is en wat de wensen en behoeften van inwoners zijn. Afgelopen jaren heeft de gemeente een aantal woonservicezones ingericht voor ouderen die (zwaardere) zorg nodig hebben. In 2018/19 wordt nog een drietal woonservicezones gerealiseerd.

In 2018 wil de gemeente de ingezette op preventie gerichte lijn in de jeugdzorg voortzetten. Zo wordt de inzet van gezinscoaches en individuele begeleiding in 2018 geïntensiveerd. De gemeente verwacht dat deze preventieve aanpak over een aantal jaren tot een daling leidt van de zwaardere en duurdere zorg.

In 2018 gaat de gemeente werken volgens de nieuwe regionale inkoopstrategie voor jeugdhulp. Centraal in deze aanpak staat het voorkomen van stapeling van zorg en het verbeteren van kwaliteit. In 2018 start de gemeente ook met de pilot 16+ voor probleemjongeren die niet meer thuis kunnen wonen. Het gaat om wonen met intensieve ambulante zorg.

In 2016 ging AM Match van start voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het eerste jaar van AM Match is recent geëvalueerd. Deze aanbevelingen gebruiken we om de dienstverlening in 2018 verder te verbeteren.

Economie

Aalsmeer is economisch een speler van formaat in de metropoolregio en een belangrijke schakel in de logistieke Westas. De economie trekt sterk aan, dat merken we aan de ontwikkelingen op bedrijventerrein Green Park Aalsmeer. In 2018 gaat de gemeente verder met het uitvoeringsprogramma van de Economische Agenda die uw raad in 2017 heeft vastgesteld. Daarnaast werkt de gemeente intensief samen met de Amstelland-Meerlanden gemeenten en de andere gemeenten binnen de metropoolregio Amsterdam. Ook in 2018 faciliteert de accountmanager Economische zaken waar mogelijk initiatieven van ondernemers. Om meer toeristen en recreanten naar Aalsmeer te halen hebben we met ondernemers een promotieplan opgesteld. In 2018 wordt een speciale website gelanceerd.

Leefbaarheid

Leefbaarheid staat ook hoog op de agenda van dit college. Afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in de vernieuwing en het onderhoud van de openbare ruimte, groen, (sport en cultuur) faciliteiten en voorzieningen om een schone en veilige leefomgeving te creëren. Veel is inmiddels gerealiseerd, zoals de

oplevering van sporthal De Waterlelie. Een van de laatste onderdelen bij de renovatie van de Hornmeer is de herinrichting van het VVA terrein waarvoor nu plannen worden gemaakt en binnenkort starten we ook met de renovatie van de atletiekbaan. In 2018 begint de verbouwing van de Oude Veiling, de huiskamer van Aalsmeer waar educatie, cultuur, welzijn, sociale werkvoorziening en sociaal-maatschappelijke betrokkenheid samenkomen.

Voor 2018 staat groot onderhoud van een aantal belangrijke wegen gepland. Ook start in 2018 de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg. De gemeente overlegt met de Provincie over fasering en planning, omdat de uitvoering grote gevolgen heeft voor de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling.

Vanaf 2018 voert de gemeente klimaatmaatregelen door bij reconstructiewerkzaamheden aan de openbare ruimte. Dit houdt in dat de gemeente bij de inrichting van de openbare ruimte rekening houdt met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenval. De gemeente gaat op korte termijn aan de slag met het Uitvoeringsprogramma Verkeer Aalsmeer en Kudelstaart 2017-2019.

Schiphol

Het college vindt dat er een betere balans moet komen tussen groei van de luchthaven enerzijds en leefbaarheid en kwaliteit van de leefomgeving voor Aalsmeer anderzijds. Bij de onderhandelingen voor een nieuw akkoord over de ontwikkeling van Schiphol na 2020 vragen wij onder meer aandacht voor de positie van inwoners in de meest belaste gebieden en willen wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke kosten van de nabijheid van Schiphol. In 2018 werken wij samen met Stichting Leefomgeving Schiphol het gebiedsprogramma voor Aalsmeer verder uit.

Wonen

Inwoners vinden het prettig wonen in Aalsmeer en dat houden we graag zo. De gemeente gaat verder met de uitvoering van de woonagenda gericht op met name jongeren, ouderen en mensen met midden- en lagere inkomens. Voor komende jaren staan nog diverse (kleinschalige) woningbouwprojecten op de planning, onder meer in de Hornweg, Polderzoom en de Meervalstraat. Op het VVA terrein worden woningen specifiek voor jongeren gebouwd en in de Roerdomplaan woningen voor ouderen. De woningbouwprojecten Westeinderhage en Oosteindedriehoek bevinden zich nog in de planfase.

Hoofdstuk 1

Leeswijzer

Leeswijzer

Algemeen

De programmabegroting 2018 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het BBV maakt onderscheid tussen een programmabegroting (als sturingsinstrument voor de raad) en de taakveldenbegroting (als sturingsinstrument voor het College). In de programmabegroting stelt de Raad de beleidsmatige en financiële kaders. De Raad stelt de (financiële) uitgangspunten voor het beleid vast in de programmabegroting en B&W voert deze uit aan de hand van de taakveldenraming.

De Lentenota 2017 die op 6 juli 2017 door de Raad is vastgesteld vormt de basis voor deze (meerjarige) programmabegroting. In de Lentenota is het financiële meerjarenbeeld voor de jaren 2018 tot en met 2022 opgenomen, inclusief reeds genomen B&W- en raadsbesluiten, onvermijdelijke uitgaven, kosten uit door de Raad vastgestelde plannen en nieuw beleid. Om de gevolgen van het wegvallen van de precario-inkomsten in 2022 inzichtelijk te maken, is in de Lentenota een meerjarenbeeld van 5 in plaats van 4 jaar gegeven. In de programmabegroting wordt zoals gebruikelijk 4 jaar weergegeven.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de indeling van de programmabegroting.

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een algemeen deel, bestaande uit de aanbiedingsbrief en de leeswijzer;
- De beleidsbegroting, bestaande uit, het programmaplan, bedrijfsvoering, algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de paragrafen;
- De financiële begroting, bestaande uit de financiële positie (inclusief overzicht van de baten en lasten), investeringen en de meerjarenraming;
- Bijlage 1, 2, 3, 4 en 5: bronvermelding, lijst van afkortingen, toelichting beleidsindicatoren commissie Depla, kaderstellende nota's en overzicht van subsidies.

Programmaplan

Algemeen deel per programma (missie en effectindicatoren)

Ieder programma begint met een beknopt geformuleerde missie 2014-2018, gevolgd door een overzicht van meetbaar gemaakte doelstellingen (effectindicatoren). Vanaf programmabegroting 2017 zijn beleidsindicatoren Depla toegevoegd. Dit betreft indicatoren die volgens de in 2016 van kracht zijnde nieuwe BBV aan de gemeenten zijn opgelegd. Dit om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te kunnen vergroten.

Thema's

De programma's omvatten meerdere beleidsterreinen. Na het algemeen deel is de verdere inhoudelijke uitwerking gesplitst in verschillende thema's. Per thema komen achtereenvolgens aan de orde:

- Wat willen we bereiken in 2014-2018? (uit het Collegeprogramma 2014-2018);
- Actuele beleidsontwikkelingen;
- Wat gaan we daar voor doen in 2018? met actuele bestuurlijke actiepunten en actiepunten uit het Collegeprogramma 2014-2018;
- Kengetallen.

Financiën

Elk programma eindigt met een paragraaf financiën onderverdeeld naar de taakvelden van de begroting zoals deze aansluiten bij het BBV.

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. De nieuwe BBV schrijft voor dat de verbonden partij, die betrokken is bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen, wordt opgenomen bij het programma.

De financiële begroting

Na de beleidsinhoudelijke informatie volgt de financiële uitwerking. Dit geeft invulling aan het budgetrecht van de raad. De door de Raad te autoriseren budgetten per programma op het niveau van lasten, baten en saldo zijn opgenomen in een totaaloverzicht. Het overzicht per programma is opgebouwd uit taakvelden.

Het subtotaal per programma omvat de volle omvang van verwachte uitgaven en inkomsten en sluit aan op de door de Raad te autoriseren budgetten. Daarna wordt zichtbaar gemaakt welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd of onttrokken.

Naast de ramingen 2018, gesplitst naar lasten, baten en saldo, staan de saldi vermeld van de rekening 2016 en de bijgestelde begroting 2017, evenals van het meerjarig perspectief 2019-2021.

Normaliter zouden de saldi van de rekening 2016 zijn opgenomen conform het boekwerk Programmarekening 2016. Als gevolg van BBV-wijzigingen heeft echter een herschikking plaatsgevonden van de kolom 2016. De herschikking heeft twee redenen: de toevoeging van een nieuw onderdeel overhead en de nieuwe indeling in taakvelden. Per saldo wijzigt het totaal van de kolom 2016 niet.

Onder het financieel overzicht staat een toelichting op de ontwikkeling van het programmasaldo van jaar op jaar. Daarbij worden de volgende categorieën mutaties gehanteerd:

- Eerste begrotingswijziging;
- Besluitvorming Lentenota 2017;
- Overige bestuurlijke besluitvorming na de Lentenota 2017;
- Mutaties meicirculaire 2017;
- Mutaties begroting 2018.

Mutaties als gevolg van kostentoerekening

Per 2017 zijn nieuwe voorschriften ingevoerd voor de inrichting van de begroting (BBV). Dit is gepaard gegaan met een vereenvoudiging en harmonisatie van de systematiek van kostentoerekening. In grote lijnen is dit ingevoerd bij de Programmabegroting 2017. De kostenverdeling is in deze begroting verder verfijnd. Dit betreft financieel-technische verschuivingen.

Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

Het gewijzigde BBV schrijft voor, dat baten en lasten van overhead niet meer worden “toegedeeld” aan de afzonderlijke beleidsprogramma’s (en producten), maar centraal worden geraamd en verantwoord op een eigen taakveld overhead. Dit taakveld is opgenomen in paragraaf 3.1.

Bij de programma’s worden de desbetreffende lasten en baten aangegeven. Van veel programma’s zijn de baten lager dan de lasten. Het totaalsaldo van de programma’s wordt bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering één van de belangrijkste is. Dit is opgenomen in paragraaf 3.2.

Nagenoeg alle tabellen zijn afgerond op duizendtallen, hierdoor ontstaan afrondingsverschillen.

Tot slot worden, voor zover van toepassing, specificaties gegeven van in de ramingen verwerkte concrete invulling van de investeringsruimte.

Paragrafen

In deze programmabegroting zijn de volgens het BBV verplichte paragrafen opgenomen. Hierin worden de beleidslijnen van de beheersmatige aspecten en de lokale heffingen vastgelegd. Op deze manier worden onderwerpen die versnipperd in de begroting staan gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Financiële begroting

In dit hoofdstuk is het overzicht van baten en lasten per programma opgenomen, inclusief de incidentele baten en lasten. Verder wordt ingegaan op de financiële positie van de gemeente, de investeringen, de reservepositie van de gemeente en de meerjarenraming.

Bijlagen

Bij de kengetallen en effectindicatoren wordt door een noot verwezen naar de bronvermelding in bijlage 1. In bijlage 2 is een lijst van de gehanteerde afkortingen opgenomen. Bijlage 3 bevat een toelichting op de beleidsindicatoren commissie Depla. Bijlage 4 geeft een overzicht van de vigerende kader stellende nota's per programma. In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de budgetten die voor gesubsidieerde activiteiten in de begroting zijn gereserveerd.

Hoofdstuk 2

Programmaplan

Programma 1: Sociaal Domein

Missie 2014-2018

De gemeente Aalsmeer wil dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en een sterke sociale infrastructuur zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Zelf de regie voeren over het eigen leven en op een goede manier zelfstandig blijven wonen zijn hierbij leidend. Het voorkomen van het verlies van zelfstandigheid is een uitgangspunt. Het veilig en gezond opgroeien van jeugd is een ander belangrijk uitgangspunt. Onderlinge hulp ontstaat spontaan maar de gemeente kan randvoorwaarden scheppen waarin dat gemakkelijker gebeurt. Wanneer informele hulp en ondersteuning niet voldoende aanwezig is, zal de gemeente algemene en maatwerkvoorzieningen beschikbaar stellen. Uitgangspunt hierbij is dat inwoners, waaronder gezinnen, zo mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Waar nodig zet de gemeente direct specialistische ondersteuning in. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van betaalde arbeid afgestemd op hun arbeidsmogelijkheden worden door de gemeente begeleid. Daarnaast biedt de gemeente inkomensondersteuning.

Het College streeft permanent naar verbetering, vernieuwing, herkenbaarheid en toegankelijkheid voor burgers. Dit komt tot uiting in interactieve beleidsvorming en zichtbaarheid van bestuurders in Aalsmeerse netwerken. Het bestuur betreft burgers bij het beleid door dialoog, een open communicatie en wijkgericht werken. Wijkoverleggen hebben een stimulerende rol en ondersteunen actieve samenwerking met de gemeente en andere (professionele) organisaties.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% inwoners in de buurt dat elkaar nauwelijks kent	2	22%*	23%		25%	20%
% ouderen (65+) dat ten minste redelijk voldoet aan NNGB (Nederlandse Norm Gezond Bewegen)	2	60%*	57%		54%	65%
% mantelzorgers dat aangeeft zich overbelast te voelen (vanaf 2015)	2		32%		36%	25%
Door de ondersteuning heb ik een betere kwaliteit van leven (% eens)	23			81%	80%	81%
Door de ondersteuning kan ik mij beter redden (% eens)	23			86%	83%	86%
% uitstroom inkomensvoorzieningen ten opzichte van totaal inkomensvoorzieningen	1	42%	37%	38%		45%
Alcoholgebruik jongeren, % recent gedronken (afgelopen 4 weken)						
-klas 2		10%*			3,3%	8%
-klas 4	5	53%*			31,2%	47%
Ervaren gezondheid jongeren (heel) goed	5	81%		84%		85%
Besluiten Jeugdwet**	1		794	896		
Cliënten Jeugdwet met residentiële hulp***	1		39	39		

Beleidsindicatoren Depla	Bron	2014	2015	2016	2017
Cliënten met maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners	7		222	226	***
Personen met bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners 18 jr. en ouder	7		12,6	12,8	***
Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	7		11,3	13,7	***
% Kinderen in armoede	7	2,10%	2,51%		***
% Jeugdwerkloosheid	7	0,43%	0,86%		***
% Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar)	7		6,9%	4,8%	***
% Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar)	7		0,5%	0,5%	***

* Gemeentepeiling 2012 en GGD-monitor 2012.

** Getallen geven een indicatie. ICT systeem is nog in ontwikkeling.

*** Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 1.1 Zorg en welzijn

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Aalsmeer wil dat inwoners naar eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat inwoners de regie behouden over het eigen leven en zelfstandig kunnen wonen. Eigen verantwoordelijkheid en ondersteuning vanuit het sociale netwerk staan hierbij centraal. Door sociale samenhang te stimuleren wordt de informele ondersteuning vanuit het sociale netwerk vergroot. Als inwoners met beperkingen ondanks informele ondersteuning niet in staat zijn mee te doen, wordt gezocht naar een oplossing op maat, zodat deze inwoners zo (snel) mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Deze ondersteuning wordt zo veel mogelijk dichtbij de eigen woon- en leefomgeving georganiseerd. Inwoners die niet in staat zijn zich te handhaven in de samenleving worden opgevangen in een veilige omgeving. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het (helpen) herstellen van de zelfregie en zelfstandig wonen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Nieuwe Wmo-nota

In 2018 zal opnieuw een Wmo-nota worden opgesteld. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de wettelijke verplichting om vierjaarlijks het Wmo-beleid te actualiseren. Bij het opstellen van deze nota worden de ervaringen en de evaluaties van de afgelopen jaren betrokken. Daarnaast wordt opnieuw bekeken welke ondersteuning in Aalsmeer van belang is, gegeven de landelijke en lokale ontwikkelingen in zorg en welzijn. Waar dit voor de nota 2015-2018 wegens de korte tijd voor de beleidsvoorbereiding niet mogelijk was, is het de bedoeling de nieuwe Wmo-nota met bredere participatie onder de Aalsmeerse bevolking op te stellen.

Woonservicezones

De verantwoordelijkheid van de gemeente voor inwoners met een zwaardere zorgvraag is de afgelopen jaren mede ingevuld door de inrichting van de woonservicezones. In 2018/2019 zal in de Hornmeer, bij de Zuiderkerk en in de Spoorlaan geplande (nieuwe) woonservicezones worden gerealiseerd. In samenwerking met zorg- en welzijnspartijen wordt dit uitgewerkt. *Toegankelijkheid*

Aalsmeer vindt het belangrijk dat zij werkt aan een toegankelijk Aalsmeer. Daarom is de gemeente sinds 2017 aangesloten bij Ongehindert (www.ongehinderd.nl). De gemeente wil 2018 gebruiken om met input van inwoners met een lichamelijke beperking, die hinder ondervinden in de gemeente, te onderzoeken of daar waar mogelijk praktische aanpassingen te realiseren zijn.

Lokaal gezondheidsbeleid

In 2018 wordt het lokale gezondheidsbeleid geïntegreerd in het nieuwe Wmo-beleid. Een integraal onderdeel van de Wmo-nota 2019-2022.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voorbereiding nieuwe Wmo-nota (2019-2022).	Raad	2 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Maatwerk bij de levering van zorg en ondersteuning aan inwoners die niet zelfredzaam zijn via een efficiënt samenspel tussen mantelzorgers, vrijwilligers en (professionele) zorgverleners. Actiepunten 2018: • Uitvoering voortzetten.	Uitvoering	
2. Het organiseren van respijtzorg voor mantelzorgers in samenwerking met het Mantelzorgsteunpunt. Actiepunten 2018: • De vraag naar respijtzorg verhogen door actief te werken aan afname van vraagverlegenheid door het mantelzorgsteunpunt.	Uitvoering	
3. Het realiseren van efficiency in de zorg en ondersteuning door de inzet van sociale teams voor huishoudens met problemen op verschillende levensgebieden. Actiepunten 2018: • De implementatie van de aanbevelingen uit de evaluatie van de sociale teams verder uitwerken.	Uitvoering	
4. Binnen het verband van de sociale teams een werkwijze ontwikkelen waarin gemeente, lokale zorgpartijen, betrokken organisaties, uitvoerders en financiers nauw met elkaar samenwerken. Actiepunten 2018: • De implementatie van de aanbevelingen uit de evaluatie van de sociale teams verder uitwerken.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
5. Verantwoord omgaan met privacygevoelige informatie. Actiepunten 2018: Voortzetten van de uitvoering van het Plan van Aanpak voor de implementatie van de Algemene verordening gegevensbescherming.	Uitvoering	
6. In samenwerking met zorginstellingen, woningcorporaties en investeerders voldoende geschikte woonvormen realiseren waardoor ouderen en mensen met een functiebeperking zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Actiepunten 2018: - Uitvoering in gerealiseerde woonservicezones voortzetten - De geplande (nieuwe) woonservicezones Hornmeer, Zuiderkerk en Spoorlaan realiseren in samenwerking met zorg- en welzijnspartijen. - In opmaat naar de nieuwe Wmo-nota (2019-2022): nagaan in hoeverre nieuwe vormen van ondersteuning ten aanzien van wonen voor ouderen en mensen met een functiebeperking nodig en realiseerbaar zijn.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	
7. De uitvoeringspraktijk en (financiële) ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe zorgtaken evalueren. Actiepunten 2018: Eind 2017 is een korte evaluatie Wmo uitgevoerd als opmaat naar de nieuwe Wmo-nota (2019-2022). De aanbevelingen en een financiële prognose worden verwerkt in de nieuwe Wmo-nota.	Raad	2 ^e helft
8. Afspraken maken met organisaties over preventie van overgewicht (JOGG-gemeente) en alcohol- en drugsgebruik. Actiepunten 2018: - Uitvoeren van het hernieuwde programmaplan JOGG Aalsmeer 'Van implementatie naar borging'. - Toewerken naar een 'preventie Menukaart' voor onderwijs en kinderopvang.	Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Toegekende rolstoelen	1	56	61	60	
Toegekende woningaanpassingen	1	59	60	56	
Ritten collectief vervoer	1	17.679	17.738	16.655	
Aanvragen overig individueel vervoer	1	102	70	67	
Clënten huishoudelijke verzorging	1	525	489	495	
Verleende zorguren huishoudelijke verzorging hele jaar inclusief PGB	1	63.800	64.700	60.000*	
Inwoners 75 jaar en ouder	1	2.202	2.289	2.380	2.489
% Mantelzorgers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	-	31%	-	32%
% Vrijwilligers (% bevolking 18 jaar en ouder)	2	-	33%	-	34%

* De afname kan verklaard worden door de afname van het totaal aantal indicaties HBH in 2016 ten opzichte van 2015.

Thema 1.2 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Iedere inwoner is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor zijn werk en inkomen. Aalsmeer bevordert de financiële onafhankelijkheid en zelfredzaamheid van haar inwoners door het scheppen van voorwaarden om dat te bewerkstelligen. Aalsmeer investeert in een breed lokaal en regionaal arbeidsmarktbeleid. Er worden alleen uitkeringen verstrekt aan inwoners die daar recht op hebben. Voor de meest kwetsbaren wordt ingezet op maatwerk en participatie naar vermogen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Werkplein AA

Het jaar 2018 staat in het teken van het voortzetten van de dienstverlening met maar één doel: een goede ondersteuning bieden aan onze inwoners bij het vinden van werk. Het Werkplein is herkenbaar en vindbaar voor de inwoners van Aalsmeer. De methodiek die wordt gehanteerd is erop gericht om met de inwoners samen te zoeken naar de ondersteuning die nodig is om te kunnen participeren. De resultaten qua bereikbaarheid, preventie, handhaving en uitstroom zijn behaald en vergeleken met landelijke cijfers scoren we beter dan het landelijk gemiddelde. Ook uit het cliëntervaringsonderzoek kwam een positief beeld naar voren over de dienstverlening aan onze inwoners. De arbeidsmarkt verandert continu. Kwetsbare groepen vinden moeilijk een baan, er is een verhoogde toestroom van statushouders, de WW periode is ingekort en de AOW leeftijd is verhoogd. Hierdoor is het beroep op bijstandverlening vanuit de Participatiewet sinds 2014 verder toegenomen en nog niet gestabiliseerd. Dit betreft een landelijke trend die ook gevolgen heeft en heeft gehad voor het aantal uitkeringsgerechtigden in Aalsmeer.

Om in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zijn het afgelopen jaar diverse nieuwe producten ontwikkeld, zoals digivaardigheidstrainingen, maatschappelijk werk op het Werkplein en samenwerking in het sollicitatieproces met Stichting De Broekriem.

AM match

In 2018 staan de constatering en aanbevelingen uit de evaluatie van de dienstverlening van AM match verder centraal bij de aansturing. Kandidaten met een verdien capaciteit tussen de 40 en 70% van het wettelijk minimumloon worden vanaf 1 juli 2016 aangemeld bij AM Match. Op dit moment wordt volop

gewerkt om de aanpak voor deze doelgroep succesvol te laten verlopen. Het eerste jaar van AM Match, dat liep van juli 2016 tot juli 2017, is een leerjaar geweest.

Ten aanzien van de oude taken uit de Wet Sociale Werkvoorziening(WSW) worden verder geen wijzigingen doorgevoerd. Dit betekent dat de WSW de komende jaren verder wordt afgebouwd, doordat met de komst van de Participatiewet de toegang tot de WSW is afgesloten zonder gevolgen voor de huidige WSW-ers.

Sluitende aanpak voor alle jongeren tot 27 jaar

In het beleid is als uitgangspunt opgenomen dat iedereen naar vermogen moet kunnen participeren. Dit geldt ook voor de categorie 'jongeren tot 27 jaar'. Onderdeel van sluitende aanpak voor jongeren betreft hulp bij het vinden van werk als de jongeren nog op school zitten. Dit is effectiever en kostenefficiënter dan ondersteuning achteraf. Dit geldt ook voor jongeren met een arbeidsbeperking. Hiervoor wordt intensief samengewerkt met het Regionale Meld en Coördinatiepunt (RMC), leerplicht, onderwijs (praktijk- en vso scholen) en de afdelingen binnen het sociaal domein. Ondanks de inzet op deze (kwetsbare) jongeren blijkt in de praktijk dat er toch nog jongeren niet worden bereikt en thuiszitten zonder werk, zonder voldoende en gekwalificeerde opleiding en zonder dat ze bekend zijn bij instanties als UWV, de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente, RMC of ROC. Het opgestelde plan wordt in 2018 verder uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij is: iedere jongere thuis op de bank is er één teveel.

Social Return On Investment (SROI)

Met SROI wil de gemeente Aalsmeer bereiken dat er bindende contractafspraken worden gemaakt met leveranciers om kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt (met bijvoorbeeld een bijstandsuitkering) aan het werk te helpen. Het beleid voor SROI wordt op dit moment vanuit het Werkplein opnieuw vormgegeven om de juiste match te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
De uitvoering van het actieprogramma uit de kadernota Participatiewet 2015-2018.	Uitvoering	
De uitvoering van de sluitende aanpak voor jongeren tot 27 jaar richting onderwijs en arbeidsmarkt.	Uitvoering	
De uitvoering van de plannen rond SROI.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Ondersteunen van mensen met een bijstandsuitkering, Wajonguitkering, jeugdige werkzoekenden en arbeidsgehandicapten bijstandsontvangers bij het vinden van werk of het verrichten van maatschappelijk zinvolle activiteiten.		
Actiepunten 2018:		
• Continueren van de ondersteuning op het Werkplein van alle inwoners met een vraag naar werk.	Uitvoering	
• Werkzoekenden met een verdiencapaciteit tot 70% van het wettelijk minimumloon worden mede ondersteund door AM match.	Uitvoering	
• Voorbereiding nieuwe nota Participatiewet 2019-2022.	Raad	2 ^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
2. Ondernemers stimuleren mensen met een arbeidshandicap aan werk te helpen. In dit kader inzetten op de realisering van een regionaal werkbedrijf Groot Amsterdam (baanafsprak). Actiepunten 2018: De accountmanagers van onze satelliet Amstel-Venen stimuleren werkgevers om hun verantwoordelijkheid te nemen voor de inwoners met een arbeidsbeperking door banen te creëren. In dit kader wordt continu acquisitie gedaan om de juiste match te maken. Dit proces wordt in 2018 gecontinueerd.	Uitvoering	
3. Huishoudens ondersteunen bij het aanpakken van schuldenproblematiek. Actiepunten 2018: Voorzetting van de actiepunten uit de beleidsnota schuldhelpverlening 2016-2020.	Uitvoering	
4. Invoering van een Aalsmeerpas in aanvulling op het jeugdsport- en jeugdcultuurfonds en bestaande regelingen zoals het declaratiefonds. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten en uitkomsten evaluatie 2017 verwerken.	Uitvoering	
5. Een goede samenwerking tussen de Voedselbank, de gemeentelijke voorzieningen en andere organisaties realiseren. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Gemiddeld aantal inkomensvoorzieningen	1	178	213	210	
Gemiddeld aantal WSW	1	44	41	37	
Inwoners met een WW-uitkering	8	667	639	595	
Toekenningen bijzondere bijstand en minimaregelingen	1	2.304	2.033	1.884	
Gemiddeld aantal cliënten schuldhelpverlening	1	149	109	120	
Houders Aalsmeerpas (vanaf 2016)	1	-	-	290	
Beroepsbevolking	7	16.000	17.000	17.000	

Thema 1.3 Jeugd

Wat willen we bereiken 2014-2018?

De gemeente wil dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien in een gezinssituatie. Ouders zijn altijd de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. Zij delen deze taak met medeopvoeders als groepsleiders en leerkrachten, en hun eigen sociale netwerk. Opvoedsteun aan ouders is altijd gericht op het vergroten van hun probleemoplossend vermogen. Zorgen om kinderen manifesteren zich in het eigen gezin, op school of in de buurt. Oplossingen, integrale ondersteuning en hulp moeten daarom zo dicht mogelijk bij de natuurlijke woon- en leefomgeving worden georganiseerd en aansluiten op de eigen

gezinscontext. Ouders blijven zelf verantwoordelijk, professionals schuiven aan. Alleen in situaties waar er veiligheidsrisico's voor het kind aanwezig zijn worden verantwoordelijkheden (deels) overgenomen.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 willen we de ingezette lijn naar meer preventie verder vormgeven. Gemeentelijke jeugdhulpverleners worden ingezet op de scholen, zodat zorgsignalen en problematiek direct aangepakt kunnen worden. Op deze wijze wordt laagdrempelige jeugdhulp dichtbij het kind georganiseerd. De inzet van gezinscoaches wordt geïntensiveerd. Deze worden ingezet in situaties waar al veel problemen zijn en waar problematiek van generatie op generatie overgaat. Met preventieve inzet wordt zwaardere hulpinzet voorkomen en wordt beoogd een toekomstperspectief voor de lange termijn te bieden. De functie individuele trajectbegeleiding wordt eveneens geïntensiveerd. Het is de verwachting dat de inzet van meer preventie over een aantal jaren tot een daling van de kosten van de gespecialiseerde jeugdhulp gaat leiden.

In het kernteam preventie wordt, samen met onder andere onderwijs en kinderopvang, verder invulling gegeven aan preventiethema's en activiteiten. Om meer maatwerk te bieden is daarbij ook aandacht voor opvoedondersteuning voor een specifieke groep ouders: informatie en training voor ouders van kinderen in kinderopvanggroepen met een aanbod Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) en Peuterarrangementen. Het programma Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) krijgt in 2018 een vervolg voor opnieuw een periode van drie jaar. Het programma heeft als doel een gezonde levensstijl te bevorderen.

Vanaf 2018 wordt gewerkt volgens de nieuwe regionale inkoopstrategie voor de jeugdhulp die een grote verandering in werkwijze met zich meebrengt. Er wordt gewerkt met perspectiefplannen, waarin met het gezin een integrale analyse van de problematiek wordt gemaakt. Bestaande producten vervallen en worden vervangen door een hulptraject waarin alle hulp moet plaatsvinden. Doel is om stapeling van zorg te voorkomen en tot kwaliteitsverbetering te komen. Het behalen van de vooraf bepaalde resultaten staat centraal. Het werken met vaste tarieven moet tevens bijdragen aan administratieve lastenverlichting.

Vanaf 2018 wordt de pilot Wonen 16+ uitgevoerd. Het gaat om wonen met intensieve ambulante zorg voor (dreigend) dakloze jongeren (16-23 jaar) die te kampen hebben met psychosociale problematiek en die niet meer bij hun ouders kunnen wonen. Deze pilot heeft als doel om plaatsing in (dure) residentiële voorzieningen te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Invoeren van nieuwe werkwijze n.a.v. de regionale inkoopstrategie 2018. Actiepunten 2018: Uitvoering geven aan de nieuwe werkwijze jeugdhulp, waar integraliteit van hulp en het behalen van resultaten door aanbieders centraal staan.	Uitvoering	

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
- Actief betrekken en ondersteunen van huisartsen bij de nieuwe werkwijze. - Monitoren van resultaten van ingezette jeugdhulp, met name hoog specialistische jeugdhulp. - Vereenvoudiging en standaardisatie van administratieve processen, zowel bij gemeente als aanbieders. - Uitvoering van de pilot wonen 16+. - Opstellen beleidsplan jeugdhulp 2019-2022.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering Raad	 2 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Goede samenwerking tussen scholen, zorg- en hulpverleningsinstanties en de gemeente realiseren om vroegtijdig problemen bij jongeren te signaleren. (zie ook projectblad 2.1). Actiepunten 2018: - Inzet van gemeentelijke jeugdhulpverleners op scholen voor primair onderwijs. - Effectieve uitvoering van preventieprogramma's in scholen en wijken. - Herijking schoolmaatschappelijk werk Voortgezet onderwijs - Uitvoering geven aan het Meerjarenplan MULTI signaal, de regionale verwijzindex risicojongeren.	 Uitvoering Uitvoering College Uitvoering	 2 ^e helft
2. Jeugd- en gezinsbeleid: uitvoering efficiënter en slagvaardiger organiseren. Actiepunten 2018: - Met het Kernteam Preventie Aalsmeer opstellen van een 'preventie Menukaart' voor onderwijs en kinderopvang. - Invoering van opvoedondersteuning, specifiek gericht op ouders van kinderen in kinderopvanggroepen met een aanbod VVE en Peuterarrangementen, bestaande uit informatie en training voor ouders. - Vierjarig preventieprogramma in uitvoering.	 Uitvoering Uitvoering Uitvoering	
3. Met jongeren bespreken hoe hun betrokkenheid kan worden vergroot en daarop afgestemde maatregelen nemen. Actiepunten 2018: Jongeren worden gericht betrokken bij thema's die hen aangaan. De wethouder bezoekt de jongereninloop periodiek.	 Uitvoering	
4. Tweemaal per jaar als college en/of raad met een jongerenplatform praten over hun opvattingen en ideeën. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten	 Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
5. Een kinderburgemeester benoemen en een jongerenlintje invoeren. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten. Benoeming nieuwe kinderburgemeester in juni 2018.	Uitvoering	
6. Maatschappelijke stages promoten en een virtuele marktplaats faciliteren waar vraag en aanbod (bedrijven en jongeren) bij elkaar komen. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten, zie programma 2.	Uitvoering	
7. Organisaties die zich actief inzetten voor de jeugd waar nodig ondersteunen; het jeugdsport- en jeugdcultuurfonds voortzetten. Actiepunten 2018: Uitvoering voortzetten, zie programma 2.	Uitvoering	
8. Projectmatig oplossen overlast gevende jeugd. Hieronder wordt begrepen het structureel oplossen van de jeugd- en gezinsproblematiek. Actiepunten 2018: - Intensivering inzet Gezinscoaches. - Intensivering inzet Individuele trajectbegeleiding en de functie bij de gemeente onderbrengen.	Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Inwoners 0-3 jaar	1	1.455	1.383	1.327	1.243
Inwoners 4-17 jaar	1	6.111	5.791	5.839	5.832
Cliënten jeugdhulp (vanaf 2015)			617	640	
Gezinnen bij jeugdbescherming en jeugdreclassering (vanaf 2015)	1		55	37	

Thema 1.4 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Algemeen: Inwoners en andere belanghebbenden zijn helder en tijdig geïnformeerd over projecten, campagnes en besluiten van de gemeente. Belanghebbenden zijn betrokken bij projecten (participatie).
 Specifiek: Geconstateerde problemen en ingebrachte wensen van wijkbewoners worden actief aangepakt.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 gaan we verder uitvoering geven aan het participatiebeleid, zoals in de raadsbrief van september 2017 is aangegeven. Nadruk zal hierbij komen te liggen op het verleggen van de focus van participatie als afzonderlijk iets naar participatie in dienst van het realiseren van maatschappelijke opgaven. Ook zal er ingezet worden op het versterken van de rol van de gemeenteraad in het participatieproces.

De aangekondigde Omgevingswet - waarvan de invoering naar verwachting wordt uitgesteld naar 2020 - vereist in de komende jaren de nodige aandacht. De Omgevingswet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking en de benadering vanuit de initiatiefnemer. In Programma 5, Ruimtelijke Ontwikkeling, wordt op dit onderwerp nader ingegaan.

De belangrijkste taak van de Buurtverbinder, die per 1 januari 2017 actief is, blijft in 2018 het voortbouwen aan het leggen van verbindingen tussen (groepen van) bewoners, bedrijven, organisaties en instellingen. Daarbij worden bewonersinitiatieven gestimuleerd en waar nodig ondersteund.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Inschakelen van de wijkoverleggen bij de aanpak van gesignaleerde problemen op wijkniveau en faciliteren van particuliere initiatieven, waar nodig met professionele ondersteuning. Actiepunten 2018: • Doorvoeren van de verbeterpunten die uit de evaluatie burgerparticipatie zijn voortgekomen. • Organisatie werkatelier "participatie" voor college-, raadsleden en projectleiders. • Blijven stimuleren en (waar nodig) ondersteunen van bewonersinitiatieven	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Financiën

Programma Sociaal domein									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.835	2.253	2.562	179	2.383	2.383	2.383	2.383	
6.2 Wijkteams	2.267	1.596	1.713		1.713	1.713	1.659	1.615	
6.3 Inkomensregelingen	1.484	926	4.661	3.734	928	928	928	928	
6.4 Begeleide participatie	939	947	883		883	812	800	806	
6.5 Arbeidsparticipatie	423	654	507		507	507	507	520	
6.6 Maatw erk-voorzieningen (WMO)	329	794	883	19	864	845	845	845	
6.7 Maatw erkdienstverlening 18+	1.663	2.290	2.973	429	2.544	2.529	2.549	2.618	
6.72 Maatw erkdienstverlening 18-	2.468	3.516	3.229		3.229	3.229	3.255	3.274	
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	39	44	83	37	46	46	46	46	
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	405	405	413		413	413	413	413	
7.1 Volksgezondheid	1.073	1.038	1.023		1.023	1.023	1.023	1.023	
Subtotaal	13.925	14.463	18.931	4.398	14.533	14.428	14.407	14.470	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	20	65	65		65				
SALDO SOCIAAL DOMEIN	13.945	14.528	18.996	4.398	14.598	14.428	14.407	14.470	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	14.420	14.341	14.284	14.284
Eerste begrotingswijziging	-225	-224	-213	-213
Lentenota 2017	395	296	277	335
Meicirculaire 2017	-66	-63	-17	-12
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	275	273	273	273
- Kostentoerekening	-201	-195	-197	-197
Saldo begroting 2018	14.598	14.428	14.407	14.470

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Sociaal domein zijn betrokken: Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland en Werkvoorzieningsschap Amstelland en De Meerlanden (werknaam: AM-match). Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Programma 2: Onderwijs en ontplooiing

Missie 2014-2018

Goede scholen en een rijk en gevarieerd aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden en culturele en recreatieve voorzieningen maken Aalsmeer tot een aantrekkelijke woon- en leefgemeente. In Aalsmeer bestaat een rijk verenigingsleven, waaraan vele vrijwilligers, zowel jong als oud, hun bijdrage leveren.

Een verantwoorde samenleving met verantwoordelijke burgers begint bij de jeugd. Er is goed en passend primair onderwijs voor elk kind in Aalsmeer. Bovendien moet ieder kind de kans krijgen om zonder achterstanden aan de basisschool te beginnen. Kinderen en jongeren in Aalsmeer ontwikkelen hierdoor voldoende kennis en vaardigheden om later te voorzien in hun levensonderhoud en te participeren in de samenleving. Mede door te investeren in cultuur-, natuur- en milieueducatie in scholen, groeien kinderen op tot bewuste volwassenen.

De huisvesting van alle scholen in Aalsmeer is van voldoende niveau, met bijzondere aandacht voor veiligheid en een gezond binnenklimaat.

Zoveel mogelijk inwoners (blijven) sporten en bewegen als bijdrage aan het bevorderen van gezondheid, zingeving en het versterken van de sociale samenhang. De gemeente stimuleert daarom een actieve, maatschappelijke rol van de sportverenigingen. Net als het onderwijs spelen sportverenigingen een belangrijke rol bij het tijdig signaleren van problemen bij kinderen en jongeren. De gemeente zorgt voor adequate opvolging van signalen via het Sociaal Loket en Sociaal Team. Waar nodig faciliteert en organiseert de gemeente met de sociale partners de benodigde ondersteuning. Het gemeentelijk beleid is gericht op toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen in de gemeente, zowel voor de georganiseerde sport als de individuele sporter.

Cultuur is van grote waarde. Inwoners en bezoekers van Aalsmeer worden in staat gesteld om actief en receptief deel te nemen aan culturele activiteiten. De gemeente zet actief in op cultuurdeelname van de jeugd zowel binnen als buiten school. Daarnaast stimuleert de gemeente het bloeiende verenigingsleven binnen de amateurkunst en de organisatie van culturele activiteiten.

Naast de goede sport- en culturele voorzieningen biedt Aalsmeer een kwalitatief en kwantitatief hoogstaand aanbod aan recreatieve voorzieningen, bijvoorbeeld op de Westeinderplassen. Op deze wijze biedt de gemeente voor ieder wat wils.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Nieuwe voortijdig schoolverlaters t.o.v. totaal onderwijsdeelnemers:	9	0,8%	1,3%	0,8%		1,4%
-VO		0,4%	0,5%	0,4%		
-MBO		2,5%	4,2%	2,5%	*	
% Scholen dat lespakketten voor cultuureducatie afneemt	1	50%	70%	70%	*	70%
Afgenomen lespakketten	1	71	58	63	*	105
% Lidmaatschappen bibliotheek ten opzichte van totale bevolking	12	22%	21%	20%		25%
% Jongeren (tot en met 19 jaar) dat actief sport	4	72%	77%		**	80%

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Volwassenen dat voldoet aan de Nederlandse norm gezond bewegen	2	60%	60%		66%	65%
-Waarvan % ouderen (65+)		60%	57%		54%	65%
% Volwassenen/ouderen die actief sport (minimaal 1x per maand)	2	72%	72%		72%	75%
Beleidsindicatoren Depla						
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	7		0,93	0,18	**	
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	7		17,69	12,46	**	
% Voortijdig schoolverlaters totaal	7	1,4%			**	
% Achterstandsl leerlingen	7	8,52%			**	
% Niet-sporters	7	45,2%			**	

* Er zijn nog geen cijfers voor schooljaar 2016/2017.

** Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 2.1 Onderwijs

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Kinderen/jongeren in Aalsmeer ontwikkelen voldoende kennis en vaardigheden om later te voorzien in hun levensonderhoud en te participeren in de samenleving.

Passend onderwijs

Doel 1. Kinderen met een extra zorgbehoefte krijgen goede ondersteuning. Er zit geen enkele leerling thuis. Kinderen die uitblinken krijgen meer uitdaging en kinderen met een achterstand krijgen goede ondersteuning.

Kwaliteit onderwijs en huisvesting

Doel 2. De kwaliteit van het onderwijs is goed en transparant voor ouders.

Doel 3. De huisvesting van alle scholen in Aalsmeer is van voldoende niveau, met bijzondere aandacht voor veiligheid en een gezond binnenklimaat.

Arbeidsmarkt

Doel 4. Er is samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Doel 5. Jongeren zonder startkwalificatie van 18 tot 23 jaar krijgen zoveel mogelijk de kans om voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt te betreden.

Actuele beleidsontwikkelingen

VVE

In 2018 starten wij met de invoering van het nieuwe beleid Decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters gericht op het vergroten van het bereik van peuters die naar een voorschoolse voorziening gaan.

Het traject 'taalniveau 3F', voor pedagogisch medewerkers werkzaam in de VVE-groepen wordt in 2018 afgerond. Eind 2018 voldoen alle VVE-medewerkers in de Kinderopvang aan het vereiste taalniveau 3F.

RMC

De wettelijke taken van de RMC worden in 2018 ingezet om jongeren in een kwetsbare positie en oudvoortijdig schoolverlaters extra te ondersteunen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het realiseren van een sluitende aanpak voor jeugdwerkloosheid in samenwerking met de andere partners in het sociaal domein waaronder het werkplein. Deze aanpak beoogt geen enkele jongere thuis te laten zitten. Zij zijn of op school, of aan het werk.

Leerplicht

De complexiteit van de casussen van de groep onder de 18 jaar is sterk vergroot en vraagt extra inzet van de leer- en kwalificatieplicht-ambtenaar. Beiden vervullen een preventieve rol in de samenwerking met scholen, Jeugdhulpverlening en Sociaal Team. De preventieve inzet leidt tot maatschappelijke winst in de toekomst. Hiervoor zijn extra middelen vrijgemaakt

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit	Planning jaar/kwartaal
Invoering beleidsplan DU Voorschoolse voorziening peuters.	Uitvoering	
Afronding scholingstraject 'taalniveau 3F'.	Uitvoering	
Invoering van opvoedondersteuning aan ouders: informatie en training voor ouders van kinderen in kinderopvanggroepen met een aanbod VVE en Peuterarrangementen.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Realiseren van de aansluiting van de Jeugdhulp op het Passend Onderwijs waarbij er een verbindende rol is voor het schoolmaatschappelijk werk (zie ook project 1.1). Actiepunten 2018: - Jeugdhulpverlening en Schoolmaatschappelijk werk PO worden in één regiefunctie gecombineerd. - Na aanpassing aansluiting van zorg op het PO wordt nu ook de aansluiting in het PO verbeterd.	Uitvoering College	1 ^e helft
2. De gemeente stimuleert de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Actiepunten 2018: Actief in gesprek gaan over maatwerk en differentiatie in kennisniveaus (passend onderwijs) staat centraal in de Lokale Educatieve Agenda en Regionale Educatieve Agenda.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
3. Stimuleren/samenbrengen van diverse activiteiten in en rond onderwijs, waarbij kinderen op één locatie terecht kunnen voor opvang, VVE, onderwijs, sport en cultuur. Actiepunten 2018: • Vijf gelijke schooldagenmodel en consequenties voor partners doorgaand aandachtspunt in onderwijs-overleggen. • Stimuleren deelname Cultuureducatie met Kwaliteit.	Uitvoering	
4. Regionaal Meld- en Coördinatiepunt /Arbeidsmarkt: Brengen van samenhang en samenwerking tussen alle belangrijke ketenpartners. Actiepunten 2018: • Vaststellen afspraken met de Amstelland gemeenten over de invulling van de Regionaal Meld- en Coördinatiepunt functie en de samenwerking met de Haarlemmermeer. • Financiering in verband met splitsing Haarlemmermeer.	Uitvoering Uitvoering	
5. Arbeidsmarkt/samenwerking scholen, bedrijfsleven en gemeente: Het stimuleren van samenwerkingsprojecten van school en bedrijfsleven (zie ook project 1.1). Actiepunten 2018: • Samen met het onderwijs initiatieven nemen om het bedrijfsleven bij het onderwijs te betrekken (zie ook Greenport; programma 3).	Uitvoering	
6. Volwasseneneducatie en laaggeletterdheid: het aantal laaggeletterden in de gemeente terugbrengen (zie ook projectblad 2.1) Actiepunten 2018: • Het aantal Taalpunten worden uitgebreid en het netwerk om laaggeletterden te bereiken wordt versterkt.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Basisscholen	10	10	10	10	10
Leerlingen basisonderwijs	10	3.319	3.323	3.321	3.276
Leerlingen met leerlinggewicht basisonderwijs	10	288	299	321	297
Kinderen dat gebruik maakt van de taalklas	1	13	14	23	27
Kinderen dat gebruik maakt van de Internationale Schakelklas	1	7	6	16	24
Cursisten volwasseneneducatie (NT2 en overig)	1	17	17	18	23
Kinderen leerlingenvervoer taxi(busje)	1	55	53	52	
Kinderen leerlingenvervoer openbaar/eigen vervoer	1	14	10	15	
Kinderen leerlingenvervoer totaal	1	69	63	67	
Meldingen schoolverzuim primair onderwijs	1	7	8	9	3
Meldingen schoolverzuim voortgezet onderwijs	1	119	87	60	

Thema 2.2 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

In 2019 beschikt de school Triade (ontstaan uit De Wegwijzer en De Hoeksteen) over nieuwe huisvesting in de Hornmeer. Duurzaamheid staat hierbij hoog in het vaandel. Daarnaast zal aan de hand van aanvragen van schoolbesturen zo nodig uitbreiding van onderwijshuisvesting worden gerealiseerd.

Actuele beleidsontwikkelingen

Voor zowel Kudelstaart als Oosteinde spelen ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk ook de onderwijshuisvesting raken. Wij verwijzen daarvoor naar programma 5.1. Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Samenwerken met het primair en voortgezet onderwijs inzake huisvesting. Actiepunten 2018: - Nieuwbouw Triade. - Verbetering van het binnenklimaat van De Mikado.	Uitvoering Uitvoering	

Thema 2.3 Sport en natuur- en milieueducatie

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Zoveel mogelijk inwoners (blijven) sporten en bewegen (als bijdrage aan het bevorderen van gezondheid, zingeving en het versterken van de sociale samenhang).

Doel 1: Stimuleren dat zoveel mogelijk Aalsmeeders sporten en bewegen.

Doel 2: Plannen, ontwikkelen en exploiteren van voldoende kwalitatief goede voorzieningen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Sport

Voor het sportcomplex in de Sportlaan is er een uitkomst voor beide sportverenigingen; de tennisvereniging All Out kan extra velden aanleggen en er vindt een renovatie van de atletiekbaan plaats.

De vigerende sportnota heeft een looptijd van 2015 tot en met 2018. In 2018 vindt er een evaluatie plaats.

In 2018 wordt het onderzoek over kostentransparantie, doelmatigheid en efficiency tarieven buitensportaccommodaties afgerond (artikel 2013a GW).

NME

Het aanbod van leskisten en lessen in Aalsmeer met het thema natuur, milieu en duurzaamheid wordt ook in 2018 aangevuld met onder andere de Milieubende over het onderwerp zwerfafval. Dit lesprogramma wordt gratis aangeboden.

Om educatie rondom het plaatsen van zonnepanelen op basisscholen te ondersteunen, moeten basisscholen lesprogramma's afnemen met als thema duurzaamheid/duurzame-energie. Deze lesprogramma's worden gratis aangeboden.

De bevindingen uit het onderzoek naar de afname van lesmaterialen van de Buitenschoolse opvang (BSO) zullen meegenomen worden in het plan van aanpak voor het basisaanbod voor de BSO.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit	Planning jaar/kwartaal
Evaluatie sportbeleid / sportnota	college	2 ^e helft
Huur- en subsidiebeleid buitensport	raad	2 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Sportverenigingen ondersteunen en ontzorgen bij het vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen en jongeren. Actiepunten 2018: • Op vrijwillige basis aanbieden van trainingen voor vrijwilligers.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Sporthallen	1	3	3	3	3
Gymzalen	1	6	6	6	6
Gemeentelijke sportvelden	1	38	38	38	38
Speellocaties met toestellen	1	128	129	139	139
Afname lesmaterialen/-kisten NME door basisscholen	1	36	26	37	
Afname materialen NME door BSO	1	0	0	0	

Thema 2.4 Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Inwoners en bezoekers van Aalsmeer hebben voldoende mogelijkheden om actief en receptief deel te nemen aan culturele activiteiten. Met actieve inzet op de jeugd en met instandhouding van een bloeiend verenigingsleven en vrijwilligersbestand blijft Aalsmeer een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Inwoners van de gemeente Aalsmeer worden in staat gesteld plezier in lezen te ontwikkelen en gebruik te maken van informatievoorziening en worden gestimuleerd in hun leesontwikkeling en mediawijsheid.

- Doel 1. Het toegankelijk maken en houden van een brede diversiteit aan kunst en cultuur voor alle leeftijden.
- Doel 2. De jeugd in Aalsmeer kennis te laten maken met cultuur via binnen schoolse cultuureducatie in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
- Het buitenschoolse cultuur educatieve aanbod verbreden en toegankelijk maken.
 - Aandacht voor minder draagkrachtige binnen de doelgroep jeugd & jongeren.
- Doel 3. Het zelf organiserend vermogen van de culturele organisaties is vergroot waardoor de culturele sector in Aalsmeer minder kwetsbaar is.
- Doel 4. Het blijven realiseren van een passende bibliotheekfunctie die geschikt is voor toekomstige ontwikkelingen en bereikbaar voor alle doelgroepen met speciale aandacht voor kinderen en ouderen.
- Doel 5. Kinderen zijn bekend met het gebruik van een bibliotheek en wat een bibliotheek te bieden heeft.

Actuele beleidsontwikkelingen

Op basis van de evaluatie van de uitvoering van de cultuurnota "Beweging maakt ruimte" 2013-2016 is het Cultuurpunt gestart met de publicatie van een online cultuuragenda, waarmee invulling wordt gegeven aan de behoefte aan coördinatie van het culturele aanbod. Ook wordt door de combinatiefunctionaris in samenwerking met het Jeugdcultuurfonds een impuls uitgewerkt om het aantal deelnemers aan het Jeugdcultuurfonds te verhogen. Besloten is om eind 2018 opnieuw een evaluatie uit te voeren.

De Bibliotheek en het Cultuurpunt geven mede vorm aan het concept de Oude Veiling. De Oude Veiling wordt verbouwd tot huiskamer van Aalsmeer. Gepland is dat de verbouwing medio 2018 gerealiseerd is, waarna de exploitatie van start gaat.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Evaluatie cultuurnota "Beweging maakt ruimte"	College	2 ^e helft
De opstart van de exploitatie van de Oude Veiling als huiskamer van Aalsmeer met deelname van o.a. Ons Tweede Thuis, de Bibliotheek en Cultuurpunt	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Op basis van de vraag van het onderwijs cultuureducatie en het buitenschools cultuuraanbod voor kinderen en jongeren uitbreiden. Actiepunten 2018: • Deelname aan 2de tranche Cultuureducatie met Kwaliteit; • Handhaven van de combinatiefunctionaris cultuur; • Vernieuwen en structureel inbedden van activiteiten op het gebied van cultuureducatie met cultuurpunt en lokale instellingen; • Mogelijkheden onderzoeken voor Muziek in de Klas.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Ingeschreven gebruikers bibliotheek	12	6.706	6.429	6.256	
Ingeschreven kinderen (tot en met 14 jaar) bibliotheek	12	4.093	3.999	3.926	
Uitleningen bibliotheek	12	206.240	188.561	170.771	
Rijksmonumenten en provinciaal monumenten	1	31	31	32	32
Gemeentelijke monumenten	1	43	43	43	43
Gemeentelijk beschermde dorpsgezichten	1	5	8	8	8

Financiën

Programma Onderwijs en ontplooiing									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
4.2 Onderw ijs huisvesting	2.171	1.658	2.032	261	1.771	1.672	1.626	1.598	
4.3 Onderw ijs beleid en leerlingenzaken	810	898	1.078	134	944	928	930	946	
5.1 Sportbeleid en activering	1.448	1.634	1.892		1.892	1.892	1.892	1.892	
5.2 Sportaccommodaties	-111	-51	1.438	1.472	-34	-60	-78	-91	
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	243	316	334		334	334	334	334	
5.4 Musea	127	125	135		135	135	135	135	
5.5 Cultureel erfgoed	60	53	138		138	87	87	87	
5.6 Media	582	487	494		494	494	494	494	
Subtotaal	5.330	5.119	7.541	1.866	5.674	5.481	5.419	5.395	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-48	-26		25	-25	-25	-25	-25	
SALDO ONDERWIJS EN ONTPLOOIING	5.282	5.093	7.541	1.891	5.649	5.456	5.394	5.370	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	5.364	5.198	5.136	5.136
Eerste begrotingswijziging	2	2	2	2
Lentenota 2017	290	208	209	185
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	76	129	130	130
- Kostentoe rekening	-100	-100	-100	-100
- Kapitaallasten	-3	-1	-3	-4
- Beheer buitensportcomplexen door ESA (B&W 5 sept.'17)	20	20	20	20
Saldo begroting 2018	5.649	5.456	5.394	5.370

Investerings (x 1.000 euro)	2018	2019	2020	2021
Sportcomplex Hornmeer, kunstgrasveld (hoofdveld)	380			
Sportcomplex Calslagen, veld 3		80		
Sportcomplex Calslagen, veld 4			80	
Sportcomplex Calslagen, veld 5				80
Totaal investeringen	380	80	80	80

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Onderwijs en ontplooiing is Exploitatie Sportaccommodatie Aalsmeer B.V. (ESA BV) betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Programma 3: Economie en duurzaamheid

Missie 2014-2018

Het gemeentebestuur zet in op het structureel verbreden en versterken van de basis van de gemeentelijke economie. Samenwerking binnen en buiten de gemeentegrenzen is één van de sleutelbegrippen voor de komende periode om de kwaliteiten van Aalsmeer en haar ondernemers bij verschillende doelgroepen voor het voetlicht te brengen en tot verdere ontwikkeling laten komen.

Duurzaamheid gaat over meer dan energieneutraal en de reductie van de CO₂ uitstoot. Bij een duurzame gemeente is sprake van een balans tussen een schone en gezonde leefomgeving (ecologische integriteit), een samenleving waarin groepen en individuen ruimte bieden aan elkaar (sociale gerechtigheid) en het bedrijfsleven gezonde mogelijkheden heeft (economische ontwikkeling). De gemeente Aalsmeer zelf vervult hierin een voorbeeldfunctie voor de Aalsmeerse samenleving.

Toerisme en recreatie zijn belangrijke toekomstige economische groei sectoren voor Aalsmeer en de regio. De sector wordt ondersteund door toeristische promotie op lokaal en regionaal niveau evenals bij de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen. Recreatie en toerisme zijn speerpunten uit het economische beleid. Door samenwerking met diverse partijen uit de recreatieve en de watersport sector wordt gestreefd naar een doorontwikkeling van de huidige toeristische en recreatieve structuur.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer over recreatiegebied Westeinderplassen	2	7,4	7,5		7,5	7,5
% Aalsmeerders dat geluidsoverlast ervaart door vliegverkeer	2	43%	56%		67%	40%
Bezoekers energieloket*	15	292	365	217		450
% woningen waarbij energetisch advies is gegeven**	15	1,5%	3,3%	5,0%		
Beleidsindicatoren Depla						
Vestigingen per 1.000 inwoners 15-64 jr	7	163,7			***	
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jr	7	746	743	749	***	
% Netto arbeidsparticipatie	7		70,6%	70,7%	***	
% Functiemenging	7		53,2%	53,5%	***	
Index bruto gemeentelijk product (verwacht-gemeten)	7	74			***	
% Hernieuwbare elektriciteit	7	0,7%	1,0%		***	

* In de loop van 2015 zijn in regionaal verband de invulling en activiteiten van het energieloket nader ingevuld. Op basis hiervan is het streefgetal bepaald.

** Cumulatief vanaf oktober 2013. Peiljaar woningvoorraad 2013: 12.590 (bron CBS).

*** Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 3.1 Economie en recreatie & toerisme

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

- Structurele verbreding en versterking van de lokale economie.
- Verbetering van het ondernemersklimaat en de ondersteuning van het bedrijfsleven.
- Versterking van het toeristisch en recreatief milieu voor bewoners, bezoekers en bedrijven in de gemeente Aalsmeer.
 - Doel 1. Het versterken van recreatie & toerisme op lokaal niveau.
 - Doel 2. Het versterken van recreatie & toerisme regionaal/(inter)nationaal niveau.

Actuele beleidsontwikkelingen

Economie

Aalsmeer is het hart van de Greenport binnen de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en een belangrijke schakel in de logistieke Westas waarbinnen de Mainport Schiphol, de Ports of Amsterdam, Greenport Aalsmeer en de dataport ASM IX de belangrijkste economische motoren zijn.

Het college zet in 2018 de uitvoering voort van het Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer, dat in 2017 is vastgesteld. Dit Uitvoeringsprogramma is een uitwerking van de Economische Agenda 'Samen ondernemen in Aalsmeer'. Het behouden en versterken van de economische structuur in Aalsmeer is de hoofddoelstelling van de Economische Agenda en het Uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de zes speerpunten in de Economische Agenda. Participatie met ondernemers en raadsleden is een essentieel onderdeel van het tot stand komen en uitvoeren van de Economische Agenda. De gemeente Aalsmeer zet bijvoorbeeld het programma ZAAL voor startende ondernemers voort en vindt de Verkiezing Onderneming van het Jaar opnieuw plaats. Daarnaast continueert de gemeente Aalsmeer de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam en de deelregio Amstelland-Meerlanden. Aalsmeer draagt onder andere bij aan de uitvoering van de Economische Agenda Amstelland-Meerlanden welke medio 2017 is vastgesteld door het college van B&W.

De accountmanager Aalsmeer handelt proactief en faciliteert ook in 2018 initiatieven van ondernemers. Deze persoon is verantwoordelijk voor het relatiebeheer met alle ondernemers in Aalsmeer, inclusief de ondernemers werkzaam in de recreatie- en toerismesector. De accountmanager verbindt de ondernemers en andere stakeholders binnen en buiten de organisatie. Bijvoorbeeld door het betrekken van ondernemers bij gemeentelijk processen, het afleggen van circa 80 bedrijfsbezoeken met het college van B&W dan wel individueel en het contact onderhouden met winkeliers- en ondernemersverenigingen/organisaties. In 2018 draagt de accountmanager bij aan het versterken van de verenigde vormen van de Aalsmeerse ondernemersverenigingen, zodat zij een gelijkwaardige gesprekspartner zijn en blijven voor de Gemeente. Daarnaast zorgt de accountmanager in 2018 voor het continueren van de uitvoering van het programma ZAAL voor startende ondernemers.

Recreatie & toerisme

In januari 2017 is het uitvoeringsprogramma van de Recreatie & toerisme Agenda vastgesteld en is gestart met de uitvoering. Er is een promotieplan voor Aalsmeer opgesteld, de sloepenroute is opgeleverd, er zijn nieuwe toeristische plattegronden gemaakt en er wordt samen met Ondernemend Aalsmeer en Amsterdam Marketing met ondernemers gekeken hoe we Aalsmeer nog beter op de kaart kunnen zetten. In 2017 is het eerste plan ingediend voor uitgebreide verblijfsrecreatie aan de Uiterweg. In 2014 heeft het Aalsmeerse college recreatie & toerisme als speerpunt benoemd. In 2014 werkten 1200 personen in de recreatie & toerisme branche in Aalsmeer t.o.v. 1330 personen in 2016. Dit is een toename van 10,8%.

Aalsmeer heeft de ambitie om meer bezoekers naar Aalsmeer te trekken. Met de groei van het aantal bezoekers in Amsterdam zijn er kansen voor Aalsmeer om deze bezoekers, maar ook regionale recreanten, te ontvangen in Aalsmeer. Er moet dan wel een reden zijn om naar Aalsmeer te komen en het moet bekend zijn wat je in Aalsmeer kunt doen. In 2018 wordt een nieuwe website gelanceerd waarbij de focus ligt op verhalen vertellen en belevenissen in Aalsmeer delen. We stimuleren ondernemers om producten en arrangementen te ontwikkelen die passen bij de kansrijke doelgroepen voor Aalsmeer. Via social media wordt vervolgens gericht per doelgroep geadverteerd. We faciliteren en stimuleren dat er verhalen en beelden van Aalsmeer worden gedeeld zodat bekend wordt wat Aalsmeer te bieden heeft op het gebied van water en bloemen.

De Provincie Noord-Holland stelde in 2016 een visie waterrecreatie vast. De ontwikkeling van de Westeinderplassen inclusief de Drechtdoorsteek worden hierin als kansen benoemd. De Drechtdoorsteek is een belangrijke schakel tussen de Zuid-Hollandse, Noord-Hollandse en Utrechtse plassen. Aalsmeer werkt nauw samen met omliggende gemeentes, de provincie Noord-Holland, de gemeente Zuid-Holland en de waterschappen. Aalsmeer is aanjager maar geen eigenaar van het plan voor de Drechtdoorsteek. Afhankelijk van de uitkomst van een meerwaarde- en kansonderzoek voor de Drechtdoorsteek dat in 2017 gestart is, zal moeten worden bekeken of er voldoende draagvlak bij alle partijen is om het project naar een volgende fase te brengen.

Aalsmeer streeft naar een goed beheer van de Westeinderplassen. In 2017 is de varende boswachter gestart. Deze zal eveneens in 2018 varen. Aalsmeer streeft naar een betere verdeling van de kosten van het beheer van de Westeinderplassen over de gebruikers. Met opbrengsten vanuit recreatie kan mogelijk een beter beheer van de Westeinderplassen worden gerealiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Uitdragen van de kracht en kwaliteiten van Aalsmeer binnen en buiten de gemeente en voortzetting van de regionale samenwerking. Actiepunten 2018: - Voortzetting Uitvoeringsprogramma Economische Agenda Aalsmeer. - Voortzetting regionale samenwerking (overleg en projecten) Amsterdam Economic Board, Platform Economie, AM (Amstelland Meerlanden) en MRA (Metropoolregio Amsterdam).	Uitvoering Uitvoering	
2. Winkelgebied Aalsmeer Dorp (zie ook programma 5.1.1). Actiepunten 2018: Vaststellen centrumvisie Aalsmeer.	Raad	2 ^e helft
3. Stimuleren kansrijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie & toerisme. Actiepunten 2018: - Uitvoering Promotieplan. - Ontwikkeling van het Waterfront.	Uitvoering Raad	2 ^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
4. Uitbreiden van de toeristische en recreatieve netwerken. Actiepunten 2018: - Kleinschalige voorzieningen en recreatief medegebruik langs routestructuren (uitvoering t/m 2019). - Kanoroutes en voorzieningen.	Uitvoering Uitvoering	
5. Herontwikkelen van Fort Kudelstaart Actiepunten 2018: Ingebruikname Fort Kudelstaart door nieuwe eigenaar.	Uitvoering	
6. Stimuleren nieuwe mogelijkheden voor verblijfsrecreatie (zie hiervoor ook programma 5.1.1) Actiepunten 2018: Faciliteren initiatieven op basis van structuurvisie Uiterweg.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Vestigingen van bedrijven	13	2.441	2.507	2.689	
Bedrijven met 1 werkzame persoon	13	1.326	1.416	1.583	
In Aalsmeer werkzame personen	13	14.518	14.553	14.728	
In Aalsmeer werkzame personen in recreatie & toerisme	13	1.200	1.210	1.330	
Startende bedrijven	13	36	37	21	
m ² winkelvloeroppervlak	15	111.633	115.749	116.947	114.564
Bezoekers website VVVAalsmeer.nl	14	30.000	33.167	32.551	

Thema 3.2 Greenport

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Versterking van de concurrentiepositie van Greenport.

Actuele beleidsontwikkelingen

De gemeente werkt vanuit Greenport Aalsmeer actief aan behoud en versterking van de concurrentiepositie & economische vitaliteit van de regionale sierteeltsector. De Greenport Aalsmeer is als platform voor samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden van groot belang. Met 50.000 directe en indirecte arbeidsplaatsen in de regio is het economisch belang van deze sector groot. De groei en ontwikkelingsmogelijkheden van de tuinbouwsector en de daaraan verbonden handels- en exportbedrijven staan echter onder druk door internationale concurrentie door onder andere de mondialisering van de economie. Het blijft daarom belangrijk om aan de vestigingsplaatsfactoren voor het sierteeltcluster te werken. Het veilingbedrijf, zoals dat wordt gefaciliteerd door RoyalFloraHolland, wordt steeds meer een virtuele marktplaats. Productie en handel zijn steeds minder (fysiek) met elkaar verbonden. Het is van belang om de kracht en de mogelijkheden van de (handels)bedrijven te binden aan de Greenport door het realiseren van clustervoordelen. De Greenport Aalsmeer heeft hierin een verbindende, faciliterende en aanjagende rol.

De Greenport Aalsmeer werkt actief aan een aantal thema's ten behoeve van het behouden en versterken van de sector. Naast Innovatie en Duurzaamheid zijn Logistiek (onder meer de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding) en Arbeidsmarkt/Onderwijs (Groen Onderwijscentrum en samenwerking met het Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam) voor het gemeentebestuur bijzondere aandachtspunten. Binnen het thema Ruimte is één van de grootste uitdagingen de transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden. Randvoorwaardelijk hiervoor is het wegnemen van de belemmeringen in de ruimtelijke ontwikkeling, die op de loer liggen vanuit het nieuwe Luchthavenindulingsbesluit (LIB) die het Rijk voorbereidt. In 2017 is het Uitvoeringsprogramma geactualiseerd. In samenwerking met betrokken ondernemers, overheden en andere betrokkenen wordt dit Uitvoeringsprogramma 2017-2020 Greenport Aalsmeer stapsgewijs uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Stimulering van de samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Actiepunten 2018: Continueren deelname Greenport Aalsmeer.	Uitvoering	
2. Faciliteren van concrete projecten met speciale aandacht voor innovatie en de aansluiting tussen bedrijfsleven en onderwijs. Actiepunten 2018: - Deelname aan uitvoering Uitvoeringsagenda Greenport Aalsmeer. - Deelname aan uitvoering Actieplan Werkgeversservicepunt Groot Amsterdam Greenport Aalsmeer 2015-2018.	Uitvoering Uitvoering	

Thema 3.3 Schiphol

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De inzet voor de komende periode is dat de afspraken van het Aldersakkoord worden nageleefd. Het is inmiddels duidelijk dat het geluidpreferente baangebruik heeft geleid tot een onevenredige belasting van onze gemeente. De gemeente Aalsmeer vindt dan ook dat er een nieuwe balans moet worden gevonden tussen de lasten en de lusten van Schiphol. We zetten in op compensatie van ernstig gedupeerden. Ook heeft het vraagstuk van de gezondheidseffecten van de uitstoot van ultrafijnstof onze volle aandacht. Nader onderzoek is nodig. Daar waar mogelijk wil de gemeente hierbij een actieve rol spelen. Inventarisatie en uitvoering van maatregelen die wij zelf nu al kunnen nemen heeft hierbij prioriteit. Naast verbetering van de milieukwaliteit moet ook worden gezocht naar andere instrumenten om de leefbaarheid op peil te houden. Compensatie van inwoners van Aalsmeer door faciliteiten, waar heel Aalsmeer wat aan heeft, dient bespreekbaar te worden. Wijziging van het huidige beperkingenregime en meer lokale afwegingsruimte voor nieuwe ontwikkelingen is tevens een vereiste. De huidige beperkingen houden in dat we probleemlocaties niet aan kunnen pakken, gezonde bedrijven moeilijk kunnen uitbreiden en de mogelijkheden om in 2040 energieneutraal te zijn ernstig worden beperkt. Wij blijven op deze doelstellingen onverminderd inzetten, door een actieve inzet via de bestaande overlegstructuren en een intensieve leefbaarheidslobby via andere kanalen. De uitzonderlijke problematiek van Aalsmeer, met een neerslag van geluid van drie verschillende banen, betekent, dat wij voor alle partijen een vanzelfsprekende, serieuze gesprekspartner worden in de overlegstructuur rond Schiphol.

Actuele beleidsontwikkelingen

Het overleg over de toekomstige ontwikkeling van Schiphol zal voor een belangrijk deel in 2018 zijn beslag gaan krijgen. Begin 2017 is onder leiding van de procesregie van dhr. Alders het overleg gestart om tot een akkoord op hoofdlijnen voor de verdere ontwikkeling van Schiphol in balans met de omgeving op de middellange termijn (tot 2030) te komen. Het overleg is stil komen te liggen vanwege vertragingen in de implementering van een nieuw rekenvoorschrift voor de berekening van vliegtuiggeluid. Tevens heeft de staatssecretaris naar aanleiding van aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid besloten eerst een integrale veiligheidsanalyse uit te voeren. Voor Aalsmeer is het belangrijk de eigen visie, die voor een groot deel samen met onze inwoners door middel van ronde tafel gesprekken vorm heeft gekregen, aan de verschillende overlegtafels voor het voetlicht te brengen. Aandacht vragen voor de positie van bewoners in de meest belaste gebieden en inzetten op een gezamenlijke rijks- en regionale verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke kosten als gevolg van de nabijheid van Schiphol zijn hierbij belangrijke speerpunten.

In 2017 is de tweede tranche van De Stichting Leefomgeving Schiphol (SLS) opengesteld. Voor de uitvoering van het gebiedsgerichte programma werkt de Stichting in de tweede tranche met een budget per regio. Onze aanpak om in samenspraak met bewoners tot een (overkoepelend) programma te komen, sluit hier naadloos bij aan en kan verder worden voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. In samenwerking met buurgemeenten, het regionale bedrijfsleven, Schiphol en bedrijven in de luchtvaartsector inzetten op het versterken van de kracht en kwaliteiten van de regio rond Amsterdam en de luchthaven Schiphol. Actiepunten 2018: • Ontwikkelen van een visie op de toekomstige ontwikkeling van Schiphol en de balans tussen lusten en lasten.	Raad	1 ^e helft
2. Inzetten op het behoud en versterken van de leefbaarheid in - en de toekomstbestendigheid van de omgeving van de luchthaven Schiphol. Actiepunten 2018: • In samenwerking met de Stichting Leefomgeving Schiphol verder uitwerken van een gebiedsgericht programma en bijbehorend burgerparticipatietraject voor Aalsmeer in het kader van de 2^e tranche van de Stichting leefomgeving. • Aandacht vragen voor de positie van bewoners in de meest belaste gebieden en inzetten op een gezamenlijke rijks- en regionale verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke kosten als gevolg van de nabijheid van Schiphol. • In samenwerking met de regio inzetten op de ontwikkeling van beleidsinstrumentarium op het gebied van hinderbeleving en geluid adaptief bouwen.	Uitvoering college Uitvoering Uitvoering	1^e helft 1^e helft 2^e helft

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Paginaweergaven www.aalsmeer.nl/schiphol	14	289	231	240	
www.aalsmeer.nl/schiphol als bestemmingspagina	14	67	33	42	
Melders website www.bezoekbas.nl	21	571	263	333	
Woningen met geluidsbelasting 58 dB of meer	17	1.681	1.304	1.596	
Ernstig gehinderden 48 dB of meer*	17	7.509	6.910	7.270	
Ernstig gehinderden totaal**	17	7.509	6.910	7.270	

* Betreft bewoners van gebieden waar de geluidsbelasting boven de 48/58 dB uitkomt in een jaar.

** Gelijk aan gehinderden 48dB, omdat heel Aalsmeer in een 48dB gebied ligt.

Thema 3.4 Duurzaamheid

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Balans tussen economische ontwikkeling en een schone en gezonde leefomgeving. Integrale duurzaamheid betekent dat duurzaamheid onderdeel is van alle beleidsvelden. Hierdoor kunnen alle beleidsvelden rekening houden met gevolgen voor ambities op het gebied van duurzaamheid. Per beleidsveld worden de keuzes en financiële consequenties op gebied van duurzaamheid zichtbaar gemaakt.

Actuele beleidsontwikkelingen

In december 2016 heeft de gemeente raad het nieuwe Duurzaamheidsbeleid vastgesteld. Het beleid berust op de volgende pijlers; Fossiel onafhankelijk in 2040, Circulaire Economie en Inclusieve stad en een uitstootvrije organisatie in 2030.

Met het nieuwe beleid wordt ingezet op het integreren van duurzaamheid in al het gemeentelijk beleid en handelen. In 2017 is daarom het programma duurzame interne organisatie gestart dat in 2018 doorloopt. Eén van de onderdelen van dit programma is de zogenaamde routekaart die in beeld brengt wat er moet gebeuren om in 2030 een uitstoot vrije organisatie te zijn.

Energie transitie

In 2017 zijn de voorbereidingen gestart om een lokaal Energie-transitieplan op te kunnen stellen. Zo is Provincie Noord-Holland het project 'warmte in transitie' gestart waarbij alle Noord-Hollandse gemeenten, ondersteund door CE Delft, mogelijkheden voor een aardgasloze gemeente in beeld hebben gebracht. Ter voorbereiding van een lokaal transitieplan is gemeente Aalsmeer ook partner geworden van de Green Deal Aardgasloze wijken. Deze Green Deal richt zich op het bespoedigen van aardgasloze wijken door onder andere; kennisdeling en ontwikkeling en lobby voor verbetering wet- en regelgeving en financieringsmogelijkheden. In 2018 richt Aalsmeer zich op een lokaal Energie transitieplan met als doel richting en focus te geven aan de beleidsinzet en activiteiten van gemeente Aalsmeer ten behoeve van een aardgasloze toekomst. Enkele belangrijke vragen hierbij zijn: hoe betrekken we de samenleving en welke rol pakken we als gemeente bij de energietransitie?

Samenwerking

Gemeente Aalsmeer blijft aangesloten en betrokken bij verschillende regionale samenwerkingsverbanden gericht op het verduurzamen van de gebouwde omgeving zoals het Warmteprogramma MRA, De Green Deal Aardgasloze wijken, de VNG Energieregio Amstelland & Meerlanden en Servicepunt Duurzame Energie. Vanuit de economische agenda is in 2017 ingezet op het opzetten van een lokaal duurzaamheidsnetwerk van overheid, ondernemers, onderwijs en organisaties; Duurzaamheidspartners Aalsmeer. In 2018 wordt dit voortgezet.

Natuur en Groene AS

Binnen de bovenlanden van Aalsmeer heeft de gemeente een aantal natuurpercelen in eigendom en beheer. In het kader van de Groene AS wordt eind 2017 gestart met de aanleg van de ecologische verbindingzone door het dorp, dit met subsidie van de Provincie Noord-Holland. In de volgende 2de tranche worden de gemeentelijke percelen in het gebied van de Oosteinderweg ingericht.

Naast aanleg en verbeteren van de natuur moeten ook de bestaande natuurpercelen in stand worden gehouden. Hiervoor is in 2017 in het uitvoeringsprogramma structureel geld geserveerd.

Ook Stichting Bovenlanden is een belangrijke partij die de komende jaren met subsidie van de Provincie Noord-Holland natuur gaat aanleggen voor de Groene AS.

Naast de Groene AS zet het Hoogheemraadschap van Rijnland in op het aanleggen van natuurvriendelijke oevers in de Bovenlanden voor het verbeteren van de waterkwaliteit voor de KRW-doelstelling.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Lokaal energietransitieplan	Raad	2 ^e helft
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Toepassing van duurzame oplossingen bij gemeentelijke bouwprojecten en renovaties.	Uitvoering	
2. Verbetering van het natuur- en milieubeheer in het Westeinderplassengebied. Actiepunten 2018: - Continueren varende boswachter. - Uitwerking financieel kader beheer Westeinderplassen.	Uitvoering Raad	2 ^e helft

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Gemiddeld elektraverbruik per jaar particulier (kWh)	16	3.461	3.386	3.403	
Gemiddeld gasverbruik per jaar particulier (m ³)	16	1.485	1.435	1.432	
Som opwek elektra Klein Verbruik (geregistreerde aansluitingen)*	16	425	560	670	
% aansluitingen zonne-energie Klein Verbruik **	16	2,87%	5,44%	6,39%	
Totaal CO ₂ uitstoot gecombineerd gas en elektra particulier en zakelijk (1.000 kg CO ₂)	1	248.000	238.000	238.000	
Energiesubsidieaanvragen bouwtechnische aanpassingen	1	63	85	14	
Energiesubsidieaanvragen installatietechniek	1	3	4	0	

*) Dit betreft aansluitingen die bij netbeheerder aangemeld zijn.

**) Percentage aansluitingen Nederland gemiddeld 1,28%

***) Regeling per 1-4-2016 gesloten

Financiën

Programma Economie en duurzaamheid									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	718	589	551		551	418	383		383
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	-143	69	29	54	-25	-25	-25		-27
3.4 Economische promotie	-216	-36	188	207	-19	-39	-64		-64
Subtotaal	360	622	768	261	507	354	294		293
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-20								
SALDO ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	340	622	768	261	507	354	294		293

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	600	462	437	437
Lentenota 2017	71	60	25	24
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	1	2	1	1
- Kostentoerekening	-64	-69	-68	-69
- Kapitaallasten	1	1	1	1
- Nieuw beleid Economie, recreatie&toerisme, naar programma 6	-102	-102	-102	-102
Saldo begroting 2018	507	354	294	293

Nieuw beleid Economie, recreatie&toerisme, naar programma 6

Het budget Nieuw beleid Economie, recreatie & toerisme was bestemd voor extra inzet ten behoeve van Economie, Recreatie & Toerisme en Schiphol. Het budget is overgeheveld naar programma 6 zodat vanaf 2018 een bredere afweging kan worden gemaakt.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Economie en duurzaamheid is Stichting Greenport Aalsmeer betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Programma 4: Openbare ruimte

Missie 2014-2018

De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk aandachtspunt. Aalsmeer moet er over vier jaar aantrekkelijker uitzien dan in 2014 het geval was. Het maatschappelijk effect dat wordt beoogd is een schone, groene, veilige en waterrijke leefomgeving. Een fysieke omgeving die blijvend in staat is te voorzien in de behoeften van huidige en toekomstige generaties.

Er wordt voortdurend aandacht geschonken en gewerkt aan de vermindering van de bestaande ontevredenheid over het huidige kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Hoewel een verbetering deels al heeft plaats gevonden, moet daarin een grote stap worden gezet.

De voorzieningen in de openbare ruimte houden we op een duurzame wijze in stand. Dit gebeurt door de openbare ruimte op een integrale, efficiënte en klantgerichte wijze schoon, heel, groen, veilig en fraai te houden.

Aalsmeer is een gemeente met veel bedrijvigheid en recreatie daarmee een druk verkeers- en vervoerspatroon. Een optimale bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers blijft een grote uitdaging.

Het zwaartepunt bij de afvalinzameling is het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen tegen zo laag mogelijke kosten. Maar het betekent ook het op de lange termijn kunnen garanderen van een goede kwaliteit van de dienstverlening tegen een acceptabel kostenniveau aan de inwoners van Aalsmeer.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer over groenvoorzieningen in de wijk	2	5,2	6,2		6,5	7,0
% Tevreden inwoners over fietspaden in de wijk	2	57%	59%		63%	60%
% Tevreden inwoners over wegen en straten in de wijk	2	62%	62%		65%	65%
Rapportcijfer over fietsen-stallingen/fietsrekken in de wijk*	2	5,5			6,7	6,5
Rapportcijfer onderhoud wijk	2	6,4	6,6		6,7	7,0
Scheidingspercentage huishoudelijk afval	11	65%	62%	62%		70%
Beleidsindicatoren Depla						
%Verkeersongevallen met een motorvoertuig	7	6%	10%		**	
%Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	7	10%	9%		**	
Huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	7	179	181		**	

* De eerste meting is uitgevoerd in 2017.

** Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 4.1 Groen

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Positieve beeldvorming bij burgers over de openbare ruimte dan in 2012 (gemeentepeiling).

Doel 1. Planmatig, structureel, integraal en efficiënt uitvoering geven aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Doel 2. Het verbeteren van de tevredenheid van de bewoners over de openbare ruimte.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 ligt de focus van het groenonderhoud (nog) meer bij duurzaam wijkgroen. In het collegeprogramma van 2014-2018 staat dat achterstallig onderhoud wordt aangepakt. Dit heeft in 2015-2017 geresulteerd in de renovatie van het Seringen- en Hornmeerpark en in investeringen in duurzaam wijkgroen. Het groenonderhoud vindt plaats op basis van eerder vastgestelde beheerplannen en is vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer 2017-2018.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Achterstallig onderhoud in het groen aanpakken conform uitvoeringsprogramma; prioriteiten zijn onder andere het Hornmeerpark en het Seringenpark. Actiepunten 2018: Het vervangen van verouderde beplanting in de woonwijken voor een duurzame inrichting.	Uitvoering	
2. Een speelveldje beschikbaar hebben voor de jeugd in elke buurt. Inrichting in overleg met de buurtbewoners en kinderen. Actiepunten 2018: Renoveren van speelplaatsen waarbij kleine/ minder aantrekkelijke speelplaatsen worden gesaneerd ten gunste van grotere speelplaatsen (kwaliteit gaat voor kwantiteit).	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016***	2017
m ² gras (excl. Sportvelden)*	1	937.210	937.210	871.762	867.374
m ² beplanting**	1	386.240	386.240	358.338	362.708
m ² overig groen inclusief water	1	82.037	82.037	82.037	82.037
m ² groen totaal	1	1.405.487	1.405.487	1.312.137	1.312.119
m ² openbare ruimte*	1	2.893.302	2.893.302	2.799.952	2.799.934

* In beheer bij gemeente (Meerlanden). Totaal oppervlak gemeente is 34.322.030 m², waarvan circa 10.400.000 m² Westeinderplassen. Het resterende oppervlakte betreft particulier eigendom.

** Inclusief buitenruimte oude VVA terrein.

*** Vermindering van areaal door administratieve correcties en overdracht van de begraafplaats

Thema 4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Positieve beeldvorming bij burgers over de openbare ruimte dan in 2012 (gemeentepeiling).

Doel 1. Planmatig, structureel, integraal en efficiënt uitvoering geven aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Doel 2. Het verbeteren van de tevredenheid van de bewoners over de openbare ruimte.

Doel 3. Waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling, de bereikbaarheid en de leefbaarheid van en in Aalsmeer, voor alle verkeersdeelnemers.

Actuele beleidsontwikkelingen

Wegen

In 2018 wordt op basis van de Nota Wegen en de wegininspecties een bijgestelde planning opgesteld voor wegen. Aan de hand daarvan wordt groot onderhoud aan de wegen de komende jaren gepland en uitgevoerd. De verwachting is dat de komende jaren nog stevige investeringen in de wegen noodzakelijk zijn.

Voor de uitvoering van projecten is het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte leidend. Groot onderhoud en vervangingen voor de disciplines wegen, bruggen, groen, water, spelen en openbare verlichting maken onderdeel uit van dit uitvoeringsprogramma.

Voor 2017/2018 zijn diverse grote projecten gepland waarbij de nadruk ligt op wegen. Dit zijn onder andere reconstructie Gedempte Sloot en Weteringstraat, reconstructie Componistenbuurt en groot onderhoud Aalsmeerderweg.

Kleine verkeersvoorzieningen

In 2018 wordt een aantal kleine verkeersmaatregelen gerealiseerd. In 2017 is in overleg met diverse overleginstanties een uitvoeringsprogramma gemaakt voor verkeersmaatregelen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd, zonder dat deze van grote invloed zijn op de herinrichting van de Burgemeester Kasteleinweg. De betrokken instanties (wijkoverleggen, winkeliers, hulpdiensten, Fietzersbond, en dergelijke) hebben hun meest urgente knelpunten doorgegeven. Ook heeft de gemeente zelf een aantal maatregelen uitgewerkt.

Grote infrastructurele projecten

2018 zal in teken staan van het herinrichten van de Burgemeester Kasteleinweg. Deze grote operatie zal ongetwijfeld veel effect hebben op de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling tijdens en na de uitvoering. Met de provincie Noord-Holland wordt overleg gevoerd over de uitvoering en fasering, en over andere infrastructurele projecten die binnen de gemeentegrenzen van Aalsmeer/Kudelstaart worden voorbereid, zoals groot onderhoud aan de N231. Deze werkzaamheden zullen zo goed mogelijk in regionaal verband op elkaar worden afgestemd.

In 2018 gaat tevens de aanleg van de Molenvlietweg, de verbinding tussen de Aalsmeerderweg en de Middenweg, van start. Rond de Burgemeester Hoffscholteweg worden nieuwe woonprojecten gerealiseerd. Eind 2019/begin 2020 zal de aansluiting van de Burgemeester Hoffscholteweg op de opnieuw ingerichte Burgemeester Kasteleinweg functioneren.

Openbare verlichting

Bij de verlichting geldt als vertrekpunt het Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019 en maakt daarnaast onderdeel uit van de integrale benadering in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2017-2018.

Riolering en water

In 2018 wordt de implementatie van klimaatadaptieve maatregelen bij de reconstructie van de openbare ruimte, waarvoor in 2017 onderzoek naar risico's van de klimaatverandering in Aalsmeer zijn uitgevoerd, voortgezet. In het nationale Deltaplan is de ambitie vastgelegd om alle plannen voor de openbare ruimte klimaatadaptief uit te voeren en per 2050 de volledige openbare ruimte gereed te hebben voor de gevolgen van klimaatverandering. Dit betekent dat bij de inrichting van de openbare ruimte rekening wordt gehouden met de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenbuien en hittegolven.

De afspraken op basis van de Kaderrichtlijn Water (KRW2) van Rijnland voor een optimaal watersysteem, die in 2017 definitief zijn vastgelegd, worden verwerkt in het beleid en beheer van de openbare ruimte. Tevens wordt invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma Duurzaam, het Gemeentelijk Rioleringsplan Aalsmeer 2015-2020 en de Groen en recreatievisie "Groen en blauw voor jou".

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2019	Uitvoering	
Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020 (GRP)	Uitvoering	
Tussentijdse evaluatie GRP	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Achterstallig onderhoud aan wegen, bruggen, duikers en beschoeiingen aanpakken conform uitvoeringsprogramma. Actiepunten 2018: Op basis van de informatie uit de nota wegen en de wegininspecties wordt een meerjarenplan opgesteld voor het onderhoud. De projecten worden verwerkt in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte.	Uitvoering	
2. Toezicht houden op en meten van de geleverde kwaliteit van het onderhoud van de openbare ruimte door De Meerlanden conform de eisen in het vernieuwde DVO. Actiepunten 2018: - Onderhoud aan de buitenruimte wordt uitgevoerd conform de onderhoudsbestekken (DVO2). - Onderhoud en reparaties aan riolering, rioolgemalen en drukriolering herzien en verbeteren (DVO1). - Verder afspraken maken m.b.t. afhandeling en terugkoppeling werkzaamheden uitgevoerd door Meerlanden (DVO1). - Verder afspraken maken m.b.t. afhandeling en terugkoppeling werkzaamheden uitgevoerd door Meerlanden (DVO1).	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
3. Overzichtelijk houden van het straatbeeld door verwijdering van overtollige paaltjes, betonblokken en borden en beperking van de diversiteit in straatmeubilair zoals straatlantaarns, bankjes en prullenbakken. Actiepunten 2018: Overbodige obstakels zijn verwijderd en de diversiteit in meubilair is verminderd.	Uitvoering	
4. Actief verwijderen van zwerfafval conform DVO2. Actiepunten 2018: - Zwerfvuil wordt verwijderd conform onderhoudsbestekken. - Er worden acties gehouden op scholen om de jeugd bewust te maken van dit onderwerp.	Uitvoering Uitvoering	
5. Burgers betrekken bij inrichting van de buitenruimte en bij inspectie van de staat van onderhoud van de buitenruimte (meedenken en meedoen) in samenwerking met de wijkoverleggen. Meten middels beeldkwaliteit meetlatten. Actiepunten 2018: Bewoners betrekken bij wijkshouwen.	Uitvoering	
6. Uitvoeren van projecten uit het Uitvoeringsprogramma verkeer Aalsmeer en Kudelstaart Actiepunten 2018: De projecten worden uitgevoerd conform het uitvoeringsprogramma buitenruimte	Uitvoering	
7. Herinrichting Kasteleinweg Actiepunten 2018: In 2018 wordt gestart met de reconstructiewerkzaamheden. De uitvoering neemt minimaal twee jaar in beslag.	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2015	2016	2017
m ² wegen (asfalt en steentjes/tegels)*	1	1.487.815	1.487.815	1.487.815
m ² openbare ruimte*	1	2.893.302	2.799.952	2.799.934
Geregistreerde ongevallen met dodelijke afloop op gemeentelijke wegen	7	1	0	

* In beheer bij gemeente. Totaal oppervlak gemeente is 34.322.030 m², waarvan circa 10.400.000 m² Westeinderplassen. Het resterende oppervlakte niet openbare ruimte betreft particulier eigendom.

Thema 4.3 Afvalinzameling

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De gemeente streeft samen met bewoners en bedrijven naar een minimale belasting van het milieu bij het inzamelen en verwerken van afval.

Doel 1. Het scheidingspercentage (= percentage van afval dat nuttig wordt toegepast) handhaven en zo mogelijk verhogen.

Doel 2. Afvalverwerking is gericht op hergebruik: de verwerking gebeurt op een milieu hygiënisch verantwoorde wijze.

Doel 3. Het beperken van zwerfafval door in te zetten op preventie, activeren van burgerinitiatieven en ruimen van zwerfafval.

Actuele beleidsontwikkelingen

Het Rijk heeft in het "VANG-programma" (VANG staat voor "Van Afval Naar Grondstof") de doelstelling opgenomen om 75% van al het in Nederland ingezamelde huishoudelijk afval te hergebruiken en de hoeveelheid restafval te reduceren tot 100 kilo restafval per persoon per jaar. Afval is niet langer afval, maar een grondstof voor nieuwe producten en daarmee duurzamer.

In 2018 zal een nieuw voorstel worden gedaan voor het komen tot een duurzamer afvalbeleid, dat tegemoet komt aan de landelijke ambitie. Tevens start 2018 met een geleidelijke tariefsaanpassing gebaseerd op een verdeling van lasten van gebruikers/huishoudens, die meer recht doet aan de kosten van afvalinzameling.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Verdere afvalscheiding.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Deelname landelijke benchmark afvalscheiding. Actiepunten 2018: In diverse bijeenkomsten worden de prestaties van gemeenten in vergelijkbare stedelijkheidsklassen op het gebied van kosten, dienstverlening, milieu en regie met elkaar vergeleken.	Uitvoering	
2. Afvalvisie Aalsmeer Actiepunten 2018: Nieuw voorstel afvalbeleid.	College-/raadsbesluit	2018-2019

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016	2017
Afgevoerd huishoudelijk afval totaal (x 1.000 kg)	1	15.015	15.109	15.203	
Afgevoerd huishoudelijk restafval (x 1.000 kg)	1	5.499	5.631	5.625	

Thema 4.4 Begraafplaats

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Adequate en bijdetijdse dienstverlening op de openbare begraafplaats en maatregelen om tot een (meer) kostendekkende exploitatie te komen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Door vraag naar kostenreductie en meer persoonlijke aandacht bij uitvaarten bij burgers komen er meer kleine uitvaartbedrijven. Deze doen ook marktverkenning in Aalsmeer. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid Aalsmeerse inwoners meer variatie/alternatieven te bieden. De mogelijke rol van de openbare begraafplaats hierin wordt onderzocht.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Dienstenaanbod bij de tijd houden.	Uitvoering	

Financiën

Programma Openbare ruimte								
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018			2019	2020	2021
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	3.938	4.890	7.509	860	6.650	4.390	3.535	3.400
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.225	4.035	3.637	182	3.456	2.378	2.356	2.347
7.2 Riolerig	-768	-996	2.002	2.705	-703	-715	-754	-679
7.3 Afval	-1.114	-666	2.568	3.514	-946	-946	-946	-946
7.4 Milieubeheer	1.005	703	665	15	650	452	452	452
7.5 Begraafplaatsen	-28	-10	403	493	-90	-86	-85	-85
Subtotaal	6.259	7.957	16.785	7.769	9.016	5.474	4.558	4.490
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	2.780	-610	7.484	8.135	-651	2.106	1.631	1.828
SALDO OPENBARE RUIMTE	9.039	7.347	24.269	15.904	8.365	7.580	6.189	6.318

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)

	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	6.480	5.741	5.618	5.618
Eerste begrotingswijziging				
Lentenota 2017	335	335	335	489
Besluitvorming na de Lentenota				
- Actualisatie grondexploitaties	55	-14	-37	-37
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	81	84	80	80
- Kostentoerekening	71	71	71	71
- Kapitaallasten	-89	-69	-89	-114
- Kostendekkende exploitaties	211	211	211	211
- Storting reserve Bovenwijkse voorzieningen	1.221	1.221		
Saldo begroting 2018	8.365	7.580	6.189	6.318

Investerings (x 1.000 euro)	2018	2019	2020	2021
Shovel begraafplaats	22			
Uitvoeringsprogramma werken buitenruimte				
- Kunstwerken*	540			
- Wegen	2.877			
- Water*	40			
- Groen*	309			
- Spelen*	429			
- Verkeer*	450			
- Openbare verlichting*	355			
- Riolering	1.870			
Projecten bovenwijkse voorzieningen				
- Burgemeester Hoffscholteweg**	1.181		114	
- Bijdragen uit de Tuinen voor bovenwijkse projecten	-113	-28	-38	
- Reconstructie Machineweg tussen Aalsmeerderweg en Legmeerdijk***		1.500		
Beschikbare investeringsplafond voor vervanging en renovatie				
- Riolering		1.101	1.221	1.221
- Gemalen	185	310	448	448
- Wegen		1.207	1.207	1.207
Totaal investeringen	8.145	4.090	2.952	2.876

* Werken komen ten laste van de reserve uitvoeringprogramma buitenruimte

** Betreft gefaseerde uitgaven van reeds in 2017 gevoteerd krediet van totaal € 1.918.600

*** Bedrag conform de Nota kostenverhaal Bovenwijkse voorzieningen 2015, zoals vastgesteld door de raad op 3 december 2015

Storting reserve Bovenwijkse voorzieningen

Conform besluitvorming van het ontwerp Burgemeester Kasteleinweg wordt het benodigde bedrag voor de herinrichting voor de jaren 2018 en 2019 ten laste gebracht van de Algemene Vrije reserve (Algemene dekkingsmiddelen) en overgeheveld naar de reserve Bovenwijkse voorzieningen (programma 4 Openbare ruimte). Dit betreft een technische wijziging die conform het BBV via de programma's verwerkt dient te worden.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Openbare ruimte is Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Voor aanvullende informatie over deze partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Programma 5: Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2014-2018

Aalsmeer is een gemeente met veel bedrijvigheid, een groot recreatiepotentieel en ruim 30.000 inwoners. De nabijheid van Schiphol, de bedrijvigheid rondom Flora Holland en de vele kweek- en handelsbedrijven leveren bovendien een druk verkeers- en vervoerspatroon op. Het combineren van de vele functies in de gemeente tot een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, een gewild vestigingsklimaat en een gebied met recreatief toeristische aantrekkingskracht blijft een grote uitdaging.

Er staan voor de komende jaren nog diverse woningbouwprojecten op de rol, zowel meer kleinschalige inbreidingslocaties als meer grootschalige uitleglocaties, zoals Nieuw-Oosteinde II. Prioriteit ligt bij kleinschalige projecten binnen de kernen. Uitdaging hierbij is om richting bewoners en initiatiefnemers meer ruimte en maatwerk bij ruimtelijke ordening, ontwikkeling, welstand en inrichting te bieden en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit en het duurzaam ruimtegebruik in Aalsmeer te versterken. Daarnaast vinden ontwikkelingen plaats voor grootschalige transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden.

Projecten worden vraaggericht uitgevoerd, met ruimte voor toekomstige bewoners, de markt en participatie voor direct belanghebbenden. Inzet is beheersbare kosten en risico's voor de gemeente.

Vergunningverlening kenmerkt zich door solide en adequate dienstverlening. De bestendige koers van programmatisch en procesmatig handhaven wordt voortgezet met als doel het consequent naleven van wet- en regelgeving. Hiermee wordt een goede ruimtelijke ordening, een fysiek veilige leefomgeving, het voorkomen van rechtsongelijkheid en een goede registratie van de "gebouwde" omgeving (wettelijke registratieplicht basisadministraties) bevorderd.

Het is goed wonen in Aalsmeer en dat willen we zo houden. Kwaliteit staat voorop. Die moet ook bereikbaar zijn voor mensen voor wie dat –vanwege bijvoorbeeld financiën of gezondheid- niet vanzelfsprekend is. We blijven groeien, maar beheerst en verleggen de aandacht naar het bestaande woonaanbod. Er wordt aangesloten bij de uitgangspunten uit de woonvisie. Bij bouwprojecten en afspraken met de woningbouwcorporatie is uitgangspunt voldoende differentiatie in woningen en woon- en leefomgevingen en voldoende kwalitatieve woningvoorraad voor specifieke doelgroepen zoals ouderen, mensen met een functiebeperking en arbeidskrachten uit andere landen.

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer burgers voor bereikbaarheid Aalsmeer met:						
-Auto	2	7,6	7,8		7,8	7,6
-Openbaar vervoer	2	6,2	6,9		6,2	6,5
% Inwoners dat overlast ervaart in de wijk van te hard rijden.	2		25%		27%	45%
% Besluiten op aanvraag omgevingsvergunning binnen wettelijke termijn.	1	99,77%	99,65 %	100%		100%
Extra woningen met zorg	1					
- Opgenomen in planvoorraad			pm	15		180
- Gerealiseerd			0	0		

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Gerealiseerde sociale nieuwbouw in projecten (tot 2020) - Opgenomen in planvoorraad/ gerealiseerd	1		18,6%	20,1%		25 %
Beleidsindicatoren Depla						
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	7	276	276	269	*	
Nieuwbouw per 1.000 woningen	7	2,5			*	

* Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Ruimtelijke ontwikkeling is er op gericht om de dorpse samenleving (sociaal maatschappelijke structuur) in stand te houden.

Doel 1. Het hele Aalsmeerse grondgebied is gevat in goede actuele digitale bestemmingsplannen.

Doel 2. Het bieden van nieuw (economisch) toekomstperspectief aan Aalsmeer met de focus op kwaliteit door middel van het vaststellen van structuurvisies.

Doel 3. Meer ruimte voor particulier initiatief en beheersbare kosten en risico's voor de gemeente bij grondexploitaties.

Actuele beleidsontwikkelingen

Ontwikkelingen Omgevingswet

De omgevingswet kent meerdere doelstellingen. Zo moet het proces om te komen tot een ruimtelijke ontwikkeling eenvoudiger en voorspelbaarder worden voor initiatiefnemers. Tevens moet er sneller en met minder kosten tot een vergunning worden gekomen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een transitieteam opgericht om onze organisatie en onze producten omgevingswet-proof te maken. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft inmiddels uitstel van de wet aangekondigd, we verwachten dat de invoering niet voor 2020 zal plaatsvinden.

Omgevingsvisie

In de komende raadsperiode zal gewerkt worden aan de totstandkoming van een omgevingsvisie. Dit is een verplichting die voortvloeit uit de omgevingswet. In de omgevingsvisie worden straks onze ambities en doelstellingen met betrekking tot de fysieke leefomgeving verwoord.

Deelstructuurvisies

Voor Landelijk Gebied Oost is een deelstructuurvisie vastgesteld die perspectief biedt op grootschalige woningbouwontwikkeling. In de visie is een fasering aangebracht in de ontwikkelvolgorde. Hierdoor kan er sturing worden gegeven op de integrale ontwikkeling van gebieden. Tevens zijn er spelregels opgenomen voor de manier van ontwikkelen.

In 2017 en 2018 wordt voor de linten en de daar achterliggende bebouwing van de Hornweg en Aalsmeerderweg een aparte visie opgesteld. Voor het Oosteinderweggebied wordt naast de actualisering van het bestemmingsplan ook gestart met een toekomstbestendige visie voor het gebied. Hierbij worden

ook de kaders vastgesteld die richting moeten gaan geven aan transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden (zie ook programma 3.1).

Bestemmingsplannen

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening bestaat de verplichting om alle bestemmingsplannen om de 10 jaar te herzien. Aalsmeer heeft haar grondgebied ingedeeld in tien gebieden en actualiseert in principe in een tempo van één plan per jaar. In 2018 worden de bestemmingsplannen Oosteinderweg en Uiterweg-Plasoevers geactualiseerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Planmatige herziening van bestemmingsplannen Actiepunten 2018: - Bestemmingsplan Oosteinderweg - Bestemmingsplan Uiterweg-Plasoevers	Raad Raad	2^e helft 2^e helft
2. Opstellen en vaststellen van structuurvisies Actiepunten 2018: - Masterplan Landelijk Gebied Oost - Analyse van de ruimtebehoefte voor maatschappelijke voorzieningen in Nieuw-Oosteinde 2 als uitwerking van de in 2017 vastgestelde structuurvisie Landelijk Gebied Oost - Deelstructuurvisie Hornweg – Aalsmeerderweg - Deelstructuurvisie Oosteinderweg - Analyse ruimtebehoefte maatschappelijke voorzieningen in Kudelstaart als gevolg van debat Kudelstaart winkelgebied	Raad Uitvoering Raad Raad Uitvoering	1^e helft 2^e helft 2^e helft
3. Realisatie sportpark Hornmeer, renovatie en herinrichting Hornmeerpark, herinrichting vrijkomend Voetbalvereniging Aalsmeer (VVA) terrein en woningbouw Meervalstraat/ Roerdomplan, VVA terrein, Ophelialaan en Thijsselaan. Actiepunten 2018: - Gefaseerde realisatie woningbouw Roerdomplan en Meervalstraat bestemmingsplan. - Gefaseerde realisatie woningbouw VVA terrein. - Gefaseerde herinrichting voormalige VVA terrein inrichtingsplan. - Opstart planvorming Ophelialaan en Thijsselaan.	Raad Raad Raad Raad	1^e helft 1^e helft 1^e helft 2^e helft
4. Versnelling van het project De Tuinen van Aalsmeer met het vastgestelde bouwprogramma. Actiepunten 2018: - Spoorlaan, Laurierhof, bouwplan. - Polderzoom fase 1 zuid. - Polderzoom fase 1 noord. - Polderzoom fase 2 gefaseerde realisatie, bouwplan.	Raad Uitvoering Uitvoering Raad	1^e helft 1^e helft

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
5. Een behoedzaam financieel beleid en aanpassing van de (deel)structuurvisie voor Green Park Aalsmeer om geschikte partners in de ontwikkeling te vinden. Actiepunten 2018: • Bestemmingsplan hotelplan De Zwerm. • Bestemmingsplan Royal FloraHolland inclusief Ongestoorde Logistieke Verbinding Greenport Aalsmeer. • Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 4. • Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 6. • Bestemmingsplan en exploitatieplan Green Park Aalsmeer deelgebied 2.	Raad Raad Raad Raad Raad	1^e helft 1^e helft 1^e helft 1^e helft 2^e helft

Thema 5.2 Vergunningverlening

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Een duurzame, veilige en leefbare woon- en werkomgeving voor burgers en bedrijven.

Doel 1. Snelle en voorspelbare dienstverlening door tijdige en soepele vergunningverlening.

Doel 2. Een veilige en leefbare woon- en werkomgeving door programmatische handhaving.

Actuele beleidsontwikkelingen

Private kwaliteitsborging in de bouw

Op 4 juli 2017 zou de eerste kamer beslissen over aanvaarding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. De stemming is echter op verzoek van de minister aangehouden. De minister acht het noodzakelijk dat het wetsvoorstel verder wordt bijgeschaafd en heeft al aangekondigd de wet niet voor 1 januari 2019 in te willen voeren. Op dit moment is onduidelijk wanneer de wet van kracht zal worden, aangezien ook de Omgevingswet uitgesteld is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voortzetten programmatische handhaving via uitvoeringsprogramma. Actiepunten 2018: • Uitvoeringsprogramma VTH 2017-2018. • Jaarrapportage VTH 2017 vaststellen.	Uitvoering College	1^e helft

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016
Vergunningen Wabo	1	421	567	680
Afgehandelde toezichtzaken Wabo	1	239	232	264
Controle/handhaving Wabo	1	61	266	233
Afgehandelde handhavingzaken Wabo	1	57	112	109
Gestarte handhavingzaken project tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten*	1	40	3	0
Afgehandelde handhavingzaken project tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten*	1	21	17	13

* Project afgerond in 2016.

Thema 5.3 Wonen en volkshuisvesting

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Het goede woonklimaat in Aalsmeer blijft behouden en is ook bereikbaar voor mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is.

Doel 1. Inspelen op de woonwensen van inwoners van Aalsmeer.

Doel 2. Blijven inzetten op betaalbaarheid van wonen.

Doel 3. De kansen op de woningmarkt voor jongeren vergroten.

Doel 4. Ouderen en mensen met een zorgvraag in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te wonen en actief te participeren in de samenleving.

Doel 5. Arbeidsmigranten worden adequaat gehuisvest met behoud van leefbaarheid van de omgeving/wijken.

Actuele beleidsontwikkelingen

Het zijn turbulente tijden voor het beleidsveld Wonen. De woningmarkt is volop in beweging. Na een aantal jaren waarin er nauwelijks beweging was in de markt is er nu sprake van een grote dynamiek. Om aan de vraag naar woningen te kunnen voldoen wordt er, met name vanuit de Metropool Regio Amsterdam, volop ingezet op versnelling van woningbouw.

In Aalsmeer zetten wij met name in op bouw voor doelgroepen. Zo wordt er in 2018 een begin gemaakt met de bouw van woningen voor jongeren op het voormalig VVA terrein en seniorenwoningen aan de Spoorlaan en het project Zuiderkerk, wordt het derde complex starterswoningen gebouwd binnen project Dorpshaven-zuid en worden er nieuwe sociale huurwoningen en huurwoningen in het middensegment opgeleverd in project Polderzoom

Ook in 2018 vormt de woonagenda 2016-2020 het kader waarbinnen de acties op het beleidsveld moeten worden uitgevoerd. In de Woonagenda zijn de kaders vastgelegd voor besteding van het Woonfonds. Het opstellen van een verordening is hierdoor niet langer noodzakelijk. De vastgestelde bestedingsdoelen Starterslening, passend wonen, verduurzaming bestaande voorraad / energiebesparing en ontwikkeling alternatieve woonvormen zijn individueel uitgewerkt.

Zo is in 2017 het duurzaamheidsfonds van start gegaan. Het Duurzaamheidsfonds draagt bij aan een beter werk- en woonklimaat in Aalsmeer door (nieuwe) lokale bedrijvigheid en initiatieven te faciliteren en financieren die substantieel bijdragen aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

In de Woningwet is vastgelegd dat corporaties naar vermogen moeten bijdragen aan de realisatie van het gemeentelijke woonbeleid. De prestatieafspraken die eind 2016 hierover zijn vastgelegd tussen de gemeente en Eigen Haard worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

In 2016 is de gewijzigde structuurvisie Green Park Aalsmeer inclusief Royal FloraHolland vastgesteld. In Green Park Aalsmeer zijn in de structuurvisie 3 locaties aangewezen voor de realisatie van een arbeidsmigrantenlogies: Japanlaan, Legmeer en Molenvliet. De locatie Molenvliet kan pas worden gerealiseerd op het moment dat de locaties Japanlaan en Legmeer minimaal een jaar zijn geopend. De omvang van elke locatie is circa 200 bedden. Het gaat daarbij over voorzieningen voor tijdelijk verblijf tot maximaal 6 maanden. De bouwtijd is per locatie verschillend, maar zal circa 1 jaar bedragen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Woningbehoefte onderzoek Aalsmeer heeft in 2017 meegedaan aan het regionaal woningbehoefte-onderzoek. De resultaten van dit onderzoek zullen in 2018 worden verwerkt in een woningmarktrapportage.	Uitvoering	
Regionale discussie over de verdeling van sociale huurwoningen. Indien noodzakelijk aanpassing van de Huisvestingsverordening Aalsmeer.	Raad	Afhankelijk van uitkomsten 1e verkenning
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Ontwikkelen van alternatieve bouwvormen samen met de markt. Actiepunten 2018: - Uitvoering project VVA-terrein - Baccarastraat - Zijdstraat (Meervastgoed)	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	
2. Vaststellen verordening woonfonds en vervolgens inzetten van het Woonfonds voor het levensbestendig maken van woningen en de bouw van jongerenhuisvesting en zorgwoningen. Actiepunten 2018: Met het vaststellen van de Woonagenda Aalsmeer zijn de bestedingsdoelen voor het Woonfonds gewijzigd (zie actuele ontwikkelingen).	Uitvoering	
3. Realiseren van wooneenheden voor senioren en faciliteren van organisaties die hun huidige verzorgingshuiscapaciteit willen aanpassen. Actiepunten 2018: - Uitvoering project Roerdomplaan / Meervalstraat - Uitvoering project Spoorlaan - Uitvoering project Zuiderkerk	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
4. Voldoende woningen in het sociale en middensegment (sociale huur en koop en goedkope koop). Actiepunten 2018: • Uitvoering geven aan de beleidsregel uit de Woonagenda 2016-2020 dat het absolute aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk moet blijven. • Uitvoering geven aan de prestatieafspraken tussen de gemeente en Eigen Haard. • Realisatie van minimaal 25 % sociale woningbouw in nieuwe bouwprojecten. • Realisatie van minimaal 30 % goedkope woningbouw in nieuwe bouwprojecten. • Maximaal gebruik van wettelijke mogelijkheden om woningen die voor de doelgroep worden gerealiseerd ook in de toekomst voor deze doelgroep beschikbaar te houden.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering Uitvoering	
5. Faciliteren van huisvesting voor arbeidsmigranten. Actiepunten 2018: • Voortzetten planologische procedure Celie. • Voortzetten planologische procedure locatie Legmeerdijk. • Actualisatie Beleid huisvesting arbeidsmigranten op grond van de bouw van grootschalige voorzieningen	Uitvoering Uitvoering Raad	2 ^e helft

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016
Opgeleverde woningen sociale huur	1	31	0	4
Opgeleverde woningen betaalbare koop	1	17	56	8
Opgeleverde woningen totaal	1	147	84	48
Verstrekke startersleningen voor woningen	1	32	0	0
Vrijgekomen sociale huurwoningen	18	144	130	151
Gemiddelde inschrijfduur in jaren starters	18	7,3	7,9	7,7
Gemiddelde woonduur bij acceptatie van een sociale huurwoning	18	22,4	18,9	23,1
Gemiddelde woningbezetting	1	2,37	2,33	2,34
Woningvoorraad*	1	12.968	13.393	13.300
% Koopwoningen	1	59%	59%	59%
% Sociale huur corporatiewoningen	18/1	23%	26%	26%
% Nieuwe huurders uit Aalsmeer	18	39%	39%	34%
% Scheefwonen totale sociale huurvoorraad	18		25%	9%**

* Als gevolg van administratieve correcties is het aantal woningen gedaald.

*** Uitgaande van de nieuwe definitie die is vastgelegd in landelijke afspraken over toepassen van inkomensafhankelijke huurverhoging: Scheefhuurders zijn huishoudens met een bruto jaarinkomen boven € 40.349, exclusief grote huishoudens én AOW-ers.

Thema 5.4 Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De inwoners en bezoekers van Aalsmeer en Kudelstaart moeten zich gemakkelijk, prettig, comfortabel en veilig van/naar/door de gemeente kunnen verplaatsen per openbaar vervoer. Vanuit alle wijken in Aalsmeer/Kudelstaart is er een rechtstreekse busverbinding met het Busstation Hortensia plein (vanaf 2018: Busstation Zwarteweg). Met maximaal één overstap kan vanuit Aalsmeer/Kudelstaart naar minimaal één van de volgende intercitystations gereisd worden: Station Amsterdam Zuid, Schiphol, Amsterdam Bijlmer/ArenA. De busverbinding Kudelstaart-Amsterdam wordt fors versneld en deze busverbinding blijft Amsterdam inrijden via de route Stadionplein/Museumplein.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 rijdt vervoermaatschappij Connexxion de openbaarvervoerconcessie, waartoe Aalsmeer behoort. Vanaf 10 december 2017 rijden zij de gewonnen concessie voor minimaal 10 jaar.

De buslijn Kudelstaart-Aalsmeer-Amstelveen-Amsterdam wordt omgevormd naar 'R-Net'. Tevens komt er een nieuwe buslijn in Aalsmeer, een R-Net verbinding Uithoorn-Aalsmeer-Schiphol. Lijn 198 vervalt in 2018. De reeds bestaande R-Net lijn 340 blijft in de huidige vorm bestaan.

Op de verbinding Kudelstaart-Amsterdam is forse versnelling gewenst. Hiertoe loopt een onderzoek naar een halte op de Legmeerdijk voor de hoofdingang van Royal Flora Holland.

Als de werkzaamheden aan de Burgemeester Kasteleinweg en Busstation Zwarteweg gereed zijn, gaan de buslijnen in Aalsmeer hier gebruik van maken. Ook de R-Netbusverbinding Kudelstaart-Aalsmeer-Amsterdam zal dan gaan rijden via de Legmeerdijk/Busstation Zwarteweg.

Een aandachtspunt voor de nabije toekomst wordt de fijnmazigheid van het OV in Aalsmeer vanaf het moment dat busstation Zwarteweg en de Burgemeester Kasteleinweg in gebruik zijn genomen (naar verwachting in 2019). Dit is reeds aan de Vervoerregio gemeld.

Thema 5.5 Parkeren

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

Voldoende parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers van Aalsmeer en Kudelstaart en een passend parkeerregime in gebieden en bij voorzieningen.

Actuele beleidsontwikkelingen

De Nota Parkeernormen Aalsmeer is in werking getreden en wordt toegepast. Er is geen aanleiding om het beleid en de parkeersituatie in Aalsmeer en Kudelstaart te herzien. Aan de hand van meldingen en bij bouwprojecten wordt de lokale situatie uiteraard wel onderzocht en waar nodig worden maatregelen genomen of eisen gesteld.

Thema 5.6 Maatschappelijk Vastgoed

Wat willen we bereiken in 2014-2018?

De leefbaarheid en het welzijn van de inwoners van Aalsmeer vergroten met behulp van het maatschappelijk vastgoed.

Behouden van de bestaande rijke schakering van maatschappelijke functies die in het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed worden gehuisvest of van daaruit worden aangeboden, waaronder scholen,

welzijnsvoorzieningen, buitensportparken, binnensportvoorzieningen, zwembad, bibliotheek, jongerencentra, culturele voorzieningen enzovoort.

Borgen van laagdrempelige toegankelijkheid van dit functionele aanbod voor de inwoners van Aalsmeer. Voorkomen van kapitaalvernietiging door verkeerd gebruik of onderhoud van maatschappelijk vastgoed. Een duurzame en toekomstbestendige maatschappelijke gebouwenvoorraad.

Actuele beleidsontwikkelingen

Met de vaststelling in 2016 van de rapportage “Maatschappelijk Vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans” is de koers uitgezet voor aanpassing van de Aalsmeerse gebouwenvoorraad ten dienste van met name de eigen huisvesting en de beleidsterreinen cultuur en welzijn. In dit verband wordt gewerkt aan vernieuwing van het gemeentehuis en het complex Marktstraat 19 – 19a en aan het vrij krijgen voor herontwikkeling van de gebouwen Baccarastraat 15, Roerdomplaan 3 en Parklaan 27.

Fort Kudelstaart wordt in 2018 door een daartoe geselecteerde partij in gebruik zal worden genomen voor activiteiten die direct of indirect verband houden met watersport- en recreatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Renoveren gemeentehuis (fase 2)	Uitvoering	
Verbouwen Marktstraat 19 – 19a ten behoeve van project “De Oude Veiling”.	Uitvoering	
Vervanging kunstgras sportpark Beethovenlaan, veld 1	Uitvoering	
Renovatie atletiekbaan Sportlaan 43	Uitvoering	

Financiën

Programma Ruimtelijke ontwikkeling								
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021	
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.3 Beheer overige gebouw en en gronden	892	608	1.327	604	723	718	756	708
2.2 Parkeren	-5	-9	9	18	-9	-9	-9	-9
3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur			9.767	9.767				
8.1 Ruimtelijke ordening	920	496	1.047	804	243	597	530	530
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-585	164	3.608	4.518	-910	270	-366	270
8.3 Wonen en bouw en	136	276	1.400	1.051	349	522	522	522
Subtotaal	1.359	1.535	17.158	16.761	397	2.098	1.434	2.021
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-1.020	8	1.767	419	1.348	-419	284	-352
SALDO RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	339	1.543	18.925	17.180	1.745	1.679	1.718	1.669

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	1.040	943	916	916
Eerste begrotingswijziging	-212	-61	-61	-61
Lentenota 2017	1.120	921	921	912
Besluitvorming na de Lentenota				
- Actualisatie grondexploitaties	23	-71	-46	-46
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	5	6	7	6
- Kostentoerekening	-25	-25	-25	-25
- Kapitaallasten	-33	-34	6	-33
- Verwachte stijging leges omgevingsvergunningen	-173			
Saldo begroting 2018	1.745	1.679	1.718	1.669

Programma 6: Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2014-2018

Het College wil een veilige en leefbare woon- en werkomgeving waar wet- en regelgeving wordt nageleefd. Hierin werken bestuur, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners samen.

Met de handhaving hebben we een nieuwe richting gekozen: in plaats van een ad hoc benadering leven wij wet- en regelgeving structureel en consequent na. Doel is het bevorderen van een goede ruimtelijke ordening, een fysiek veilige leefomgeving, het voorkomen van rechtsongelijkheid en een goede registratie van de “gebouwde” omgeving (wettelijke registratieplicht basisadministraties). Zie ook programma 5.2.

Het College streeft permanent naar verbetering, vernieuwing, herkenbaarheid, toegankelijkheid en transparantie voor burgers. Aalsmeer staat voor snelle, betrouwbare en toegankelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. De gemeente zet in op meer digitale dienstverlening, zodat inwoners en ondernemers zoveel mogelijk digitaal kunnen afhandelen. Dat gaat verder dan digitale dienstverlening richting inwoners. Ook met door digitale bedrijfsprocessen goed in te richten en met laagdrempelige systemen kunnen we veel verbeteren.

Samenwerking binnen en buiten de gemeentegrenzen is een sleutelbegrip voor de komende jaren. Samenwerken met buurgemeenten maar ook in regionale verbanden als de Greenport, de Vervoerregio Amsterdam en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bieden een platform om de kwaliteiten en belangen van Aalsmeer voor het voetlicht te brengen en tot ontwikkeling te laten komen.

Communicatie is de smeerolie in de relatie tussen burger en bestuur. Uitgangspunt bij communicatie is transparantie naar inwoners. Inwoners en andere partijen zijn tijdig en helder geïnformeerd over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming. Hierbij maakt de gemeente steeds meer gebruik van digitale kanalen en social media.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Veilig wonen en leven						
% aangiften/incidenten huiselijk geweld	6	45/143 31%	37/166 22%	34/139 24%		30%
Woninginbraken	6	81	64	80		107
Inbraken bijgebouwen	6	37	33	17		33
Veilig ondernemen						
Zakkenrollerij	6	28	14	7		25
Winkeldiefstallen	6	42	45	56		38
Veilig opgroeien						
Meldingen jeugdoverlast	6	145	123	126		145
Altijd integer						
Aantal meldingen woonfraude (nulmeting)	1					

Effectindicatoren	Bron	Laatst bekende meting voor 2015	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% Aalsmeesters dat vindt dat het gemeentebestuur veel doet om burgers bij het bestuur te betrekken	2	29%	29%		29%	40%
% Inwoners die de gemeentelijke website hebben bezocht	2	62%	58%		*	70%
Beoordeling gemeentelijke website	2	7,0	7,1		*	7,5
Rapportcijfer burgers aan gemeentelijke dienstverlening	19	7,8			**	8,0
% Aalsmeesters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	2	41%	27%		35%	45%
Abonnementen elektronische nieuwsbrief gemeente	1	428	548	484		800
Beleidsindicatoren Depla						
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	7	2,6	2,1	2,6	*	
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	7	1,3	1,4	1,8	*	
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	7	4,2	3,9	4,3	*	
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	7	5,7	3,8	3,7	*	
Verwijzingen HALT	7	30	22	22	*	
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-17 jaar	7	133,2	93,2	89,8	*	
Harde kern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jr	7	0,2			*	
%Jeugdcriminaliteit	7	1,45%	1,04%		*	
%Jongeren met jeugdreclassering (in % jongeren 12-23 jr)	7		0,2%	0,2%	*	
%Demografische druk (0-19 jr + 65+/15-64 jr)	7		59,5%	59,3%	*	
Woonlasten 1-persoonshuishoudens in euro	7	713	701	639	*	
Woonlasten meerpersoonshuishoudens in euro	7	839	827	762	*	

* Vanwege de vernieuwing van de website is deze vraag niet meer opgenomen in de Gemeentepelling 2017.

** Geen nieuwe cijfers beschikbaar.

Thema 6.1 Veiligheid en handhaving

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een veilige en leefbare woon- en werkomgeving en naleving van wet- en regelgeving.

Actuele beleidsontwikkelingen

Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 en Actieplan integrale veiligheid 2018

Het jaar 2018 is het laatste jaar van het bestaande beleid. In 2018 zal een nieuw plan voor de volgende collegeperiode worden gemaakt en vastgesteld door de nieuwe gemeenteraad. Het actieplan 2018 wordt met inachtneming van de actuele ontwikkelingen nog begin 2018 vastgesteld door het college. Actuele ontwikkelingen vergen voor 2018 een blijvende focus op hennepsteelt en woninginbraken.

Terreurdreiging, radicalisering en ondermijning zijn de meer brede veiligheidsonderwerpen die op verschillende wijzen tot uitvoering komen in samenwerking met alle veiligheidspartners. De signaalfunctie tussen deze partners is hierbij belangrijk, maar ook bij bijvoorbeeld de uitvoering van het evenementenbeleid en bij de toepassing van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (wet Bibob).

Met name deze laatste veiligheidsonderwerpen zorgen ook voor meer druk op de landelijke politiecapaciteit. Naast het uiten van deze zorg zal blijvende aandacht moeten worden besteed in hoeverre dit effect heeft op de lokale veiligheidszorg. De bestrijding van radicalisering is voor 2018 opgenomen in de begroting in de vorm van een bijdrage aan de casusregisseur voor de Amstellandgemeenten maar zal hoogstwaarschijnlijk ook na 2018 nog opportuun zijn.

De nieuwe wet 'aankpak woonoverlast' is per 1 juli 2017 in werking getreden. Door deze wet krijgen burgemeesters de mogelijkheid om specifieke gedragsaanwijzingen te geven aan overlastgevers. Het vergroot hiermee de wettelijke mogelijkheden voor gemeenten, bij de aankpak van woonoverlast.

Het inzetten van deze bestuursmaatregel zal alleen als uiterste middel worden ingezet als conflictbemiddeling, bestuurlijke- of justitiële boetes e.d. niet werken. Verwacht wordt derhalve dat deze maatregel niet meer dan in een klein aantal gevallen per jaar wordt ingezet.

Dit najaar zal bovenstaande worden opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Integraal veiligheidsplan 2019-2022	Raad	4 ^e kwartaal
Actieplan integrale veiligheid 2018	College	1 ^e kwartaal
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid samen met bewoners en ondernemers en afstemming met het regionale veiligheidsbeleid. Actiepunten 2018: Opstellen actieplan 2018 en voortzetten acties conform dit plan.	Uitvoering	
2. Inzetten op vermindering van het aantal (woning)inbraken en van huiselijk geweld. Actiepunten 2018: Voortzetting conform activiteiten in actieplan 2018 en actieplan woninginbraken.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
3. Inzetten op meer handhaving van verkeersovertredingen door politie en justitie en organisatie van bewustwording.	Uitvoering	
4. Organisatie van een bewustwording- en voorlichtings-campagne over veiligheid samen met de ketenpartners. Actiepunten 2018: Voortzetting conform actieplan 2018 (voorlichtingscampagnes, gebruik website, sociale media, lokale krant, informatiebijeenkomsten, week van de veiligheid)	Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016
Misdrijven totaal	6	1.189	1.078	1.152
Diefstal/inbraak woning	6	81	64	80
Openbare ruimte vernieling/zaakbeschadiging	6	179	113	115
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	6	79	72	97
Incidenten huiselijk geweld	6	143	165	139
Meldingen jeugdoverlast	6	148	123	126
Vergunningen/ontheffingen APV	1	285	242	165
Vergunningen/ontheffingen horeca	1	57	49	82
Toezicht en handhaving horeca	1	45	118	132

Thema 6.2 Crisisbeheersing

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een goede voorbereiding op mogelijke crisissituaties of rampen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

In 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan het beleidsplan van de VrAA. De besluitvorming over specifieke uitvoeringsactiviteiten vindt op regionaal niveau plaats. Het beleidsplan is verwerkt in (meerjaren)begroting van de VrAA.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Financiële jaarstukken VrAA 2019	Raad	1 ^e helft

Thema 6.3 Dienstverlening burger

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een klantgerichte dienstverlening aan inwoners en bedrijven tegen zo laag mogelijke kosten.

Actuele beleidsontwikkelingen

In 2018 zullen, in lijn met de ontwikkelingen in de samenleving en wetgeving, conform een nog op te stellen 'roadmap' en bijbehorend financieel kader, de volgende stappen worden gezet in automatisering, bedrijfsvoering en digitalisering van de dienstverlening. Binnen de wettelijke mogelijkheden zal de dienstverlening in 2018 grotendeels digitaal verlopen. De meeste formulieren (circa 100) zullen digitaal beschikbaar zijn en voor een aantal producten en diensten, zoals post en bezwaar en beroep, kan de aanvrager de behandelstatus en het dossier inzien via een persoonlijke internetpagina. Degenen die aangesloten zijn op mijnoverheid.nl ontvangen dan ook een notificatie van de wijziging van de status van lopende zaken.

Digitaal werken

Nieuwe ontwikkelingen op ICT gebied, nieuwe wetgeving en hogere verwachtingen van de samenleving ten aanzien van digitalisering vragen continu om aanpassingen van het programma Digitaal Werken, de organisatie en medewerkers. Sinds dit voorjaar wordt uitvoering gegeven aan het Programma Digitaal Werken "first things first", dat de digitale basis legt voor de "Digitale transformatie", het proces om - in lijn met de landelijke ontwikkelingen én verplichtingen - te komen tot een volledig gedigitaliseerde organisatie

Digitaal werken "first things first" 2017-2018

Met het programma "first things first" verbetert de gemeente de digitale dienstverlening voor inwoners en bedrijven. In het laatste kwartaal 2017 wordt de nieuwe website opgeleverd en krijgen inwoners de beschikking over een Persoonlijke Internetpagina (PIP). Via PIP kunnen ze, in eerste instantie vooral voor het sociaal domein, digitaal producten aanvragen en de status daarvan volgen. In 2018 wordt het aantal producten dat zij via PIP en mijn.overheid.nl kunnen aanvragen uitgebreid tot 100 formulieren aan het eind van het jaar.

Digitale transformatie 2018 – 2022

2018 staat in het teken van de Digitale transformatie, een meerjarentraject voor de verdere digitalisering en het digitale verandervermogen van de organisatie. Besluitvorming hierover zal nog plaatsvinden. Doel is digitale dienstverlening beter aan te laten sluiten bij de vraag of behoefte van inwoners en bedrijven. Daarbij richten we ons op:

- Online aanbod van alle producten en diensten van de gemeente;
- Persoonlijke internetpagina, zodat inwoners de voortgang van de behandeling van de producten en diensten kunnen volgen en hun dossiers kunnen inzien;
- Alle meldingen van wijzigingen van producten en diensten via MijnOverheid;
- Uitbreiding van onze digitale dienstverlening uit op basis van de wensen, behoeften van de inwoners en bedrijven;
- Automatiseren van de gemeentelijke processen.

4. Innovatieve en krachtige ICT

Najaar 2017 beginnen we met de voorbereiding van het traject "Digitale transformatie"; een meerjarentraject voor de verdere digitalisering en het digitale verandervermogen van de organisatie. Naar verwachting bieden wij het Digitale Transformatieplan eerste kwartaal 2018 aan uw raad aan. Doel van dit plan is de digitale contacten tussen inwoners, bedrijven en de gemeentelijke organisatie optimaal aan te laten sluiten bij de vraag en behoefte van inwoners en bedrijven. 'Eenvoudig, begrijpelijk, vindbaar, toegankelijk en betrouwbaar' zijn hierbij de kernbegrippen.

De focus van het programma Digitale transformatie is gericht op de volgende aspecten:

- Zorgen voor een optimale publieksdienstverlening;
- Zorgen voor een adequate gemeentelijke informatiehuishouding;

- Optimaliseren en uitbreiden van digitale, geautomatiseerde en gerobotiseerde werkprocessen;
- Op niveau brengen van de kennis en kunde;
- Inrichten van een flexibele digitale werkplekken en bijbehorende infrastructuur
- Innovatief herinrichten van interactie met de samenleving.

De gemeente neemt de noodzakelijke voorbereidingen zodat we in 2018:

- Zaakgericht en papierloos werken in de hele organisatie kunnen implementeren;
- De processen meldingen openbare buitenruimte kunnen optimaliseren;
- Het aantal processen uitbreiden en vergaand automatiseren;
- Uitvoering geven aan het programmaplan Digitale transformatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit	Planning
Binnen de wettelijke mogelijkheden realiseren van volledig digitale afhandeling van aanvragen bij de gemeente in 2018.	Uitvoering	
Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Digitalisering van de uitwisseling van informatie met ketenpartners onder meer op het gebied van de participatiewet, zorg en welzijn met aandacht voor de resolutie van de VNG over informatieveiligheid.		
Actiepunten 2018:		
• Inrichten van het nieuwe zaaksysteem met diensten uit oude zaaksysteem.	Uitvoering	
• Aansluiten bij Mijnoverheid.nl voor diensten in het nieuwe zaaksysteem.	Uitvoering	
• Aanbod online formulieren uitbreiden.	Uitvoering	
• Programmaplan Digitale transformatie; transformatieplan en roadmap.	College/Raad	1 ^e helft

Kengetallen	Bron	2014	2015	2016
Afgehandelde bezwaarschriften	1	106	116	134
Rijbewijzen	1	2.491	2.426	2.980
Paspoorten	1	3.974	3.754	4.052
Bezoekers	1	28.079	28.913	31.013
Telefonische contacten callcenter AA	1	205.162	203.753	177.874
-Waarvan Aalsmeer algemeen*	1	21.827	24.615	21.682
Telefonische bereikbaarheid**	1	94%	93%	95%
Telefonische contacten belastingen Amstelland***	1	20.968	20.018	24.397
Klachten	1	17	24	5
Inwoners	1	30.770	31.079	31.304
Huishoudens	1	12.317	12.445	12.628
Westerse allochtonen (% van totale bevolking)	1	10,0%	11,1%	10,8%
Niet-westerse allochtonen (% van totale bevolking)	1	6,6%	7,2%	7,3%

* Gesprekken binnenkomend op het gemeentenummer van Aalsmeer.

** Percentage gesprekken wat niet afgebroken wordt voordat men een medewerker aan de telefoon krijgt.

*** Sinds 2015 extern callcenter TOG.

Thema 6.4 Communicatie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Inwoners en andere partijen zijn tijdig en helder geïnformeerd over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming. Wij willen meer ruimte geven aan initiatieven van inwoners en die waar mogelijk faciliteren en ondersteunen. Daarnaast zetten wij meer in op online communicatie via social media en digitale inwonerplatforms.

Actuele beleidsontwikkelingen

In de communicatie met onze inwoners spelen digitale communicatiemiddelen, zoals onze website en social media, een steeds grotere rol. We volgen de online gesprekken en berichten van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden. Dankzij onze verbeterde online monitoring hebben wij meer zicht op wat er speelt in de samenleving. We vangen signalen tijdig op en handelen als dat nodig is. Het webcare team zorgt voor een goede afhandeling van vragen, meldingen, complimenten en klachten die wij via social media ontvangen. Dit jaar doet het team samen met de afdeling Publiekszaken een pilot om inwoners online nog beter van dienst te kunnen zijn. Daarnaast speelt monitoring een belangrijke rol om te kunnen reageren op incidenten en actualiteiten in de samenleving. Vorig jaar hebben we een nieuwe aanpak geïntroduceerd voor de online publicatie van berichten, waarin wij beter gebruik maken van en sturen op de verschillende kanalen. Deze aanpak vergroot ons bereik en leidt tot meer interactie met inwoners. Om in contact met inwoners te blijven is het van belang om aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen, zoals meer communiceren met beelden en filmpjes en gebruik te maken van nieuwe communicatiemiddelen, zoals Whatsapp en Instagram.

De lancering van de nieuwe website heeft vertraging opgelopen. Naar verwachting gaat de nieuwe site eind 2017 in gebruik. De website is een belangrijk communicatiekanaal voor onze inwoners. Zij vinden er informatie over onze dienstverlening, projecten, bestuurlijke besluiten en actualiteiten in onze gemeente. Meer dan voorheen biedt de website ruimte voor beeld en interactie, onder andere door betere integratie met de social media. Door de aanzienlijke reductie van het aantal webpagina's en de lancering van een archiefweb is het makkelijker voor inwoners om belangrijke informatie te vinden.

De nieuwe Omgevingswet is een complexe, ingrijpende herziening van het omgevingsrecht dat veel meer ruimte aan inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden laat. De invoering van de wet is weliswaar uitgesteld, maar komende jaren ligt er een flinke uitdaging voor communicatie om verschillende doelgroepen te informeren over de aard en inhoud van de wet en hen te betrekken bij de lokale uitwerking van de wet.

In Aalsmeer spelen traditionele communicatiemiddelen nog steeds een grote rol. Niet iedereen maakt gebruik van social media en de digitale kanalen. Daarbij blijven directe contacten met inwoners (bewonersavonden, inloopbijeenkomsten, etc.) een belangrijke rol innemen in de communicatiemix en bij participatie. Zie voor participatie, paragraaf 1.4 Samenkracht en burgerparticipatie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Herkenbaarheid bevorderen van de gemeente. Actiepunten 2018: Doorlopend aandachtspunt.	Uitvoering	

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
2. Verbetering van de communicatie via de website. Actiepunten 2018: • Optimaliseren nieuwe website.	Uitvoering	
3. Vergroting betrokkenheid inwoners bij gemeentelijke plannen/besluiten door gerichte inzet social media. Actiepunten 2018: • Pilot webcare/Publiekszaken. • Introductie nieuwe social media, zoals WhatsApp en Instagram. • Uitbreiden monitoring en inspelen op gesprekken in de samenleving.	Uitvoering Uitvoering Uitvoering	

Kengetallen	Bron	2015	2016	2017*
Paginaweergaven website	1	234.960	235.480	290.000
Bezoekers website	1	33.615	30.895	35.000
Volgers Facebook	1	295	529	784
Volgers Twitter	1	2.988	3.266	3.402

* Geschat aantal voor heel 2017

Thema 6.5 Deregulering

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Ruimte voor ondernemers en bedrijven.

Actuele beleidsontwikkelingen

De grootste wijzigingen, Evenementennota, gemeentelijke regelgeving op het gebied van Ruimtelijke Ordening en de actualisatie van de APV hebben in 2015 en 2016 plaatsgevonden. Sinds 2017 wordt dit thema dynamisch onderhouden.

Actuele beleidsontwikkelingen

Private kwaliteitsborging in de bouw

Op 4 juli 2017 zou de eerste kamer beslissen over aanvaarding van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. De stemming is echter op verzoek van de minister aangehouden. De minister acht het noodzakelijk dat het wetsvoorstel verder wordt bijgeschaafd en heeft al aangekondigd de wet niet voor 1 januari 2019 in te willen voeren.

Op dit moment is onduidelijk wanneer de wet van kracht zal worden, aangezien ook de Omgevingswet uitgesteld is. Naar verwachting zal de invoering van beide wetten gelijktijdig plaatsvinden. De gemeente verwacht niet dat hier de komende drie jaar verandering in zal komen

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Minder regelgeving voor ondernemers en waar mogelijk vergunningen omzetten in beleidsregels.	Uitvoering	

Thema 6.6 Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Zorgdragen voor efficiënte en effectieve agendavorming en uitvoering samen met andere gemeenten.

Actuele beleidsontwikkelingen

Samenwerken is voor Aalsmeer van groot belang. Samen met Amsterdam, Haarlemmermeer en de Greenport Aalsmeer is Aalsmeer van wezenlijk belang voor de regionale economie. Extra investeren in de concurrentiekracht van de regionale economie zal er aan bijdragen dat de welvaart van de metropoolregio en daarmee ook die van Aalsmeer op peil kan blijven en zich verder kan ontwikkelen. Aalsmeer werkt nu al op verschillende beleidsterreinen samen in onder meer de Greenport Aalsmeer, Metropoolregio Amsterdam, regio Amstelland de Meerlanden en Vervoerregio Amsterdam. Goede agendering en concrete samenwerkingsprojecten vormen daarbij de basis. Met ingang van 2017 is de Stadsregio Amsterdam omgevormd tot de gemeenschappelijke regeling Vervoerregio Amsterdam. De overige taken uit de Stadsregio Amsterdam zijn overgegaan naar de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De MRA heeft een ruimtelijk economische actieagenda opgesteld. Voor een sterke inbreng van de zuidflank van de MRA zetten we in op versterking van de samenwerking binnen de subregio Amstelland de Meerlanden.

Financiën

Programma Bestuur, bevolking en veiligheid									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.1 Bestuur	1.968	1.738	1.924		1.924	1.860	1.860	1.860	
0.2 Burgerzaken	987	159	715	519	197	297	148	148	
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.490	1.301	1.326		1.326	1.326	1.326	1.326	
1.2 Openbare orde en veiligheid	850	1.308	1.403	53	1.351	1.205	1.205	1.205	
Subtotaal	5.295	4.505	5.369	571	4.798	4.687	4.539	4.539	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-74								
SALDO BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIGHEID	5.222	4.505	5.369	571	4.798	4.687	4.539	4.539	

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	4.690	4.596	4.491	4.491
Van bedrijfsvoering naar bestuur a.g.v. uitwerking BBV	70	70	70	70
Lentenota 2017	-222	-229	-229	-229
Mutaties begroting 2018				
- Prijsindexatie	47	46	44	44
- Kostentoerekening	63	61	60	60
- Nieuw beleid Economie, recreatie&toerisme, van programma 3	102	102	102	102
- Verkiezingen	33	41		
- Budgettaire neutrale verplaatsing budget Burgemeestersprocedure 2018	15			
Saldo begroting 2018	4.798	4.687	4.539	4.539

Nieuw beleid Economie, recreatie&toerisme, naar programma 6

Het budget Nieuw beleid Economie, recreatie & toerisme was bestemd voor extra inzet ten behoeve van Economie, Recreatie & Toerisme en Schiphol. Het budget is overgeheveld naar programma 6 zodat vanaf 2018 een bredere afweging kan worden gemaakt.

Verbonden partijen

Naast de eigen organisatie dragen verbonden partijen bij aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Bij de realisering van de doelstellingen van programma Bestuur, bevolking en veiligheid zijn betrokken: Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, Vervoerregio Amsterdam en Amstelland- en Meerlandenoverleg. Voor aanvullende informatie per partij wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Hoofdstuk 3

Bedrijfsvoering en Algemene dekkingsmiddelen

3.1 Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018		2019	2020	2021		
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.4 Ondersteuning organisatie	2.312	6.388	7.594		7.594	7.125	7.121	7.121	
Subtotaal	2.312	6.388	7.594		7.594	7.125	7.121	7.121	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)									
SALDO BEDRIJFSVOERING	2.312	6.388	7.594		7.594	7.125	7.121	7.121	
Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)					2018	2019	2020	2021	
Saldo begroting 2017					6.795	6.791	6.785	6.785	
Van bedrijfsvoering naar bestuur a.g.v. uitwerking BBV					-70	-70	-70	-70	
Lentenota 2017					-411	-459	-459	-459	
Besluitvorming na de Lentenota - Actualisatie grondexploitaties					98	98	98	98	
Meicirculaire 2017					35	40	40	40	
Mutaties begroting 2018									
- Prijsindexatie					20	21	21	21	
- Kostentoerekening					616	616	618	618	
- Extra bedrijfskosten gemeentehuis					8	8	8	8	
- Budgettair neutrale verplaatsing budget Burgemeestersprocedure 2018					-15				
- Programma digitaal werken "First things first"					538	100	100	100	
- Beheer buitensportcomplexen door ESA (B&W 5 sept.'17)					-20	-20	-20	-20	
Saldo begroting 2018					7.594	7.125	7.121	7.121	

Het gewijzigde BBV schrijft voor dat de overhead op een separaat programma worden begroot en daarmee ook in een apart overzicht wordt opgenomen met de baten en lasten van de overhead. De programma's bevatten daarmee alleen de baten en lasten van het primaire proces, dat wil zeggen: die onderdelen van de bedrijfsvoering die alleen, c.q. direct voor de uitvoering van de desbetreffende taken en activiteiten worden ingezet.

Ter wille van een uniforme verantwoording in alle gemeenten is een eenduidige afbakening van belang van enerzijds de kosten die verband houden met het primaire proces en anderzijds de kosten die gerekend worden tot de overhead. Daartoe geeft de regelgeving een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van wat er valt onder het taakveld "0.4 Ondersteuning" binnen dit programma. Samengevat gaat het bij overhead om de volgende zaken:

- leidinggevenden en managementondersteuning in het primair proces,
- de financiële functie,
- P&O/HRM,
- de inkoopfunctie,
- de communicatiefunctie,
- juridische zaken,
- ICT,
- bestuurszaken en bestuursondersteuning
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. post en archief).

Voor het bepalen van kostendekkendheid van lokale heffingen wordt extracomptabel overhead toegerekend. Daartoe worden de netto-overheadkosten (€ 7 miljoen) uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet (€ 10 miljoen). Dit leidt tot een overheadpercentage van afgerond 69,7% conform de volgende berekening:

(a)	totale kosten directe ambtelijke capaciteitsinzet	€ 10.231
(b)	totale (netto toe te rekenen) overheadkosten	€ 7.121
(c=b/a * 100%)	overheadpercentage	69,7%

In 2017 is het eerst gebruik gemaakt van bovenstaande systematiek. Dit leidde voor Aalsmeer tot een overheadpercentage van 79,4%. Het overhead percentage 2018 bedraagt 69,7%. De oorzaak hiervan is dat er in 2017 formatieuitbreidingen zijn verwerkt (beschikbare budgetten zijn omgezet in formatie) en de kostenverdeling verder verfijnd is, waardoor de directe ambtelijke capaciteit is vergroot. Het overheadpercentage wordt bepaald door de kosten van het taakveld overhead te delen op de directe ambtelijke capaciteit.

De uitwerking van de toerekening van overhead op basis van de directe ambtelijke capaciteitsinzet is een keuze die we bij de begroting 2017 hebben gemaakt. Door één generieke verdeelsleutel te hanteren en niet jaarlijks te variëren in de wijze van overhead toerekening ontstaat een stabiel financieel beleid. De toepassing van één generieke verdeelsleutel bevordert de transparantie en eenduidigheid en beperkt de administratieve lasten. De inzet van ambtelijke capaciteit heeft een significante correlatie met de omvang van de (ondersteunende) overhead. Ook sluit deze keuze goed aan bij de techniek die het CBS op macroniveau hanteert.

Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd om op consistente wijze de component overhead mee te nemen.

3.2 Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van baten en lasten die niet direct samenhangen met een programma. Dit zijn de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de opbrengst OZB, de algemene uitkering en de dienstverleningsbijdrage AA de belangrijkste zijn, de ramingen van onvoorzien en een aantal stelposten, waarvan de nadere invulling in de loop van het jaar plaatsvindt.

Algemene dekkingsmiddelen									
-/- is voordeel (x € 1.000)	R2016	2017	2018			2019	2020	2021	
Taakveld	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.5 Treasury	-2.313	-1.641	-97	1.597	-1.693	-1.760	-1.728	-1.686	
0.61 OZB-w oningen	-3.727	-4.035	381	4.771	-4.390	-4.390	-4.390	-4.390	
0.62 OZB-niet w oningen	-3.383	-3.255	107	3.445	-3.338	-3.338	-3.338	-3.338	
0.64 Belastingen overig	-1.766	-1.716	63	1.815	-1.752	-1.752	-1.752	-1.752	
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	-30.188	-29.459		30.804	-30.804	-31.260	-31.627	-32.018	
0.8 Overige baten en lasten	611	277	234		234	1.114	1.310	1.638	
Subtotaal	-40.766	-39.829	689	42.431	-41.742	-41.385	-41.524	-41.545	
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-306	143	124	1.221	-1.097	-1.097	124	124	
SALDO ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-41.073	-39.686	813	43.652	-42.839	-42.482	-41.400	-41.421	

Treasury

Op het taakveld treasury worden de lasten en baten van de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN opgenomen, evenals de lasten en baten van de financieringsfunctie.

Dividenden

De gemeente Aalsmeer ontvangt totaal € 868.000 dividend van de BNG, Eneco, Stedin en De Meerlanden holding NV. Daarnaast ontvangt de gemeente een rentevergoeding van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Onder de lasten staan de rentelasten over de verschillende deelnemingen en de rekening bij het SVN.

Saldo financieringsfunctie

In deze meerjarenraming wordt € 9 ton als structureel dekkingsmiddel geraamd. Dit saldo bestaat uit rentebaten over onze algemene reserve en de bestemmingsreserves. Omdat we deze middelen in eigen kas hebben hebben we hier geen externe financieringskosten zoals een lening voor nodig. Daarnaast zit in dit saldo het renteresultaat van de financieringsfunctie, het verschil tussen onze interne rentetoerekening (2%) en de werkelijke rentekosten. In paragraaf 4.4 Financiering wordt nader ingegaan op de financieringsfunctie.

De bespaarde rente over de algemene reserve en de bestemmingsreserves bedraagt structureel afgerond € 7 ton. Het renteresultaat bedraagt afgerond € 2 ton structureel.

OZB en belastingen overig

Onder de lasten zijn de kosten opgenomen die te maken hebben met de invordering van belastingen, het opleggen van aanslagen en de kosten voor de waardering van WOZ objecten. Een deel van de invorderingskosten wordt terugontvangen door deze te verhalen.

De baten bestaan uit de gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak. Belastingopbrengsten kunnen vrij worden besteed door de gemeente. De opbrengst

voor forensen- en (water)toeristenbelasting, rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

bedragen x € 1.000

Omschrijving algemene belasting	2018
Onroerende zaakbelasting woningen	4.725
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	3.445
<i>Belastingen overig:</i>	
Roerende zaak belasting	49
Hondenbelasting	122
Reclamebelasting	88
Precariobelasting	1.556
Totaal algemene belastingen	9.985
Verhaal kosten invordering	46
Totaal	10.030

In de paragraaf lokale heffingen staat een nadere onderbouwing van de opbrengsten en de verschillende tarieven.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2017. Daarnaast is ook de meicirculaire 2017 verwerkt in de ramingen voor 2018 tot en met 2021.

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt gepresenteerd in lopende prijzen. Dit betekent dat we onze eigen aanname hanteren over de loon en prijsontwikkeling na 2018 en hier afwijken van de prijsontwikkeling bruto binnenlands product die het Rijk als handreiking presenteert aan gemeenten. De ontwikkeling van het bruto binnenlandsproduct is namelijk grillig en geeft geen goede weergave van de daadwerkelijke loon- en prijsontwikkeling. Door onze eigen uitgangspunten te hanteren zijn we hierin flexibeler. Voor de structurele ontwikkeling is een stelpost opgenomen. Dit betekent dat er meerjarig ruimte beschikbaar is voor een gemiddelde jaarlijkse loonontwikkeling van 2,5% en prijsontwikkeling van 1,5%. Dit achten wij een reële aanname. De in de circulaire genoemde accresontwikkeling 2019-2021 ligt gemiddeld op dit niveau. De verschillen tussen de jaren zullen we bij toekomstige circulaires nauwlettend monitoren.

* € 1.000

nominaal	2019	2020	2021	saldo 2019- 2021
Ontwikkeling accres	-882	-1.029	-1.113	
aanname loon 2,5%	400	800	1.200	
aanname prijs 1,5%	380	760	1.140	
correctie index tarieven	-280	-560	-840	
	-382	-29	387	-24

Overige baten en lasten

Onder de overige baten en lasten zijn bedragen opgenomen die niet verwerkt zijn in de programma's omdat deze vrijwel niet toe te delen zijn. Het meerjarig oplopende saldo hiervan wordt voornamelijk veroorzaakt door de reservering voor loon- en prijsstijgingen en het investeringsplafond investeringen met economisch nut.

Ontwikkeling saldo algemene dekkingsmiddelen

Onderstaande tabel begint met het meerjarig saldo van de algemene dekkingsmiddelen uit de primitieve begroting 2017, gevolgd door een opsomming van de mutaties na de primitieve begroting 2017 wat uiteindelijk resulteert in een meerjarig saldo begroting 2018. De onderverdeling van het meerjarig saldo naar taakvelden wordt gegeven in de tabel aan het begin van dit hoofdstuk.

Ontwikkeling programmasaldo (x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Saldo begroting 2017	-39.530	-39.450	-39.550	-39.550
Eerste begrotingswijziging	-66	-67	-78	-78
Lentenota 2017	-714	-720	-736	-844
Meicirculaire 2017	-718	-859	-1.052	-1.141
Reservering voor loon- en prijsstijgingen		882	1.029	1.113
Mutaties begroting 2018				
- Stelpost indexering	-290	-290	-290	-290
- Prijsindexatie	-194	-194	-194	-194
- BTW-compensatiefonds	394			
- Kostentoerekening	-359	-359	-359	-359
- Kapitaallasten	94	104	151	203
- Stelpost kapitaallasten IP 2018		-50	-50	-50
- OZB	-263	-263	-263	-263
- Onttrekking AVR	-1.221	-1.221		
- Overige posten < € 40.000	28	5	-9	32
Saldo begroting 2018	-42.839	-42.482	-41.400	-41.421

Stelposten indexering / Prijsindexatie

In de lentenota zijn bij algemene dekkingsmiddelen stelposten opgenomen voor indexering 2018. In de begroting worden deze stelposten verdeeld naar de programma's. Op algemene dekkingsmiddelen blijft een deel beschikbaar voor indexatie van de belastingopbrengsten.

BTW-compensatiefonds

In de raadsbrief van 27 juni is de raad geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire. Ten opzichte van het daar gepresenteerde beeld hebben we geconstateerd dat de correctiepost BTW compensatiefonds in 2017 voor 2017 niet is komen te vervallen maar per abuis in 2018 is vervallen. Dit leidt tot een voordeel van € 270.000 in 2017 en een nadeel van afgerond € 400.000 voor 2018. De correctie is nodig om , conform het uitgangspunt uit de Lentenota 2017, in het meerjarenbeeld vanaf 2018 geen rekening te houden met de reeds ingeboekte onderuitputting BTW compensatiefonds in het gemeentefonds. Het voordeel 2017 wordt verwerkt in de Najaarsnota 2017.

Kapitaallasten

Door wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten vanaf 2017 niet alleen de investeringen met economisch nut, maar ook de investeringen met maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur worden afgeschreven. Het afschrijvingsdeel van de kapitaallasten wordt gedekt uit een dekkingsreserve voor kapitaallasten activa maatschappelijk nut. Alleen de afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserve. Hierdoor komen de rente – inkomsten (algemene dekkingsmiddelen) en rentelasten (programma 4) te vervallen.

Stelpost kapitaallasten IP 2018

De stelpost kapitaallasten investeringsplan 2018 wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen vervanging kunstgrasveld sportpark Beethovenlaan en shovel begraafplaats.

Waardeontwikkeling OZB

De woningen in Aalsmeer stijgen in waarde, deze waardestijging ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Op dit moment wordt de waardestijging voor woningen ingeschat op 10%. De nieuwe WOZ waarden 2018 dienen als grondslag voor de aanslagen OZB 2018. Dit geeft een nieuwe raad ruimte om zelf te beslissen hoe ze om wil gaan met de gecreëerde ruimte vanaf 2019.

Onttrekking Algemene Vrije Reserve

Conform besluitvorming van het ontwerp Burgemeester Kasteleinweg wordt het benodigde bedrag voor de herinrichting voor de jaren 2018 en 2019 ten laste gebracht van de Algemene Vrije reserve (Algemene dekkingsmiddelen) en overgeheveld naar de reserve Bovenwijkse voorzieningen (programma 4 Openbare ruimte). Dit betreft een technische wijziging die conform het BBV via de programma's verwerkt dient te worden.

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid. In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De Raad bepaalt tot invoering, wijziging of intrekking van de gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Aalsmeer kent de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, roerende zaakbelasting, forensenbelasting, (water)-toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting en precariobelasting. De mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen is ingaande 2022 van Rijksweg afgeschaft.

Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Aalsmeer kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeld en grafrechten. Grafrechten zijn onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde inkomsten lokale heffingen, het beleid dat de gemeente hanteert voor de bepaling van de hoogte van de heffingen, een uiteenzetting per belasting en heffing van de belangrijkste gegevens en een vergelijking van de belastingdruk met omliggende gemeenten. De paragraaf wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste kerngegevens.

Inkomsten lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim drie procent naar gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%. In de begroting van Aalsmeer is rekening gehouden met totaal € 18,5 miljoen aan inkomsten uit ontvangen belastingen en retributies.

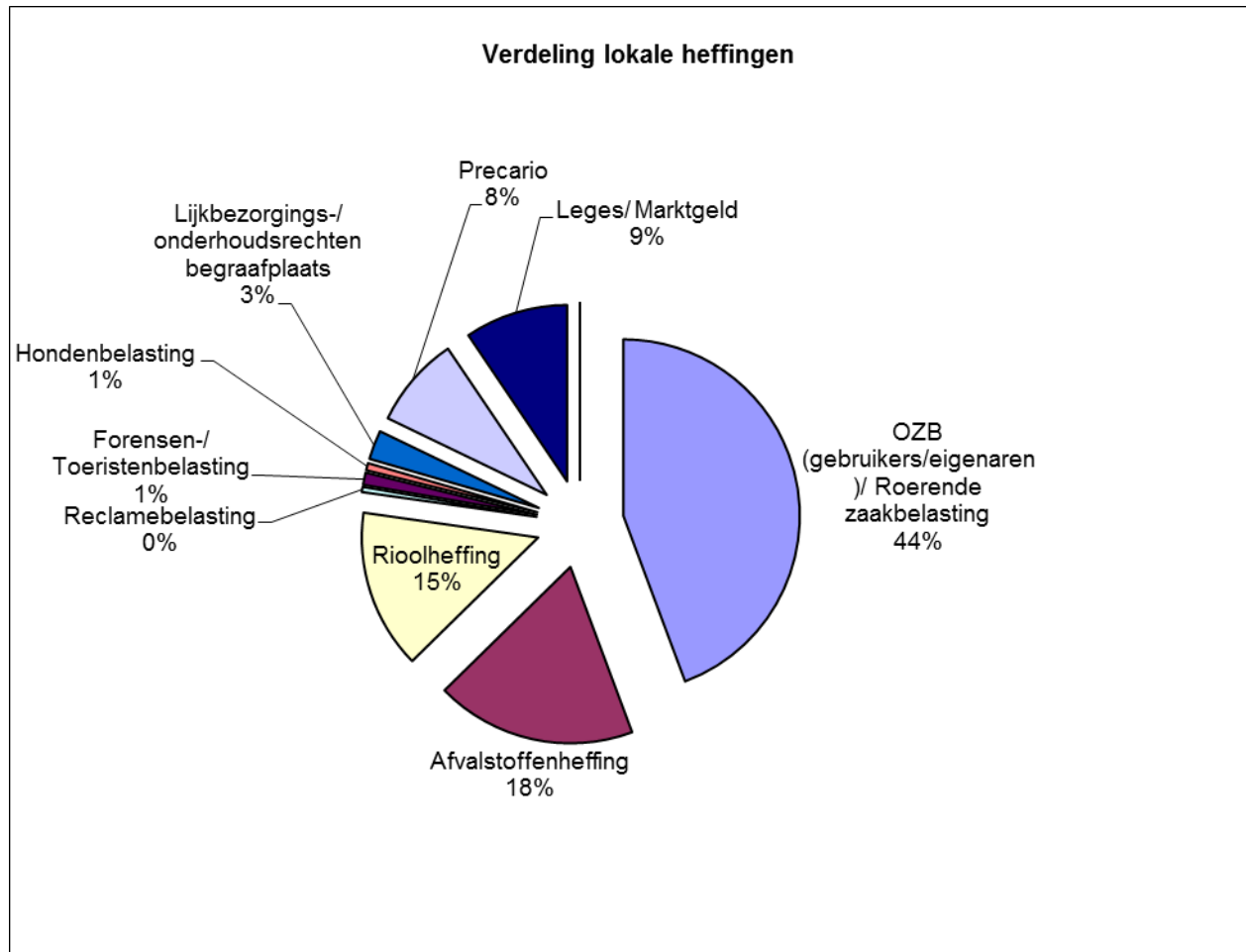
Geraamde inkomsten

In het volgende overzicht treft u de geraamde inkomsten voor de belastingen en retributies aan zoals deze in de begroting zijn opgenomen. De inkomsten bestaan uit de daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven en bedragen die vanuit de reserve of voorziening beschikbaar komen.

bedragen x € 1.000

Soort lokale heffing	Begroting 2017	Begroting 2018
<i>Belastingen</i>		
OZB gebruikers niet - woningen	1.472	1.512
OZB-eigenaren niet - woningen	1.880	1.932
OZB-eigenaren woningen	4.343	4.725
Roerende zaak belasting	48	49
Forensenbelasting	43	44
Toeristenbelasting	40	41
Watertoeristenbelasting	119	122
Hondenbelasting	119	122
Reclamebelasting	85	88
Precariobelasting	1.556	1.556
	9.704	10.191
<i>Retributies</i>		
Afvalstoffenheffing	3.460	3.404
Rioolheffing	2.938	2.705
Marktgeld	21	21
Lijkbezorgingsrechten	263	345
Onderhoudsrechten begraafplaats	145	149
Leges	1.971	1.734
	8.797	8.357
Totaal inkomsten lokale heffingen	18.501	18.548
<i>Kortingen</i>		
Korting van € 30 op afvalstoffenheffing	400	400
Korting van € 65 op rioolheffing	911	911
Totaal kortingen	1.311	1.311
Daadwerkelijke heffing aan inwoners en bedrijven	17.190	17.237

In de onderstaande grafiek ziet u de verdeling van de belastingopbrengsten naar belastingsoort voor 2018.

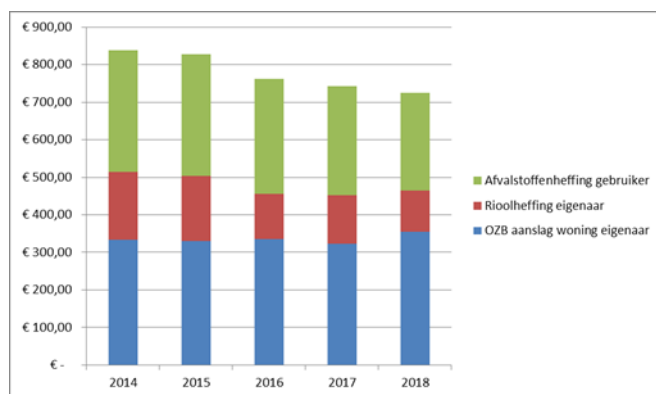

Belastingdruk

Ook in deze programmabegroting maakt het college nadrukkelijk de keuze om de woonlasten voor inwoners in zijn totaliteit zo laag mogelijk te houden. De belastingdruk is een belangrijk gegeven om dit in de gaten te houden. De afgelopen jaren is de belastingdruk gedaald en is Aalsmeer sterk gestegen in de COELO-atlas. Op basis van de laatste gegevens uit de COELO-atlas 2017 staat Aalsmeer op plaats 185 van de 388 gemeenten. Nummer 1 heeft de laagste woonlasten.

jaar	Plaats	Aantal gemeenten (deelnemers COELO)
2017	185	398
2016	236	396
2015	348	407
2014	378	417

De belastingdruk 2018 voor de burger van Aalsmeer daalt ten opzichte van 2017. In onderstaande staafdiagram en tabel is opgenomen hoe de woonlasten inclusief kortingen eigenaar bewoner meerpersoonshuishouding zich in de periode 2014 t/m 2018 ontwikkelen. Hieruit is op te maken dat de totale belastingdruk in 2018 ten opzichte van 2017 daalt. De OZB stijgt en de afval- en rioolheffing dalen.

	2014	2015	2016	2017	2018
OZB aanslag woning eigenaar	334	331	336	323	355
Rioolheffing eigenaar	181	172	120	129	109
Afvalstoffenheffing gebruiker	324	324	307	290	260
hoogste tarief					
Totaal gemiddeld	839	827	762	742	724

Tarief afvalstoffenheffing 2017 verlaging ad € 30 was direct verwerkt in het tarief.

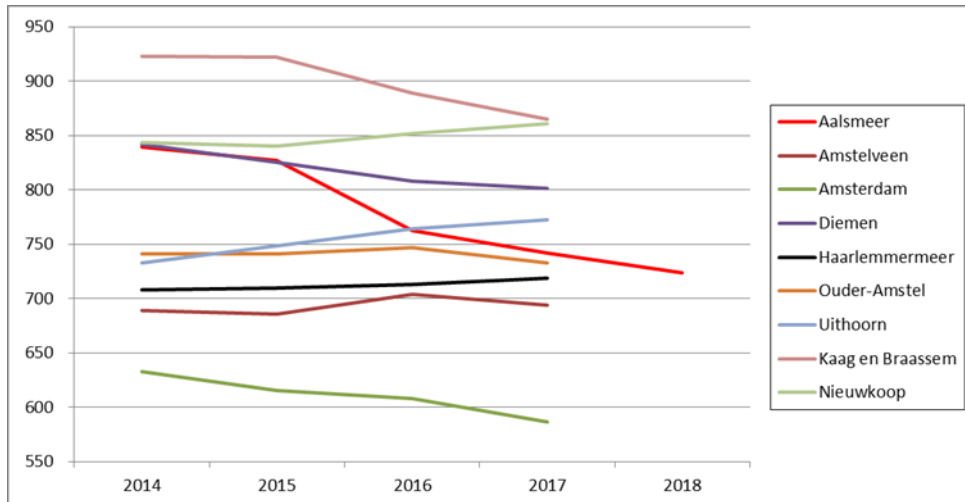
De OZB woningen is in de grafiek vermeld als gemiddelde aanslag.

De "Compensatie woonlasten 2018" ad € 30 is verrekend met de afvalstoffenheffing.

Vergelijking met regiogemeenten

De ontwikkeling van de belastingdruk van Aalsmeer in vergelijking tot de regiogemeenten wordt schematisch als volgt weergegeven. Voor de regiogemeenten zijn alleen de cijfers tot en met 2017 beschikbaar.

Woonlasten regio eigenaar/bewoner woning	2014	2015	2016	2017	2018
Aalsmeer	839	827	762	742	724
Amstelveen	689	686	704	694	
Amsterdam	633	615	608	586	
Diemen	842	826	808	801	
Haarlemmermeer	708	710	713	718	
Ouder-Amstel	741	741	747	733	
Uithoorn	733	748	764	772	
Kaag en Braassem	923	922	889	865	
Nieuwkoop	844	840	852	861	

Beleid en overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling, indien wettelijk toegestaan;
- Het hanteren van maximaal kostendekkende tarieven;
- Terughoudendheid ten aanzien van verhoging lokale lastendruk.

Indexering

Samen met de belastingverordeningen worden de definitieve tarieven in de raadsvergadering van december vastgesteld. Hierbij kunnen als gevolg van nadere preciseringen/ontwikkelingen nog kleine afwijkingen ontstaan in de nu vermelde tarieven.

Uitgezonderd de OZB eigenaar woning, precarioheffing kabels en leidingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing is bij de berekening van de tarieven rekening gehouden met een indexering van 2,75%. Dit is gebaseerd op een loonindex van 4,6% en een prijsindex van 2,0%, conform uitgangspunt voor de begroting. We hanteren een gewogen gemiddelde voor de indexering van de afgerond 2,75% (30% loon, 70% prijs) omdat dit een weergave is van de kostenstijging waar de gemeente zich mee geconfronteerd ziet.

Kostendekkende tarieven retributies

Uitgangspunt bij de retributies is maximaal 100% kostendekkendheid. Alle kosten die toegerekend kunnen worden, worden doorvertaald in de verschillende tarieven.

Toerekening van overhead

In 2017 is de BBV gewijzigd. Eén van de wijzigingen betrof de consistente wijze waarop de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. Aalsmeer heeft als uitgangspunt toerekening van de overhead aan de tarieven op basis van de directe ambtelijke capaciteit. Dit is vastgelegd in de financiële verordening Aalsmeer 2017-I die op 20 april 2017 is vastgesteld.

Concreet betekent dit, dat de totale overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van de totale directe ambtelijke capaciteitsinzet. Dit levert een overheadpercentage op dat in alle kostenopstellingen voor tariefberekeningen wordt gehanteerd. Het overheadpercentage voor de begroting 2018 bedraagt 69,7%. Dit percentage is als volgt berekend:

(a) totale kosten directe ambtelijke capaciteitsinzet	€ 10,2 miljoen
(b) totale (netto toe te rekenen) overheadkosten	€ 7,1 miljoen
(c) overheadpercentage (a/b*100%)	69,7%

Uitwerking financiële kaders per belasting/heffing, c.q. groep van belastingen/heffingen

Per belasting/heffing worden de volgende onderwerpen beschreven:

- het gemeentelijk beleid voor de heffing;
- een tarievenvoorstel voor 2018;
- een overzicht tariefontwikkeling van de laatste jaren (indien relevant);
- een vergelijking van tarieven in de regio (indien relevant).
- de mate van kostendeckendheid (indien relevant)

Onroerende zaakbelastingen

Gemeentelijk beleid OZB

De onroerende zaakbelastingen (OZB) vormen voor de gemeente de grootste inkomstenbron. De OZB bestaan uit een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen) en voor het gebruik (niet-woningen). De OZB wordt berekend als percentage van de waarde.

Voorstel tarieven 2018

Grondslag voor de OZB zijn de voor de Wet Waardering onroerende zaken vastgestelde WOZ-waarde. Voor de Wet WOZ moeten alle onroerende zaken jaarlijks opnieuw worden vastgesteld op basis van nieuwe transacties. De taxaties voor belastingjaar 2018 zijn in volle gang. De nieuwe WOZ-waarden 2018 dienen als grondslag voor de aanslagen OZB 2018 maar ook voor andere belastingen. (Voor de inkomsten belastingen voor het eigen woningforfait en voor de waterschaplasten de Watersysteemheffing gebouwd)

Uit de eerste resultaten van de hertaxatie blijken de woningen Aalsmeer substantieel sterker in waarde te stijgen dan het landelijk gemiddelde. De waardeinstijgingen worden ingeschat op 10% voor woningen en op 1% voor niet-woningen. Het landelijke gemiddelde is 6% voor woningen en 1% voor niet-woningen.

De daadwerkelijke waardeinstijging 2017/2018 zal pas in december bij het vaststellen van de tarieven OZB 2018 bekend zijn. Nu is al duidelijk dat de waarde stijging voor woningen hoger ligt dan de gehanteerde inflatiecorrectie 2018 van 2,75%.

Door de sterkere waarde ontwikkeling van woningen dan gemiddeld wordt de gemeente "gekort" in de uitkering van het gemeentefonds met circa € 180.000 (bedrag kan afwijken doordat de daadwerkelijke waardeinstijging in december 2017 duidelijk is). In voorgaande jaren is met het effect op de algemene uitkering geen rekening gehouden. Het voorstel is dat dit jaar wel te doen. Dit geeft een nieuwe gemeenteraad ruimte om zelf te beslissen hoe ze om wil gaan met de gecreëerde ruimte vanaf 2019. Daarnaast wordt rekening gehouden met de volgende risico's:

- Risico op toekomstige maximering van de OZB inkomsten/tarieven en
- Dalende inkomsten vanaf 2022 door vervallen precario inkomsten op leidingen en kabels omdat deze nog maar mogen worden geheven t/m 2021.

Voor niet-woningen is de waardeinstijging waarschijnlijk 1%. Om deze enigszins in de pas te laten lopen met de tarieven 2018 voor woningen worden de tarieven alleen aangepast met de inflatiecorrectie.

Rekenvoorbeeld woning / niet woning

	WOZ- w aarde	tarief	<u>aanslag</u>	prognose taxaties	WOZ- w aarde	Inflatie correctie	tarief	<u>aanslag</u>	Verschil aanslag OZB
Soort	2017	2017	2017	2017/2018	2018		2018	2018	2017/2018
Eigenaar w oning	280.000	0,1154%	€ 323,12	10,00%	308.000	0%	0,1154%	€ 355,43	10,0%
Eigenaar niet-w oning	1.000.000	0,2056%	€ 2.056,00	1,00%	1.010.000	2,75%	0,2113%	€ 2.133,67	3,8%
Gebruiker niet-w oning	1.000.000	0,1794%	€ 1.794,00	1,00%	1.010.000	2,75%	0,1843%	€ 1.861,77	3,8%
Voor WOZ-w oningen is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-w aarde 2017 Bron COELO									

Voor onze inwoners betekent dit dat bij een gemiddelde woningwaarde de OZB heffing in 2018 ten opzichte van 2017 met € 32,- stijgt. Zoals verderop in de paragraaf toegelicht, staat hier voor 2018 een korting op het tarief afvalstoffenheffing van € 30,- per aansluiting en een verdere verlaging van de rioolheffing met € 20,- tegenover. Dit los van de eerder besloten korting op de rioolheffing van € 65,- voor de periode 2016-2018.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting is op grond van het gelijkheidsbeginsel ontstaan. Gebruikers van roerende ruimten hebben immers evenzeer belang bij de door de gemeente geboden collectieve voorzieningen. Op basis van de Gemeentewet moet voor de RZB het zelfde tarief worden toegepast.

Afvalstoffenheffing

Gemeentelijk beleid afvalstoffenheffing

Het beleid is dat maximaal 100% kostendekkendheid geldt voor de afvalstoffenheffing. Periodiek bepalen we of aannames over welke kosten toe te rekenen zijn nog juist zijn. Voor 2018 is opnieuw beoordeeld welke kosten van de gemeente aan de afvalstoffenheffing zouden moeten worden toegerekend. Dit heeft geleid tot een verlaging van de veegkosten die ingaande 2018 aan de afvalstoffenheffing Aalsmeer worden toegerekend. Dit heeft een voordelig effect op de tarieven Aalsmeer. Aan de andere kant hebben we ook te maken met een stijging van kosten als gevolg van indexatie. Het saldo van beide bewegingen leidt voor 2018 tot een inkomstenraming van 3,4 mln.

Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing Aalsmeer in € tot en met 2017

					2016 Zonder eenmalige korting	2017	2017 Zonder eenmalige korting
Bakinhoud	2013	2014	2015	2016			
80 liter bak	198	198	198	184	194	166	196
120 liter bak	245	245	245	230	240	212	242
240 liter bak	324	324	324	307	317	290	320

Om de opbrengsten 2018 afvalstoffenheffing te realiseren zouden we dezelfde tarieven kunnen hanteren als in 2017 (zonder korting). Deze tariefstelling, de verschillende tarieven naar grootte container, brengt echter in onvoldoende mate de vaste verwerkingskosten voor afval (€ 237,-) tot uitdrukking. Dit zijn alle kosten minus de verwerkingskosten restafval. In de tariefstructuur 2017 vindt er kruisfinanciering vanuit het hoogste tarief plaats. Het college stelt voor deze kruisfinanciering te verminderen en het laagste tarief voor een 80L bak en hoogbouw in ieder geval gelijk te stellen aan de vaste verwerking kosten afval. Dit betekent de volgende tariefstelling:

Omvang bak	2017 (zonder korting)	2018 (zonder korting)	2018 (met korting)	Aantal aansluiting
80L	196	237	207	2.500
Hoogbouw	196	237	207	
120L	242	250	220	3.530
Hoogbouw met tuin	242	250	220	
240L	320	290	260	6.765

Los van deze tarieven ziet het college mogelijkheid een eenmalige korting van € 30,- per aansluiting te verlenen (peildatum 1 januari). Deze korting zal afzonderlijk op de aanslag vermeld worden. Deze teruggave kan gefinancierd worden met een onttrekking aan de egalisatievoorziening afval van circa € 400.000.

Tarieven afvalstoffenheffing 2017 omliggende gemeenten uit COELO atlas afgerond op hele €

	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmer- meer (*)	Ronde Venen	Ouder- Amstel
Eenpersoons	207	244	254	166	158
Meerpersoons	251	244	322	215	188

(*) Haarlemmermeer heeft een uitermate gedifferentieerd tarief, in het overzicht zijn alleen de meest voorkomende tarieven opgenomen.

X€ 1,000

Kostendekking Afval	2018
Saldo taakveld	2.458
Overheadtoerekening	113
Straatvegen	141
Handhaving	47
Compensabele BTW	553
Kwijtschelding	95
Totaal kostenbasis	3.407
Afvalstoffenheffing	3.404
Kostendekking	100%

Rioolheffing

Gemeentelijk beleid rioolheffing

De kosten van het beheer en het in stand houden van het gemeentelijk rioolstelsel zijn de basis voor de berekening van het tarief van de rioolheffing. Uitgangspunt is maximaal 100% kostendekkendheid.

De heffing wordt geheven in de vorm van een aansluitrecht waarbij de eigenaar de belastingplichtige is. Als meer dan 400 m³ water wordt afgenomen, wordt daarboven per 10 m³ door de gebruiker een bedrag betaald.

Uitgangspunt is dat met het vastgestelde tarief het rioolstelsel in meerjarenperspectief kostendekkend beheerd en in stand gehouden kan worden. Zoals opgenomen in het GRP 2015-2019, stijgen de rioleringskosten door vervangingsinvesteringen. Welke kosten de gemeente aan het rioolrecht mag toerekenen is opnieuw beoordeeld. Naar aanleiding hiervan zijn de kosten die aan het rioolrecht worden toegerekend ingaande 2018 verlaagd. Dit vertaalt zich in de mogelijkheid over te gaan tot een verdere tariefsdaling ingaande 2018. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat de eenmalige korting van € 65

afgesproken is voor de periode 2016-2018. Meerjarig zal op basis van de stand van de egalisatievoorziening en de uitwerking van een nieuw GRP opnieuw naar de tariefstelling gekeken moeten worden.

Uitgangspunt voor de tarieven rioolheffing is 100% kostendekkendheid. Aangezien er ingaande 2018 minder kosten worden toegerekend aan de rioolheffing kunnen de tarieven structureel naar beneden worden bijgesteld. Dit betreft een bijstelling van € 20,- per aansluiting, welke los staat van de korting van €65,- voor de periode 2016-2018.

Tariefontwikkeling rioolheffing Aalsmeer in €

2012	2013	2014	2015	2016	2017	Voorstel 2018
171,00	171,00	181,00	172,25	119,55*	128,78*	108,62*

* Dit betreft het Netto te betalen bedrag, inclusief de korting

Tarieven 2017 omliggende gemeenten in €

Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ronde Venen	Ouder-Amstel
194	228	125	203	288

X€ 1.000

Kostendekking Riool	2018
Saldo taakveld	2.002
Overheadtoerekening	120
Straatvegen	169
Compensabele BTW	413
Totaal kostenbasis	2.705
Rioolrecht	2.705
<i>Kostendekking</i>	<i>100%</i>

Hondenbelasting

Gemeentelijk beleid hondenbelasting

Iedereen, die één of meer honden heeft, moet hondenbelasting betalen. Voor 2018 worden de tarieven verhoogd met het indexcijfer van 2,75%.

Tariefontwikkeling hondenbelasting Aalsmeer in €

Aantal honden	2013	2014	2015	2016	2017	Voorstel 2018
1 hond	71,00	72,00	72,72	73,45	74,18	76,22
Tweede (en volgende) hond	86,00	87,00	87,87	88,75	89,64	92,11
Kennel	283,00	286,00	288,86	291,75	294,67	302,77
Totaal aantal honden	1.810	1.830	1.860	1.744	1.660	1.600*

*Geschat

Tarieven 2017 omliggende gemeenten in €

Aantal honden	Amstelveen	Uithoorn	Haarlemmermeer	Ronde Venen	Ouder-Amstel
1 hond	61	84	78	60	71
Tweede hond	92	84	78	60	71
Volgende hond	123	84	78	60	71

Leges

Gemeentelijke beleid leges

Leges worden geheven als vergoeding van kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden zijn het afgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het verstrekken van (bouw) vergunningen. De hoogte van de legestarieven wordt begrensd door volledige kostendekking. Het uitgangspunt daarbij is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruisfinanciering mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit.

Kostendekking bouwleges	2018
Saldo taakveld	593
Overheadtoerekening	413
Stadsontwikkeling / Welstand	39
Totaal kostenbasis	1.045
Bouwleges	1.045
Kostendekking	100%

Grafrechten

Gemeentelijk beleid grafrechten

Het beheer en onderhoud van de begraafplaats wordt gefinancierd uit de inkomsten van de grafrechten en onderverdeeld in lijkbezorgingsrechten en onderhoudsrechten begraafplaats. Wettelijk is bepaald dat de baten van de rechten niet (structureel) boven de geraamde lasten mogen uitgaan. Met de veranderingen in de BBV is de kostendekkendheid gedaald naar 82%. Door aanvullende dienstverlening in rekening te stellen en de grafleges meer op het niveau van omringende gemeenten te brengen worden € 75.000 extra inkomsten verwacht en neemt de kostendekkendheid, inclusief indexering van bestaande tarieven, toe naar 100%.

Deze extra inkomsten hebben betrekking op een verhoging van het tarief voor particuliere graven met € 100 en toevoeging van tarieven voor het voorlopen bij een uitvaart, het plaatsen van graffunderingen in eigen beheer, het verwijderen van grafmonumenten en een uitbreiding van onderhoud aan grafstenen.

Tarieven 2017 omliggende gemeenten en Aalsmeer in €

	Haarlemmermeer	Uithoorn	Aalsmeer
Particulier graf	1.584	1.929	1.111
Algemeen graf	1.092	966	1.111

Kostendekking grafrechten	2018
Saldo taakveld	403
Overheadtoerekening	90
Totaal kostenbasis	493
grafrechten	493
Kostendekking	100%

Precariobelasting

Gemeentelijk beleid precariobelasting

Precario wordt geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Behoudens het tarief voor de kabels en leidingen die van rijkswege niet mogen worden geïndexeerd worden de tarieven voor precariobelasting verhoogd met de prijsindexatie van 2,75%.

Medio juni 2016 heeft de rijksoverheid een wetsvoorstel opgesteld tot afschaffing van precario op leidingen en kabels. Voor gemeenten die deze belastingen al voor 2016 ingesteld hadden was de overgangstermijn 10 jaar. Aalsmeer zou hierdoor buiten de overgangstermijn zijn gevallen. Door een intensieve lobby met 37 andere gedupeerde gemeenten is het wetsvoorstel aangepast. Ook gemeenten die per 2016 heffen zijn hierdoor in het wetsvoorstel opgenomen voor de ruime overgangstermijn.

De Tweede Kamer heeft het voorstel tot afschaffing van de precariobelasting op leidingen en kabels op 21 februari behandeld. Op het voorstel van de minister is een amendement ingediend en aangenomen waarmee de overgangsregeling is teruggebracht naar 5 jaar. De eerste Kamer heeft ingestemd met dit voorstel. De heffing op leidingen en kabels is nu nog maar mogelijk tot 01 januari 2022.

Water-/Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die geen ingezetene zijn van Aalsmeer worden twee belastingen geheven. Naast de "gewone" toeristenbelasting wordt een watertoeristenbelasting geheven. De tarieven voor 2018 worden ten opzichte van 2017 verhoogd met 2,75%.

Met ingang van 2017 worden ondernemers alleen aan het eind van het belastingjaar nog om een opgave water-/toeristenbelasting verzocht.

Reclamebelasting

Deze belasting wordt geheven vanwege het hebben van reclameobjecten, zichtbaar vanaf de openbare weg. De opbrengsten uit de reclamebelasting worden na aftrek van de administratieve kosten uitgekeerd aan het ondernemingsfonds.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die geen hoofdverblijf hebben in de gemeente Aalsmeer en voor zich zelf of hun gezin een gemeubileerde woonruimte beschikbaar houden. De tarieven voor 2018 worden ten opzichte van 2017 verhoogd met de prijsindexatie van 2,75% zodat de begrote opbrengst wordt gerealiseerd.

Met ingang van belastingjaar 2018 wordt voorgesteld de heffing te vereenvoudigen. Het aantal belastingplichtige, niet ingezetene, voor de heffing is nu 109 stuks waarvoor drie tarieven gelden op basis van de verzekerde waarde. Hiervan valt 70% in het hoogste tarief. Voorgesteld wordt om met ingang van 2018 over te gaan tot één tarief op basis van de grondslag voor de OZB of de RZB. Door deze

vereenvoudiging hoeven belastingplichtige geen jaarlijkse opgave meer te doen van de verzekerde waarde en wordt een grotere mate van gelijkheid bewerkstelligt.

Marktgeld

Met het marktgeld worden de kosten gedekt die moeten worden gemaakt om de wekelijkse markt mogelijk te maken. Voor 2018 worden de tarieven alleen verhoogd met het prijsindexcijfer van 2,75%. Hiermee ligt de kostendekkenheid voor 2018 op 77%. In de planning ligt om bij de Lentenota 2018 een voorstel te doen om te komen tot kostendekkendheid van de marktgelden.

Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland mogen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verlenen. Geheel of gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend indien een belastingschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de belastingaanslag te betalen.

Eind 2012 is de kwijtscheldingsverordening vastgesteld. Kwijtschelding wordt verleend voor de afvalstoffenheffing en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Bij de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm.

Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid vooraf kwijtschelding te verlenen op basis van de gegevens van het landelijke inlichtingenbureau van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierbij geeft de burger vooraf toestemming om de gegevens, zoals die bij de landelijke overheid bekend zijn, te gebruiken voor de kwijtscheldingsaanvraag. Burgers hoeven na toestemming geen uitgebreid formulier in te vullen. Als voldaan wordt aan de kwijtscheldingsnormen wordt automatisch kwijtschelding verleend. Inwoners aan wie niet automatisch kwijtschelding is verleend, hebben uiteraard ook zelf de mogelijkheid om een aanvraag tot kwijtschelding in te dienen. Reden voor afwijzing vormt in de meeste gevallen een te hoog inkomen en/of een te hoog vermogen.

Kerngegevens

Onderstaand zijn enkele kerngegevens weergegeven:

Kerngegevens (per belastingjaar*) over:	Werkelijk 2015	Werkelijk 2016	Begroot 2017(*)	Begroot 2018
WOZ:				
WOZ-objecten	15.900	15.900	15.900	15.900
WOZ-bezwaarschriften (objecten)	289	318	273	400 (**)
WOZ-bezwaarschriften (objecten) in percentages	1,8%	2,0%	1,7%	2,5%(**)
WOZ-(hoger)beroepschriften	4	6	4	15
Invorderingen:				
percentage incasso's	57%	57%	57%	57%
Aanmaningen	880	1.290	1.250	1.250
Dwangbevelen	315	650	420	500
Kwijtschelding:				
Kwijtscheldingsverzoeken	225	200	150	200
Afgewezen	50	50	20	50
(Gedeeltelijke) kwijtschelding	40	25	10	40
Automatische kwijtschelding (kwijtschelding vooraf)	114	149	225	225
Bedrag kwijtschelding in €	66.000	70.000	70.000	75.000

(*) Het belastingjaar is nog niet afgesloten. De stand van zaken is tot medio juli 2017.

(**) Door de hoge WOZ-waardestijging en de problematiek rond de vrijstelling voor tuingrond voor woningen in het gebied van waterverdedigingswerken als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad (HR 04-03-2016, ECLI:NL:HR:2016:364) worden substantieel meer WOZ-bezwaarschriften verwacht.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). Het beleidskader is de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015, die vastgesteld is op 28 mei 2015.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's: Dit is de weerstandsratio: Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

De provincie of het Rijk legt de gemeenten geen norm op hoe hoog de weerstandsratio zou moeten zijn. Hierin heeft elke gemeente keuzevrijheid. De gemeente Aalsmeer gebruikt hiervoor de methode die aangereikt is door BNG Consultancy services over risicomanagement, hierin is de volgende schaalverdeling van de te hanteren ratio opgenomen:

Ratio:	Oordeel:
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bij de nota Reserve- en risicobeleid Aalsmeer 2015 is door de raad ingestemd met het hanteren van een minimumratio gelijk aan 1, met een streefwaarde gelijk aan 1,5. Hierdoor is in ieder geval het weerstandsvermogen groot genoeg om de relevante risico's incidenteel op te vangen. Zodat er tijd is om voor het opvangen van eventuele structurele effecten maatregelen te treffen.

Opgemerkt wordt dat er een samenhang is tussen risico's en beheermaatregelen. Met gedegen beheermaatregelen worden de mogelijke risico's ingeperkt. Risico's en beheermaatregelen moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Dit gebeurt in Aalsmeer met de volgende pijlers:

- Een goed functionerende (meerjarige) planning en control-cyclus;
- Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
- Een betrouwbare bedrijfsvoering;
- Een gedegen risicobeleid.

Ons risicobeleid

De risico's van de gemeente Aalsmeer zijn onderverdeeld in:

- 2.1 Normale bedrijfsrisico's
- 2.2 Bouw/project gerelateerde risico's
- 2.3 Overige risico's

De risico's genoemd onder 2.2 en 2.3 zijn gekwantificeerd en gewaardeerd volgens de methode die ons door BNG Consultancy Services is aangereikt. Het criterium voor de waardering is het product van kans en gevolg. Daar waar wordt afgeweken van deze methode wordt dit beargumenteerd.

De waardering van de kans is bepaald aan de hand van de verwachte frequentie dat het risico zich voordoet. In de onderstaande tabel is de kansverdeling vermeld.

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Als een risico zich voordoet, dan heeft dat ook financiële gevolgen. De hoogte van het financiële gevolg is niet altijd vooraf te bepalen. Wel is er per risico een inschatting gemaakt van het maximale financiële gevolg. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is rekening gehouden met dit maximum. Per risico is het verwachte bedrag op de volgende wijze ingedeeld in gevolgklassen.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	2.499.999	4
2.500.000	99.999.999	5

De genoemde risicobuffers bij de afzonderlijke posten zijn het gevolg van de waardering van het product van kans en gevolg.

De risicobuffer voor de normale bedrijfsrisico's wordt op een andere wijze berekend.

4.2.1 Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijke takenpakket is een begroting gemoeid met een uitgavenniveau van in 2018 € 82 miljoen op begrotingsbasis. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid, c.q. de inhoudelijke en financiële beleidsruimte voor het gemeentebestuur verschilt per onderdeel. Uiteraard zijn aan de uitvoering van dit takenpakket risico's verbonden, maar in samenhang met de andere genoemde pijlers van duurzaam financieel beleid zijn deze risico's voor het bestaande takenpakket beheersbaar en goed te managen.

Hieronder een opsomming van de normale risico's:

Garantstellingen

De gemeente Aalsmeer staat bij de BNG garant voor hypothecaire leningen van woningbouwverenigingen. In totaal betreft het een bedrag van ruim € 21 miljoen. Het gaat hier om oude regelingen op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie van vóór 1995.

Voor GPA staat de gemeente Aalsmeer garant tot een bedrag van maximaal € 50 miljoen.

Met ingang van 1 juli 2015 is voor FC Aalsmeer een de borgstelling verleend van € 175.000 voor de investering in een kantine, met een looptijd van 10 jaar.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges worden bepaald door de bouwactiviteiten binnen de gemeente. De vastgoedsector trekt de laatste jaren weer sterk aan. De geraamde inkomsten voor bouwleges zijn gebaseerd op de meerjarige planning van bouwactiviteiten. De realisatie kan van de planning afwijken zodat de inkomsten in een jaar afwijken van de begrote inkomsten, zowel in positieve als negatieve zin.

Bestemmingsplan- en handavingsprocedures

De kans is altijd aanwezig dat de gemeente aangesproken wordt in het kader van bestemmingsplan- en handavingsprocedures en dergelijke, na afsluiting van een grondexploitatie of project. De gemeente krijgt te maken met bezwaren, rechtsprocedures en schade aansprakelijkstelling.

Risico's voormalig personeel

De gemeente Aalsmeer is, net als alle overheidsorganisaties, eigen risicodragers voor de kosten van voormalig personeel en voormalig politieke ambtsdragers. Als politieke ambtsdragers een nieuwe baan vinden, behouden zij het recht op hun uitkering tot het einde van hun wachtgeldperiode. Het inkomen van de nieuwe baan wordt in mindering gebracht op hun uitkering. Voor werknemers die een uitkering via UWV hebben, geldt een maximum risicotermijn van 6 maanden. In de voorziening voormalig personeel wordt geen rekening gehouden met voormalig personeel/politieke ambtsdragers die een nieuwe baan hebben gevonden. De gemeente loopt risico voor één voormalig politieke ambtsdrager en één voormalig medewerker die in 2016 een nieuwe baan hebben gevonden.

Economische ontwikkeling

De gemeentebegroting is afhankelijk van economische ontwikkelingen. Een verandering in economische ontwikkeling heeft via de uitkering uit het gemeentefonds, belastinginkomsten van bedrijven, inkomsten bouwleges, netto-inkomsten of verliezen uit bouwgrondexploitaties en dividendinkomsten een effect op de begroting van Aalsmeer.

Open einde regelingen

Onder de gemeentelijke taken valt een aantal regelingen met een open einde. Dat betekent dat de gemeente verplicht is om in middelen te voorzien als mensen hier wettelijk recht op hebben, ook al staan hier beperkte inkomsten tegenover. In de begroting wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de benodigde middelen.

Gemeentefonds

Met een omvang van afgerond € 30 miljoen is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. De hoogte en ontwikkeling van het uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de ontwikkelingen van de Rijksbegroting (samen trap op trap af) en is voor gemeenten niet beïnvloedbaar. Daarnaast is in de bestaande meerjarenramingen van het Rijk een oplopende "opschalingskorting" tot en met 2025 opgenomen. Dit is een efficiency korting die op voorhand het gemeentefonds kort door voordelen die gemeenten door schaalvergroting zouden kunnen verkrijgen. Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Periodiek worden delen van het Gemeentefonds herijkt. Daarnaast loopt er op dit moment een studie naar een fundamentele herziening van de huidige systematiek van de financiële verhoudingen. Daarbij komen tal van zaken aan de orde, waarvan de impact ongewis is.

Sociaal domein / decentralisaties

Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk geworden voor de zogenaamde decentralisatie uitkeringen binnen het sociaal domein (AWBZ, jeugdzorg en participatie). Algemeen uitgangspunt is, dat de effecten van de decentralisaties op de gemeentelijke financiële huishouding structureel binnen de meerjarenbegroting worden ingepast. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat de gemeente geen invloed heeft op de inkomsten via het gemeentefonds en dat de invloed op de uitgavenkant beperkt wordt door open einde regelingen en wettelijke verplichtingen. Wat overigens onverlet laat, dat de decentralisaties ook kansen bieden om voordelen te realiseren.

Het geheel van nieuwe taken in het sociaal domein met bijbehorende financiële kaders is omvangrijk, complex en onzeker. Op basis van de eerste ervaringen met deze nieuwe taken zijn onze ramingen aangepast. Tot 2017 is voor het sociaal domein een extra buffer in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen. Ingaande 2018 willen we het sociaal domein gaan vatten onder de “gewone” bedrijfsvoeringsrisico's.

Dividenden

Er worden diverse dividend uitkeringen ontvangen. Het merendeel is afkomstig van Eneco en Stedin. In de paragraaf Verbonden Partijen zijn de ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de dividenduitkering van Eneco.

Invoering vennootschapsbelasting per 1 januari 2016

In februari 2016 is de raad via raadsbrief geïnformeerd over de invoering van de vennootschapsbelasting (Vpb) voor gemeenten per 1 januari 2016. In de jaarrekening 2016, hebben wij u geïnformeerd over 2016. Op basis van de door de gemeente ingenomen standpunten is geconcludeerd dat er voor 2016 geen vennootschapsbelastingplicht is. Of deze conclusie juist is moet door de belastingdienst worden bevestigd. De belastingdienst heeft voor een aantal activiteiten geen definitief standpunt ingenomen, waardoor deze conclusie kan wijzigen.

Elk boekjaar moet opnieuw beoordeeld worden of de fiscale analyse voor een boekjaar tot een vennootschapsbelastingplicht leidt. Risicogebieden zijn vooral de fiscale activiteit projectenregie die leidt tot betere resultaten (grondbedrijf) en het bagger/gronddepot (hogere opbrengsten van derden).

Leges reisdocumenten en rijbewijzen

Van 2015 tot 2019 is er jaarlijks sprake van een lichte afname van het aantal te verstrekken reisdocumenten. In 2014 is wettelijk bepaald dat de maximale geldigheidsduur van reisdocumenten wordt verhoogd van vijf naar tien jaar. Hierdoor valt er vanaf 2019 een sterke afname te verwachten van het aantal te verstrekken reisdocumenten. Door de wet REVA (Registratie Eerste Verblijf Adres) verandert vanaf 2019 de functie van de afdeling Burgerzaken van documentenverstrekker naar die van identiteit bewaker. Het juist vaststellen van de identiteit is een rol die vanuit de centrale overheid aan Burgerzaken wordt toebedeeld. Dit ter bestrijding en voorkomen van ID fraude en verstrekken van een foutieve digitale identiteit. Door invoering van de wet REVA verdubbelt naar verwachting het aantal eerste inschrijvingen en daarmee het aantal adresonderzoeken in front- en backoffice. Het verstrekken van reisdocumenten, rijbewijzen, uittreksels, VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag), etc. neemt drastisch af. De dienstverlening vanuit de klassieke frontoffice, de balies en de daarbij horende dekking door leges, gaat dus sterk teruglopen. De backoffice daarentegen zal naar verwachting een forse extra workload krijgen. De ontwikkelingen op dit terrein en de te nemen -organisatorische- stappen zullen nauwlettend worden gevolgd. Verwacht wordt dat eind 2017 de gevolgen ingaande 2019 inzichtelijk zullen zijn.

BTW

Als gemeenten sportaccommodaties ter beschikking stellen, moeten ze daarvoor vaak 6% btw vragen. Daar staat tegenover dat de gemeenten de btw die ze hebben betaald over de inkopen en investeringen (bijvoorbeeld nieuwbouw of renovatie van de accommodatie) kunnen aftrekken. Vaak is dat 21%. Zodoende is de teruggaaf van btw voor gemeenten (en sportstichtingen) in het algemeen hoger dan de voldoening van btw bij het ter beschikking stellen van de accommodatie.

De staatssecretaris heeft aangekondigd de wet op dit punt te gaan wijzigen. Vooralsnog lijkt de situatie in Aalsmeer, met de ESA als uitvoerende BV, te voldoen aan de voorlopige criteria van de staatssecretaris waardoor de BTW aftrekbaar zou blijven. De exacte uitwerking is nog onbekend.

Gemeenten krijgen geen compensatie van het Rijk voor de extra BTW die ze eventueel moeten betalen. De BTW zou kostenverhogend gaan werken bij nieuwe investeringen (aanleg kunstgrasvelden etc.) en overige exploitatiekosten.

In de gevallen dat de gemeente kiest voor BTW belaste verhuur van gebouwen en accommodaties treedt de gemeente op als ondernemer. De BTW op verbouwingskosten zijn dan terug te vorderen mits de verhuur gedurende een periode van 10 jaar voor 90% belast plaatsvindt. Indien deze BTW belaste verhuur in de werkelijkheid minder mogelijk blijkt, bestaat er een risico dat eerder teruggevorderde BTW moet worden terugbetaald.

Op dit moment doet de belastingdienst navraag bij de ESA over hun BTW positie in relatie tot de gemeente. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend. Mocht de uitkomst zodanig zijn dat correctie moet plaatsvinden dan kan dit financiële effecten hebben.

Wet meldplicht datalekken

Per 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken in werking getreden. De meldplicht datalekken vormt een nieuw onderdeel in de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). Bedrijven en overheden zijn hierdoor verplicht om een datalek te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en mogelijk bij alle getroffen individuen. Vanaf de inwerkingtreding van de meldplicht datalekken heeft de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), ook de mogelijkheid om boetes op te leggen tot maximaal € 820.000 per overtreding.

Vanaf 25 mei 2018 treedt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ofwel de Europese privacy verordening in werking. Vanaf dat moment worden de privacyregels verder aangescherpt en kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zelfs boetes tot een maximum van € 20 miljoen opleggen in geval van overtreding van de regels met betrekking tot de omgang met persoonsgegevens.

Benodigde risicobuffer normale bedrijfsrisico's

Er is geen objectieve maatstaf voor het bepalen van de omvang van een incidentele buffer voor de structurele bedrijfsrisico's. Conform de nota Reserve- en Risicobeleid Aalsmeer 2015 wordt rekening gehouden met een risicobuffer van 5% van het uitgaven totaal van de gemeente ter dekking van de structurele bedrijfsrisico's afdoende, overeenkomend met € 4,1 miljoen (5% van € 82 miljoen).

Door inzet van deze buffer kan een eventueel structureel optredend risico geleidelijk worden ingepast in de begroting.

4.2.2 Bouw-/projectgerelateerde risico's

Aanbestedingsrisico's

De economie trekt aan. Bouwopdrachten stapelen zich op en de bouwsector kan nauwelijks personeel vinden om opdrachten uit te voeren. Door de enorme vraag stijgen ook de prijzen, zowel van (onder)aannemers als van benodigde materialen. Dit kan betekenen dat bij aanbestedingen de prijsstelling tegenvalt of er moeite is voldoende aanbieders te vinden voor tijdige uitvoering van het project. Dit kan tot tegenvallers leiden op door de raad beschikbaar gestelde kredieten. Het is moeilijk een inschatting te maken van de financiële gevolgen van dit effect ook omdat sturingsmogelijkheden binnen de projecten variëren.

Voor de berekening van de omvang van het weerstandsvermogen hanteren we voor het totaal van de aanbestedingsrisico's een stelpost van € 1 mln.

Uitvoeringsprogramma's Aalsmeer

Projecten kunnen niet tot uitvoering komen of forse vertraging oplopen door externe factoren. Hieronder verstaan wij bijvoorbeeld inspraak op projecten waardoor deze gewijzigd moeten worden, afhankelijkheid van de bereidheid van kabel- en leidingbedrijven om hun medewerking vlot te verlenen en het moeilijk kunnen aantrekken van externe deskundige medewerkers die schaarser worden door het aantrekken van de economie. Daarnaast kan de gemeente op onverwachte plaatsen vervuilde grond aantreffen waar in een project geen rekening mee gehouden is. In combinatie met striktere Milieuwetgeving kan een project vertraging oplopen of afgeblazen worden. De financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden om dit binnen het krediet op te vangen zullen van project tot project verschillen. Voor de bepaling van het weerstandsvermogen is dit risico niet afzonderlijk financieel ingeschat.

Grote projecten en grondexploitaties

Voor de dekking van de bekende risico's in de huidige gemeentelijke exploitaties is een voorziening opgenomen. De getroffen voorziening voor grondexploitaties en bouwprojecten bedraagt € 13,05 miljoen. (NB de voorziening voor grondexploitaties en bouwgrondprojecten wordt conform voorschriften in mindering gebracht op de post onderhanden werken op de balans)

Daarnaast is er een voorziening getroffen voor de garantstelling voor GPAG BV, voor het Aalsmeer aandeel van het verwachte tekort van de grondexploitatie ad € 0,4 miljoen. De getroffen voorzieningen zijn voor de berekende verliezen. De hoogte van dit risico en de beheersing hiervan is een belangrijk speerpunt. Door het opstellen van scenario's wordt inzichtelijk gemaakt tussen welke bandbreedtes het resultaat zich kan bewegen en kan mede op basis hiervan besluitvorming plaatsvinden over de te nemen beheermaatregelen en wanneer deze genomen kunnen worden.

Hierna worden de meest omvangrijke grondexploitaties van de gemeente apart toegelicht.

Green Park Aalsmeer (Bedrijventerrein)

De gemeenten Aalsmeer en Uithoorn hebben beide een belang van 50% in de GPAG BV, waarmee een eventueel saldo van de grondexploitatie voor 50% voor rekening van Aalsmeer komt.

Op grond van de grondexploitatie 2016 en het risicoprofiel van Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV is de Voorziening Garantstelling Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV bij de jaarrekening 2016 verder verlaagd met € 0,1 miljoen tot € 0,2 mln. Het bedrag van € 0,2 mln. is conform de gedragslijn in de afgelopen jaren gebaseerd op de risico analyse op basis van de "Monte Carlo" methode, behorende bij 85% zekerheid. Dit houdt in de 85% van de berekende mogelijke uitkomsten binnen de voorziening kan worden opgevangen.

Door het hanteren van de voorziening, die jaarlijks bij de opmaak van de jaarrekening wordt geactualiseerd, is de risicoafdekking afdoende verzekerd en is geen extra risicobuffer noodzakelijk. Dit uitgangspunt is in de nota reserve- & risicobeleid Aalsmeer 2015 opgenomen.

De tuinen van Aalsmeer (Woningbouw)

Het resultaat van de geactualiseerde grondexploitatie is (op Netto contante waarde per 1 januari 2017) € 13,05 miljoen negatief. Dit bedrag is conform regelgeving volledig voorzien in de getroffen verliesvoorziening.

Conform de gedragslijn is bij de grondexploitatie 2017 van De tuinen van Aalsmeer een risicoanalyse op basis van de "Monte Carlo" methode gemaakt, behorende bij 85% zekerheid. De uitkomst hiervan is dat met 85% waarschijnlijkheid het resultaat gelijk of beter is dan € 14,4 miljoen negatief. Hierdoor is een weerstandsvermogen benodigd van € 1,35 miljoen. Aanvullende risico's in de grondexploitatie zijn het niet kunnen realiseren van het appartementencomplex Polderzoom, doordat de kabel van Liander op die locatie

in de grond ligt. Ook is een betere inschatting gemaakt van de risico's in de onderhandeling met de ontwikkelende partij in de Zwarteweg.

De tuinen van Aalsmeer (*€ 1.000)	
jaarrekening 2016	1.350
programmabegroting 2017	889
programmabegroting 2018	1.350

Tot slot is er een geringe kans dat de ontwikkeling van 25 woningen in het deelgebied Polderzoom van het project De Tuinen van Aalsmeer geen doorgang kan vinden. Wij gaan er van uit dat bij in werking treden het nieuwe Luchthavenindelingbesluit (LIB) dit risico wordt weggenomen. Mocht het risico onverhoopt toch wel het geval zijn, dan zullen er in het deelgebied 25 woningen minder gerealiseerd worden. Het theoretisch maximale risico bedraagt € 1,6 miljoen. Vanwege de geringe kans op de effectuering van dit risico, heeft er geen financiële vertaling plaatsgevonden.

Bovenwijkse voorzieningen

Het beeld ten aanzien van de project risico's is ten opzichte van de begroting 2016 verbeterd. Dit komt met name omdat de het risico ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen is gemitigeerd. Bij het vaststellen van de begroting 2017 is het tekort van 4 mln dat was geconstateerd in de Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2015 afgedekt.

4.2.3 Overige risico's

De Oude Veiling

In de raadsbrief (2015) heeft het college de raad laten weten dat ESA BV de tijdelijke exploitatie van de Oude Veiling gaat doen en dat de gemaakte kosten aan het eind van de periode separaat worden verrekend. De tijdelijke exploitatie van de Oude Veiling heeft tot op heden geleid tot een negatief exploitatiesaldo waarvan de omvang nog niet bekend is (immers de tijdelijke situatie duurt nog voort en waarvan niet bekend is of deze binnen de exploitatie van de ESA opgevangen kan worden).

Voor de bepaling van de omvang van het weerstandsvermogen schatten we het financiële effect in op maximaal € 0,1 mln.

Asielzoekers

Stichting Vluchtelingenwerk voert voor Aalsmeer een essentiële rol in de begeleiding en ondersteuning van asielzoekers binnen onze gemeente. De subsidie die stichting vluchtelingenwerk hiervoor ontvangt is gebaseerd op de ingeschatte taakstelling vluchtelingen. De bekostiging van het Rijk richt zich op de daadwerkelijk geplaatste asielzoekers in Aalsmeer.

Baggerdepot

De werkzaamheden en de inkomsten/uitgaven van het baggerdepot zijn afhankelijk van de externe partijen Hoogheemraadschap Rijnland AGV en Waternet. Voorheen was het de gemeente die baggerde binnen haar gemeentegrenzen. Nu is zij afhankelijk van de aanvoer van bagger via deze externe partijen die hun eigen planning bepalen. Dit heeft effect op de bedrijfsvoering van het baggerdepot.

Omgevingswet

De invoering en de implementatie van de Omgevingswet betreft een omvangrijk en complex proces dat vele jaren in beslag zal nemen. De ontwikkelingsrichting van de regelgeving en het gedachtegoed zoals de Omgevingswet die voorstaat is helder. De wet vervangt circa 26 sectorale wetten en ongeveer 120

bestaande maatregelen van bestuur in de sfeer van wonen en bouwen. Doelstelling van deze wet is om het eenvoudiger te maken voor initiatiefnemers in ruimtelijke ontwikkelingen en tevens sneller en met minder kosten tot een vergunning te kunnen komen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. Inmiddels is een transitieteam ingericht om de implementatie van deze wet in de organisatie tot stand te brengen.

Toekomst financiële verhouding

Na de verkiezingen van maart 2017 voor de Tweede Kamer, met aansluitend een traject van kabinetsformatie volgt de opstelling van een Regeerakkoord. Dit is een belangrijk moment voor de meerjarige financiële vooruitzichten voor gemeentelijke financiën, omdat dit doorgaans volop meedoet in de financiële paragraaf van het Regeerakkoord. Meer specifiek zijn twee zaken te noemen die aan de voorkant een druk leggen op dit traject. In de eerste plaats de bestaande meerjarig oplopende opschalingskorting tot en met 2025 en in de tweede plaats de recent gepubliceerde Startnotitie 2018-2021 van het CPB, waarin een efficiëncykorting van maximaal € 400 miljoen op het gemeentefonds acceptabel wordt geacht. Een andere relevante ontwikkeling is de in gang gezette studie naar een fundamentele herziening van de huidige systematiek van de financiële verhouding. Daarbij komen tal van zaken aan de orde, waarvan de impact ongewis is.

Resumé risicoprofiel

Het risicoprofiel voor de incidentele risico's van de gemeente Aalsmeer is inzichtelijk gemaakt met behulp van een risicokaart. In deze risicokaart staat het aantal incidentele risico's vermeld per kans/gevolgklasse. Basis hiervoor zijn de risico's die hiervoor zijn genoemd. Het risico van. De structurele risico's zijn niet opgenomen in de risicokaart:

Risicokaart	Kans		
Gevolgklasse	2	4	5
2		1	1
4	1	1	
5		1	

In geld ziet het risicoprofiel er in zijn totaliteit als volgt uit:

	Risicoprofiel * € 1.000
Incidentele risico's	
aanbestedingsrisico's	1.000
grote projecten	1.350
Overige risico's	100
	2.450
Normale bedrijfsrisico's	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	6.550

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of omfaseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

algemene reserves,
niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting,
- onbenutte belastingcapaciteit.

Hierna wordt eerst de structurele weerstandscapaciteit behandeld en vervolgens de incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit: ombuigingen en onbenutte belastingcapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

De weerstandscapaciteit van ombuigingen laat zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting ruimte beschikbaar is. In Aalsmeer is deze ruimte beperkt tot de post "onvoorziene uitgaven" van € 1 per inwoner. Extra ruimte binnen de begroting moet primair worden gevonden door het afstoten van taken die niet tot de primaire verantwoordelijkheid van de gemeente behoren dan wel het versoberen van de uitvoering van wettelijke taken. In de begroting 2018 is de post onvoorzien € 31.400.

Voor de zogenaamde onbenutte belastingcapaciteit is wel een algemeen gangbare kwantificering beschikbaar. Deze onbenutte capaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengsten van een gemeente te vergelijken met de opbrengst op basis van 120% van de gemiddeld in Nederland geïnde OZB (het zogenaamd "redelijk peil").

Gemeenten die in financiële problemen zijn gekomen en een beroep willen doen op ondersteuning via Artikel 12 Financiële Verhoudingswet zijn verplicht om hun OZB "op redelijk peil" vast te stellen. Voor de gemeente Aalsmeer bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit ongeveer € 1,5 miljoen.

Belastingen en heffingen kunnen niet onbeperkt verhoogd worden. Burgers hebben de mogelijkheid om via de rechter te laten bepalen of een tarief billijk is. Binnen grenzen heeft de gemeente de mogelijkheid om

nieuwe belastingen in te voeren, zoals bijvoorbeeld parkeerbelasting. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen of verhogingen daarvan. In de paragraaf lokale heffingen, van begroting en jaarrekening, wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

Incidentele weerstandscapaciteit: algemene reserves en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinst

Met het oog op een (mogelijke) bijdrage aan de incidentele weerstandscapaciteit komen in deze paragraaf uitsluitend de reserves met een bufferfunctie aan de orde.

Vanuit de bufferfunctie kunnen worden onderscheiden de algemene reserve, de algemene vrije reserve en stille reserves/niet gerealiseerde boekwinsten.

Op grond van de jaarrekening 2016 en rekening houdend met de actuele meerjarige prognose heeft de algemene reserve een volume van € 18 miljoen.

De algemene vrije reserve wordt ook betrokken bij de incidentele weerstandscapaciteit. De actuele meerjarige prognose laat een stand zien van circa € 6 mln. Hierin is de verwachte winstneming Project 10030 Proosdij Noord verwerkt.

Stille reserves zijn bezittingen waarvan de verkoopopbrengst hoger is dan in de jaarrekening opgenomen. Dit kan een hogere waardering van een aandelen portefeuille zijn die pas tot uitdrukking komt bij afstoten van de aandelen portefeuille of gronden en gebouwen die lager gewaardeerd zijn dan hun marktwaarde. Een voorwaarde hierbij is wel dat er sprake moet zijn van daadwerkelijke verkoopbare activa. Tot slot kan er sprake zijn van niet gerealiseerde boekwinsten. In de begroting 2018 worden de stille reserves Aalsmeer ingeschat op pm en tellen deze niet meer mee in de berekening van de weerstandsratio.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft de mate aan waarin Aalsmeer in staat is tegenvallers op te vangen. Dit komt neer op een confrontatie van risicoprofiel en beschikbare weerstandscapaciteit. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de incidentele weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's.

De weerstandsratio in de begroting 2018 kan als volgt worden gepresenteerd:

Overzicht Weerstandscapaciteit	Bedrag
Algemene reserves	24.100
Stille reserves en niet gerealiseerde boekwinsten	0
Weerstandscapaciteit	24.100
Benodigde weerstandscapaciteit obv kansberekening voor incidentele tegenvallers	2.450
Benodigde weerstandscapaciteit obv kansberekening voor structurele tegenvallers	4.100
Benodigde weerstandscapaciteit	6.550
Weerstandsratio	3,7

De weerstandsratio voldoet ruimschoots aan het door de raad vastgestelde kader.

Kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) stelt verplicht dat kengetallen opgenomen worden voor: de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun gemeente.

De berekeningswijze hoeft niet te worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Aalsmeer in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten.

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Aalsmeer de volgende waarden op:

Begroting 2018	Verloop van de kengetallen			
Kengetallen in percentages	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Referentie voldoende
Netto schuldquote	32	32	30	<100%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	30	30	28	
Solvabiliteitsrisico	48	50	54	<100%
Structurele exploitatieruimte	7	1	1	>0,6%
Grondexploitatie	18	18	13	
Belastingcapaciteit	105	106	103	

Uitgangspunt van de wetgever is dat gemeenteraden zelf normen bepalen en onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten inzichtelijker wordt. Voor een gemeenteraad kan het verloop van een of meerdere kengetallen door de jaren heen wellicht interessante stuurinformatie opleveren.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Met de investering in de openbare buitenruimte wordt een optimale leefomgeving ingericht met als doel de basisfuncties wonen, werken, verkeer en recreatie te waarborgen voor nu en in de toekomst. Van belang is daarbij dat beschikbare middelen optimaal worden ingezet voor de duurzame instandhouding (onderhoud en vervanging) van deze kapitaalgoederen. Daarnaast moet voortdurend rekening worden gehouden met het veranderen van functies in de openbare buitenruimte en de veranderende eisen die aan de openbare buitenruimte worden gesteld.

Het dagelijks onderhoud in de openbare buitenruimte en de daarbij behorende middelen zijn afgestemd op een beheerniveau B van de CROW-werkwijze. Een uitzondering is gemaakt voor de Parken, Recreatiegebieden en Winkelcentra. Deze worden op A niveau onderhouden.

Om continuïteit te bieden aan de cyclische vernieuwing van de buitenruimte wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer vastgesteld. Dit vormt een belangrijk onderdeel in het behoud van de Aalsmeerse kapitaalgoederen. De vakdisciplines stellen ieder voor zich prioriteiten aan noodzakelijke (renovatie)werken en stemmen dit onderling op elkaar af zodat evenwichtig wordt omgegaan met de beschikbare middelen.

In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt van de belangrijkste duurzame kapitaalgoederen een beschrijving gegeven en wordt het beleidskader aangegeven, voorafgegaan door een totaaloverzicht van de hiervoor beschikbare middelen.

Totaaloverzicht van kosten ten behoeve van bestaande kapitaalgoederen

Op de programma's treft u de totaal te verantwoorden budgetten per programma aan. In onderstaande tabel wordt een dwarsdoorsnede van de programma's gepresenteerd voor zover het de kapitaalgoederen betreft.

In de tabel zijn voor de kapitaalgoederen afzonderlijk zowel de kosten van jaarlijks onderhoud als van groot onderhoud opgenomen. Onderdeel van deze uitgaven zijn de uitgaven voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2018, zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2017-2018 op 29 juni 2017. De kosten van projecten die betrekking hebben op de vervanging van duurzame kapitaalgoederen zijn niet in deze paragraaf opgenomen. Deze worden geactiveerd en afgeschreven conform regelgeving.

Totaal onderhoud kapitaalgoederen (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving kapitaalgoederen	2018	2019	2020	2021
Wegen	2.563	1.803	1.612	1.612
Civieltechnische kunstwerken	445	35	35	35
Openbare verlichting	252	152	152	152
Verkeersregelinstantaties	30	30	30	30
Openbaar groen	2.149	1.725	1.725	1.725
Water	644	224	224	224
Open lucht- en spelrecreatie (speelplaatsen)	443	243	223	223
Riolering	761	736	736	736
Gebouwen & binnensportaccommodaties	761	744	744	744
Wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, verkeersregelinstantaties, openbaar groen, water en speelplaatsen*		700	700	700
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	8.048	6.392	6.181	6.181

* Voor de kosten van (groot) onderhoud en vervangingsinvesteringen van de kapitaalgoederen die verantwoord worden binnen het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer (met uitzondering van riolering) wordt jaarlijks een structureel bedrag toegevoegd aan de reserve onderhoud/instandhouding buitenruimte. Binnen het uitvoeringsprogramma heeft na 2018 nog geen concrete invulling naar projecten plaatsgevonden. Vanaf 2019 is een raming opgenomen op basis van de verwachting 2018. Het jaarlijks benodigde bedrag voor (groot) onderhoud kan jaarlijks fluctueren. De totale storting in de reserve bedraagt € 2,05 miljoen per jaar. Daarnaast is in de reserve nog een incidenteel bedrag beschikbaar per 1-1-2019 dat kan worden ingezet. Dit bedrag wordt conform de huidige verwachtingen geraamd op circa € 6,5 miljoen.

Op elk van de vakspecialistische onderdelen volgt onderstaand een korte toelichting.

Wegen en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

In juli 2012 zijn de beheerplannen "Wegen" en "Civieltechnische kunstwerken" vastgesteld door de raad. Het wegbeheer wordt uitgevoerd volgens de CROW-normen. Het Beheerplan "Civieltechnische kunstwerken" is gebaseerd op visuele inspectie. Maatregelen worden getroffen, om benodigde werken te kunnen uitvoeren. Inspecties voor kunstwerken worden 2017/2018 uitgevoerd. Inspecties voor wegen zijn inmiddels uitgevoerd; deze gegevens dienen o.a. als input voor de Nota Wegen die in het 4^e kwartaal van 2017 aan de raad is voorgelegd. Uit deze nota zal blijken welke middelen noodzakelijk zijn voor het wegenonderhoud op de langere termijn. De prioritering van infraprojecten in het uitvoeringsprogramma buitenruimte Aalsmeer wordt aan de hand van de inspectiegegevens bepaald.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen uit de Nota Wegen bestaan uit wegen, voetpaden, fietspaden, trottoirs, parkeervakken en overige verharding in de openbare ruimte.

In het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken zijn de kapitaalgoederen bruggen, duikers, steigers, geluidsschermen, kademuren en beschoeiingen opgenomen.

Kademuren en beschoeiingen vallen onder de noemer Water.

Riolering

Beleidskader

De gemeente Aalsmeer is volgens de wet Milieubeheer verplicht een GRP te hebben, waarin wordt aangegeven hoe de gemeente invulling geeft aan haar zorgplichten voor de rioleringszorg. In het najaar van 2014 is een nieuw GRP 2015-2020 vastgesteld. Hierin is opgenomen wat de te verwachten investeringen op het kapitaalgoed riool voor de komende vijf jaar zijn. In het Waterplan Aalsmeer 2008-2015 (zie kapitaalgoed Water) zijn afspraken met de Hoogheemraadschappen opgenomen. Om het

rioolstelsel en de capaciteit van de rioolwaterzuivering te ontlasten wordt er gestreefd naar een gescheiden stelsel. In 2018 wordt het GRP 2015-2020 tussentijds geëvalueerd.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit vrij verval riolen, kolken, persleidingen, minigemalen, rioolgemalen, overstorten en uitstroomconstructies voor hemelwater. Er ligt drainage om grondwaterproblemen te voorkomen. Om een goed beeld te houden van de staat van het rioolstelsel vindt er éénmaal per 10 jaar een reiniging en inspectieronde plaats. De (elektro)technische installaties worden jaarlijks geïnspecteerd.

Water

Beleidskader

De doelstellingen om samen met het waterschap de voorzieningen met betrekking tot het water in stand te houden, blijven van kracht. Praktische beleidsplannen zijn in 2015 ten einde gekomen; de contacten met de schappen zijn aangewend om planmatig invulling te geven aan toekomstige doelen. Dit in de vorm van watergebiedsplannen en strategische agenda's.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit watergangen, beschoeiing, kademuren en oevers.

Openbaar groen

Beleidskader

Uit het Meerjaren Investeringsplan Groen blijkt dat jaarlijks meer geld nodig zal zijn als (her)investering in het groen (excl. sportvelden) in Aalsmeer blijvend in stand moet worden gehouden. In het bijgestelde Uitvoeringsprogramma Buitenruimte is hierin voorzien voor 2017 en 2018. Voor de langere termijn wordt een renovatieplan op wijkniveau opgesteld.

Soort kapitaalgoederen

Onder groen wordt verstaan: bomen, bosplantsoen, heesters, gazon, hagen, rozen en vaste planten.

Openbare verlichting

Beleidskader

De uitgangspunten voor het plaatsen of renoveren van openbare verlichting zijn vastgelegd in het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019. Grotere renovaties worden indien mogelijk gecombineerd met groot wegonderhoud. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen bestaan uit lichtpunten (lichtmasten en armaturen), voedingspunten en bekabeling.

Open lucht- en spelrecreatie

Speelplaatsen

Beleidskader

Het Uitvoeringsplan Spelen (2014-2017) vormt het beleidskader voor renovaties en herinrichting van de speelplaatsen in Aalsmeer. Hiermee wordt een kwaliteitsslag van speelplekken en een opwaardering van de Openbare Ruimte in Aalsmeer gemaakt waarbij de beschikbare middelen op maat worden ingezet. Deze projecten zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer.

Soort kapitaalgoederen

Op de speelplaatsen staan traditionele speeltoestellen zoals veerelementen en klimrekken, maar ook de trapveldjes maken onderdeel uit van de speelplaatsen.

De overige recreatieterreinen zijn opgenomen onder wegen en groen.

Verkeersregelininstallaties

Soort kapitaalgoederen

Verkeersregelininstallatie is de verzamelnaam voor alle materialen die samen de verkeerslichten op een kruising(encomplex) aansturen en bestaat uit een regelautomaat, detectielussen, masten/portalen, lampen/armaturen, kabels en software.

Ook de panelen van het Dynamisch ReizigersInformatieSysteem (DRIS-panelen) vallen onder verkeersinstallaties. Dit zijn de reizigersinformatiepanelen die op bushaltes staan en de werkelijke vertrektijden en actuele onregelmatigheden aangeven van de bussen op de betreffende halte.

De verkeersregelininstallaties gaan ongeveer 15 jaar mee, waarna vervanging plaatsvindt.

Gebouwen

Beleidskader

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen.

Voor alle gebouwen in blijvend gemeentelijk beheer is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) beschikbaar. Jaarlijks wordt één derde van deze plannen geactualiseerd, zodat alle gebouwen iedere drie jaar worden opgenomen. De daarvoor tot dusverre gehanteerde systematiek ging uit van instandhouding van het bestaande op de meest kosteneffectieve manier. In 2017 is overgestapt op een systematiek die voldoet aan de NEN 2767, de huidige standaard op dit terrein. Deze systematiek is meer dan de tot dusverre gehanteerde gericht op sturing op een geëxpliciteerd onderhoudsniveau. Ook is het de bedoeling dat afwegingen rond duurzaamheid een plaats in de nieuwe systematiek krijgen. De planning is erop gericht, de meerjarenonderhoudsplanung op basis van de nieuwe systematiek medio 2018 beschikbaar te hebben.

Een bedrag ter hoogte van de 20-jaars gemiddelde MOP wordt jaarlijks gedoteerd aan de Voorziening onderhoud gebouwen. Hiervoor is een bedrag van € 377.300 opgenomen. Uitgaven komen ten laste van de voorziening. De toereikendheid van de voorziening wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening aan de dan bekende gegevens getoetst.

Voor gebouwen waarvan een voortgezet gebruik is voorzien, worden jaarlijks de in het meerjarenonderhoudsplan opgenomen onderhoudsmaatregelen, mits deze ook bij nadere beoordeling onuitstelbaar blijken, uitgevoerd. Bij tijdige uitvoering wordt het ontstaan van achterstallig onderhoud voorkomen. Aan gebouwen die binnen afzienbare termijn worden afgestoten vindt onderhoud op een minimaal niveau plaats, zij het met inachtneming van de aan deze gebouwen te stellen gebruiks- en veiligheidseisen. Deze systematiek is middels een Notitie inzake onderhoud van gebouwen in Aalsmeer in het kader van de besluitvorming over de Lentenota 2015 gefiatteerd.

Soort kapitaalgoederen

Beheer en onderhoud van een deel van de gemeentelijke gebouwen is belegd bij andere organisaties:

- ESA BV is al geruime tijd verantwoordelijk voor het beheer van de gymnastieklokalen, zwembad De Waterlelie en de sporthallen De Bloemhof en De Proosdijhal, waarvoor zij een vaste

- onderhoudsbijdrage van de gemeente ontvangt; met de beheeroverdracht in 2017 van de atletiekbaan Sportlaan zijn hieraan inmiddels ook alle buitensportaccommodaties toegevoegd;
- GPAG BV is verantwoordelijk voor het beheer van gebouwen binnen het eigen exploitatiegebied. Voor deze gebouwen zijn dan ook geen kosten in het overzicht in deze paragraaf opgenomen;
 - Brede school De Mikado wordt beheerd door de beheerstichting De Mikado en het schoolgebouw de Rietpluim door VVE de Rietpluim.

Leegstand en verhuur

Met de in 2016 vastgestelde rapportage Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans is de beoogde omvang en samenstelling van de gebouwenvoorraad afgestemd op de erkende huisvestingsbehoefte van een aantal daarin met name genoemde partijen. In de tussentijd doet zich enige frictieleegstand voor, voor het merendeel in het kader van het leegmaken van panden vooruitlopend op sloop of verkoop.

4.4 Financiering

4.4.1. Algemeen

Inleiding

De paragraaf financieringen geeft inzicht in de ontwikkelingen rond de gemeentelijke meerjarige financiering, in het gevoerde beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen.

Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de Wet fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in begroting en jaarrekening. Deze paragraaf heeft vooral betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

De gemeente Aalsmeer kent een centrale financiering. Hierbij bestaat geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen (zoals bij projectfinanciering). De gemeente Aalsmeer werkt in 2018 met een interne rekenrente van 2%.

Schatkistbankieren

Het verplicht schatkistbankieren is in 2013 ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. De lagere overheden zijn verplicht om hun tegoeden aan te houden in de Nederlandse schatkist. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten. Depositotarieven en inleentarieven worden geharmoniseerd. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat. Op het moment dat de rente die de Staat betaalt negatief is, wordt de rente op een deposito voor een decentrale overheid gelijk aan nul. Een leenfaciliteit, namelijk dat er ook via de schatkist geleend kan worden, is niet aan de orde.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Als uitvloeisel van de schulden crises bij de nationale overheden zijn in Europees verband afspraken gemaakt over begrotingsdiscipline. Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU-saldo) mag niet meer bedragen dan 3 %. Daar tellen ook gemeenten in mee. Lidstaten moeten deze afspraken omzetten in nationale wetgeving. Hiervoor is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in 2013 vastgesteld.

Op het eerste gezicht lijkt het bijzonder dat gemeenten met een sluitende begroting toch kunnen bijdragen aan het EMU-tekort. De crux van het probleem schuilt in de verschillende boekhoudstelsels die Rijk en gemeenten hanteren. Voor het Rijk geldt het kasstelsel, voor gemeenten het baten/lasten stelsel. Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis.

Investerings van het Rijk tellen onder het kasstelsel in het jaar van betaling direct mee in het tekort. Gemeenten sturen echter op een sluitende (meerjaren)begroting en niet op kasuitgaven. In het baten/lastenstelsel bij gemeenten is de uitgave op zich irrelevant voor begrotingsevenwicht maar is een deugdelijke dekking van de uitgaven vereist, hetzij via de aanwending van een reserve, hetzij door de jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) in te passen in een sluitende begroting.

Voor de berekening van het EMU-saldo geldt dit echter niet en telt de gemeentelijke investeringsuitgave volledig mee, ongeacht de dekking.

EMU-saldo

De rijksoverheid heeft met vertegenwoordigers van de decentrale overheden in september 2016 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal minus 0,3 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Er is tevens afgesproken om het overeengekomen collectieve aandeel van de decentrale overheden voor het EMU-saldo niet verder uit te splitsen naar gemeenten, provincies en waterschappen.

Op basis van deze begroting wordt voor 2018 een EMU-tekort verwacht van afgerond € 6 miljoen euro. Dit heeft vooral van doen met uitgaven voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2018, zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2017-2018 op 29 juni 2017, hetgeen in onderstaand overzicht staat verantwoord in de jaarschijf 2018 onder "Investerings in (im)materiële vaste activa". Voor de jaren daarna zijn geen bedragen opgenomen.

In het uiterste geval kan op grond van de wet HOF bij een landelijke overschrijding een deel van de Europese boete worden verrekend met de algemene uitkering.

Het EMU-saldo voor 2018 en verder bedraagt:

	2018	2019	2020	2021
Exploitatiesaldo vóór bestemming (voordelig)	-777	1.737	3.752	3.217
Afschrijvingen	2.878	3.200	3.264	3.350
Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	667	647	647	647
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-8.145	-4.090	-2.953	-2.876
Baten bouwgrondexploitatievoorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	285	-1.035	-1.985	-1.886
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-1.275	-343	-541	-380
Berekend EMU-saldo	-6.368	116	2.184	2.072

4.4.2. Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen, uitgezette geldleningen en gronden en voorraden.

De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten op reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen.

De interne rentepercentages worden jaarlijks getoetst aan de BBV-voorschriften. Dit leidt voor 2018 tot de volgende rentepercentages:

Investerings	2,0%
Grondexploitaties	1,0%
Reserves	2,0%

De rente-exploitatie ziet er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000	2018		2019		2020		2021	
	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente	Stand 01-01	Rente
Rente-inkomsten:								
Immateriele vast activa	51	1	41	1	31	1	20	
Materiele vast activa	70.950	1.235	77.447	1.309	76.737	1.299	76.424	1.292
Financiële vaste activa	3.913	78	3.913	78	3.913	78	3.913	78
Bouw gronden in exploitatie	9.986	234	9.690	327	7.892	306	5.079	270
Totaal rente-inkomsten	84.900	1.548	91.091	1.715	88.572	1.683	85.436	1.641
Rente-uitgaven								
Eigen vermogen (AR)	24.100	482	24.114	482	23.017	460	23.776	476
Overige bestemmingsreserves	21.538	246	21.010	181	22.672	228	23.926	264
Voorzieningen	4.319		3.422		3.456		3.293	
Opgenomen geldleningen	25.000	637	35.000	737	35.000	737	35.000	737
Financieringspositie	9.942		7.545		4.427		-559	
Totaal rente-uitgaven	84.900	1.365	91.091	1.401	88.572	1.425	85.436	1.476
Renteresultaat		183		315		258		165

4.4.3. Risicobeheer

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De kortlopende schuld wordt getoetst aan de hand van de kasgeldlimiet. Onder de kasgeldlimiet wordt verstaan het maximale bedrag dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5 % van de begrotingsomvang¹.

Dit komt voor Aalsmeer overeen met een volume van zo'n € 6,4 miljoen, op basis van de omvang van de primitieve begroting ad € 75 miljoen. De kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen.

In Aalsmeer is de financieringsbehoefte langjarig weggezet. We verwachten in 2018 geen gebruik te hoeven maken van het aantrekken van kort geld.

Renterisiconorm

De fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (primitieve begroting € 75 miljoen euro). Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen.

Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit is voor Aalsmeer niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de leningvoorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden herzien. De leningenportefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

¹ Bepalingen rondom de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de wet Financiering decentrale overheden (Fido).

De renterisiconorm bedraagt voor Aalsmeer ongeveer € 15 miljoen. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar.

Rentevisie

Op basis van de meerjarige prognose met betrekking tot benodigde en beschikbare financieringsmiddelen wordt bepaald of in de meerjarige financieringsbehoefte wordt voorzien. We verwachten in 2018 geen nieuwe financieringsmiddelen te moeten aantrekken op basis van de huidige liquiditeitsprognoses. Het schatkistbankieren leidt er toe dat overtollige liquiditeiten slechts bij het Rijk mogen worden uitgezet.

Kredietrisico en relatiebeheer

Het kredietrisico wordt beperkt doordat in het treasury statuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden garanties en zekerheden geëist.

De gemeente Aalsmeer heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten zoals opties, swaps en futures.

Momenteel heeft de gemeente aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten, Eneco, Stedin, Meerlanden Holding NV, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en Exploitatie Sportaccomodaties Aalsmeer BV.

Daarnaast worden overtollige liquide middelen tijdelijk uitgezet via schatkistbankieren.

De gemeente beschikt over een krediet- en depotarrangement met de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit heeft tot doel om tijdelijke overschotten of tekorten aan liquide middelen bij de bank uit te lenen of op te nemen, tegen een vooraf afgesproken rentevergoeding. Aalsmeer heeft hier het afgelopen jaar geen gebruik van gemaakt. Naast de overeenkomst met de BNG heeft de gemeente een rekening-courant met de plaatselijke Rabobank.

4.4.4. Financiering

Langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leningenportefeuille per 1-1-2018:

Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening of het voorschot	Jaar van de laatste aflossing	Rente precen-tage	Restant-bedrag van lening aan begin dienstjaar	Bedrag van de rente of het rente-bestanddeel	Boete i.v.m. vervroegde aflossing	Restant-bedrag van lening aan einde dienstjaar
40.105.002	15.000.000	2020	3,85%	15.000.000	577.500		15.000.000
40.109.483	5.000.000	2019	0,62%	5.000.000	31.000		5.000.000
40.111.029	5.000.000	2027	0,57%	5.000.000	28.500		5.000.000
	25.000.000			25.000.000	637.000		25.000.000

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

De gemeente Aalsmeer heeft uitsluitend langlopende uitzettingen die vallen onder de publieke taak. De gemeente heeft een gedeelte van de opbrengst van de verkoop van de aandelen Bouwfonds uitstaan bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Dit wordt specifiek aangewend voor projecten met betrekking tot volkshuisvesting. Daarnaast heeft de gemeente nog een bedrag uitstaan bij het SVN voor duurzaamheidsleningen.

In het treasurystatuut is vastgesteld dat het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden slechts is toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

4.4.5. Treasuryfunctie

Treasurystatuut

Op 20 april 2017 heeft de raad ingestemd met de financiële verordening 2017-I die met terugwerkende kracht is ingegaan voor het begrotingsjaar 2017 en latere jaren. In december 2015 heeft de raad ingestemd met de verordening ex artikel 213, 213a en het geactualiseerde treasurystatuut.

4.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering is een door de wetgever verplichte paragraaf binnen de programmabegroting. Deze paragraaf handelt over ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt ten minste inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering van de organisatie. Met een adequate bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de voorbereiding en uitvoering van genomen besluiten beter.

Ambtelijke samenwerking met Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd tot de AA-organisatie. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten. Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkings-constructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; alle medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever. Voor de gemeente Aalsmeer is een ambtelijke organisatie achtergebleven, ter ondersteuning van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad, zijnde de kernorganisatie.

Kernorganisatie gemeente Aalsmeer

In de kernorganisatie zijn structureel zes personen werkzaam voor de gemeente Aalsmeer voor de bestuursorganen gemeenteraad en het College van burgemeester en wethouders:

1. het secretaristeam (ST): de gemeentesecretaris met twee plaatsvervangend gemeentesecretarissen en één concerncontroller (4,0 vte);
2. de griffie: de griffier, de plaatsvervangend griffier en ondersteuning griffie (2,5 vte).

Uitgezonderd de concerncontroller en de plaatsvervangend griffier (september 2017) zijn alle functionarissen in vaste dienst. Beoogd wordt om de positie van concerncontroller begin 2018 ook in te vullen via een vast dienstverband.

Voor de kernorganisatie is een budget beschikbaar van ruim € 2,5 miljoen. Dit budget wordt besteed aan salarislasten voor griffie / leden van College B&W / secretaristeam, raadsvergoedingen, fractiebudgetten, budgetten rekenkamer en accountant, wachtgeldverplichtingen oud- wethouders, jaarlijkse bijdragen aan de VNG en de nationale ombudsman en de bedrijfsvoeringsbudgetten kernorganisatie. Daarnaast beheert de kernorganisatie een structureel programmabudget van € 102.000 voor speerpunten.

Dienstverleningsbijdrage

In de begroting 2018 is een dienstverleningsbijdrage aan Amstelveen opgenomen van afgerond € 16,1 miljoen. Wijzigingen worden, binnen de kaders van het budgetrecht, vastgelegd in opdrachtbriefen. Voor dit bedrag realiseert de AA-organisatie de producten en diensten zoals opgenomen in de programmabegroting gerealiseerd. Hierover vindt periodiek afstemming plaats, waarbij extra aandacht is voor sturing op de belangrijkste te realiseren producten en diensten. De programmabudgetten zijn niet overgedragen aan de AA-organisatie.

Interimcontrole accountant

Met ingang van het begrotings- en verantwoordingsjaar 2016 voert accountantskantoor BDO de interim- en de jaarrekeningcontrole uit (was EY). Bij de interimcontrole heeft het accountantskantoor onderscheid gemaakt naar processen die direct (1) dan wel indirect (2) beïnvloedbaar zijn voor het college. Het proces “Monitoren van de serviceorganisatie” is direct beïnvloedbaar en is eigenlijk het enige proces van Aalsmeer. De overige processen worden uitgevoerd door de AA-organisatie die onder de verantwoordelijkheid van het college van Amstelveen opereert. Daarmee zijn deze processen alleen indirect beïnvloedbaar.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Begin 2018 wordt aan de auditcommissie het auditplan 2018 voorgelegd. Indien mogelijk stellen Aalsmeer en Amstelveen de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken op elkaar af.

Speerpunten bedrijfsvoering Amstelveen

Het realiseren en verbeteren van een goede bedrijfsvoering ligt voor het grootste gedeelte bij de AA-organisatie. Speerpunten in 2018 zijn:

- Digitaal werken: Nieuwe ontwikkelingen op ICT gebied, nieuwe wetgeving en hogere verwachtingen van de samenleving ten aanzien van digitalisering vragen continu om aanpassing van het Programma Digitaal Werken, de organisatie en medewerkers. Sinds dit voorjaar wordt uitvoering gegeven aan het Programma Digitaal Werken “first things first”, dat de digitale basis legt voor de “digitale transformatie”, het proces om – in lijn met de landelijke ontwikkelingen én verplichtingen – te komen tot een volledig gedigitaliseerde organisatie.
- Omgevingswet (Ow): de Ow vervangt tientallen wetten en honderden ministeriële regelingen en AMvB's over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water, die relevant zijn voor de leefomgeving. Het doel van deze wet is door een integrale en gebiedsgerichte benadering de kwaliteit(en) van de leefomgeving te beschermen en deze waar mogelijk te verbeteren; de regels, procedures en besluiten eenvoudiger, efficiënter en meer voorspelbaar te maken en om ruimte te bieden voor nieuwe innovatieve ontwikkelingen en oplossingen voor een duurzame samenleving. De invoeringsdatum van de Ow per 1 juli 2019 is afgelopen zomer uitgesteld, op het moment van schrijven is een nieuwe datum nog niet bekend. Inmiddels is een transitieteam gestart die de voorbereidingen voor de implementatie van de Ow ter hand heeft genomen. De transitieaanpak richten we in naar vier stromen: de ontwikkeling van een omgevingsvisie, de ontwikkeling van een omgevingsplan, aanpassing van organisatie, werkprocessen en digitalisering en participatie van inwoners en belanghebbenden
- Op 1 april 2015 is de wet banen afspraak en quotum arbeid beperkten in werking getreden. De wet betekent dat bedrijven met meer dan 25 werknemers in dienst een percentage mensen met een ziekte of handicap in dienst moet nemen. De overheid doet dit voor 25.000 mensen met een ziekte of handicap. Dit heet de banenafpraak. Indien de werkgever niet voldoet aan het quotum, dan kan het zijn dat de werkgever vanaf 2019 een quotumheffing van € 5000 per niet-ingevulde arbeidsplaats per jaar moet betalen. Het kabinet gaat met gemeenten en de sociale partners hierover in overleg, en uiterlijk 1 oktober 2017 zal een ministeriële regeling hiervoor worden gepubliceerd.

4.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Gemeenten voeren taken uit die direct in het belang van hun inwoners zijn. Een gemeente kan daarbij grotendeels zelf bepalen of zij de taken zelf uitvoert of laat uitvoeren, bijvoorbeeld via een gemeenschappelijke regeling met andere gemeenten.

Wanneer een gemeente de taken door een andere partij laat uitvoeren en er sprake is van een bestuurlijk en financieel belang in een organisatie, dan is er sprake van een Verbonden partij. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente op één of andere manier zeggenschap heeft. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een zetel in het bestuur of stemrecht bij bestuurlijke beslissingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden.

Als gemeentebestuur is het belangrijk om daar aandacht voor te hebben, omdat ook bij het laten uitvoeren van taken door andere partijen het gemeentebestuur eindverantwoordelijk blijft voor de uitvoering. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor de wijze waarop invloed wordt uitgeoefend voor wat betreft sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen (= governance) en de gemeentelijke doelen die worden nagestreefd. Daarom heeft de raad Aalsmeer op 6 juli 2017 de nota Verbonden partijen vastgesteld. In deze nota wordt ingegaan op de wettelijke kaders, algemene beginselen van de governance, scheiding van de eigenaar/ en opdrachtgeverrol en het gemeentelijk beleid dat per verbonden partij wordt nagestreefd. Doordat de gemeente Aalsmeer een vastgestelde nota Verbonden partijen heeft, kan met ingang van de begroting 2018 worden volstaan met een beknopte paragraaf Verbonden partijen in de verschillende planning- en controldocumenten.

In deze paragraaf benoemen we allereerst de relevante ontwikkelingen voor het jaar 2018. Daarna volgt een opsomming van de verbonden partijen waar de gemeente Aalsmeer in deelneemt.

Ontwikkelingen 2018

Eneco groep N.V.

Per 1 januari 2017 is Eneco gesplitst in twee bedrijven, een energie- en een netwerkbedrijf. Voor wat betreft het energiebedrijf, Eneco groep N.V., is aan de 19 gemeenten die aandelen hebben in het najaar 2017 gevraagd om kenbaar te maken of zij hun aandelen wilden verkopen of niet. De gemeente Aalsmeer heeft geen principebesluit genomen, omdat er voor wat betreft prijsbepalende factoren belangrijke inzichten ontbraken. Op basis van de huidige inzichten wordt een marktverkenning (transactieproces) opgestart, waardoor in 2018 de prijsbepalende factoren inzichtelijk zijn en een integrale afweging kan worden gemaakt.

Gemeentebelastingen Amstelland

De gemeente Aalsmeer neemt niet rechtstreeks deel aan deze gemeenschappelijke regeling (GR). De raad heeft op 6 juli 2017 besloten dat het gewenst is dat de gemeente Aalsmeer zelfstandig deelneemt aan deze gemeenschappelijke regeling. In het najaar 2017 is de procedure voor wijziging van de GR Gemeentebelastingen en de GR Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen gestart. Afronding wordt voorzien begin 2018.

Verbonden partijen in beeld

Een verbonden partij is een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie. De meest voorkomende vorm van een publiekrechtelijke verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij privaatrechtelijke participaties gaat het om de deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals stichtingen en verenigingen en vennootschappen (NV's en BV's) en coöperaties.

Hieronder wordt geïnventariseerd met welke partijen Aalsmeer verbonden is. Van alle verbonden partijen is informatie opgenomen over de vestigingsplaats, het bestuurlijk en het financieel belang.

Met het vaststellen van de nota Verbonden partijen in de raad van 6 juli 2017, is per verbonden partij vastgelegd wat de visie en beleidsvoornemens zijn. Daarmee vervalt deze informatie in de paragraaf Verbonden partijen van de begroting en jaarrekening.

De financiële gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig uit de (concept-) jaarrekeningen 2016 van de verbonden partijen.

A. Gemeenschappelijke regelingen

Naam	1. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland				
Vestigingsplaats	Amsterdam				
Relatie met	Programma Bestuur, bevolking en veiligheid				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur				
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 1.129.000.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016	31-12-2016
	378	13.589	15.036	57.572	44.114

Naam	2. Openbare Gezondheidszorg Amstelland				
Vestigingsplaats	Amstelveen				
Relatie met	Programma Sociaal domein				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het dagelijks / algemeen bestuur				
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 1.027.033.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016	31-12-2016
	82	807	789	581	586

Naam	3. GGD Amsterdam-Amstelland				
Vestigingsplaats	Amsterdam				
Relatie met	Programma Sociaal domein				
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het algemeen bestuur				
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 28.000.				
Financiële informatie x € 1.000*	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016	31-12-2016
	-	-	-	-	-

* de begroting 2018 is de eerste begroting van deze gemeenschappelijk regeling

Naam	4. Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats	Amsterdam			
Relatie met	Programma Bestuur, bevolking en veiligheid			
Bestuurlijk belang	Twee gemeenteraadsleden in de Regioraad			
Financieel belang	Het takenpakket van de vervoerregio wordt volledig bekostigd uit BDU-gelden.			
Financiële informatie x € 1.000*	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016 31-12-2016
	0	-	-	- -

* per 1 januari 2017 is de Gemeenschappelijke Regeling plus (WGR+) Stadsregio Amsterdam omgevormd tot Vervoerregio Amsterdam

Naam	5. Amstelland- en de Meerlanden-overleg			
Vestigingsplaats	Hoofddorp			
Relatie met	Programma Bestuur, bevolking en veiligheid			
Bestuurlijk belang	Naast een plenair overleg en een dagelijks bestuur (leden colleges burgemeester en wethouders) zijn er portefeuillehoudersoverleggen			
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 22.800.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016 31-12-2016
	9	23	32	0 0

Naam	6. Amstelland Meerlanden Werkorganisatie (werknaam: AM - match)			
Vestigingsplaats	Hoofddorp			
Relatie met	Programma Sociaal domein			
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het dagelijks bestuur en een lid in het algemeen bestuur			
Financieel belang	Er is geen gemeentelijke bijdrage noodzakelijk in 2018.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016 31-12-2016
	515	7.165	7.539	1.508 1.949

Naam	7. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied			
Vestigingsplaats	Zaanstad			
Relatie met	Programma Openbare ruimte, programma Ruimtelijke ontwikkeling en programma Bestuur, bevolking en veiligheid.			
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het Algemeen bestuur en een lid in het Dagelijks bestuur.			
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 156.000.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016 31-12-2016
	1.672	3.391	4.985	14.004 16.662

Naam	8. Ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen
Vestigingsplaats	Amstelveen
Relatie met	Alle programma's.
Bestuurlijk belang	Beide colleges van burgemeester en wethouders vormen het bestuurlijk overleg; zij kunnen zich in het bestuurlijk overleg laten vertegenwoordigen door een of meerdere leden.
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 16.072.500.

B. Stichtingen en verenigingen

Naam	1. Stichting Greenport Aalsmeer			
Vestigingsplaats	Aalsmeer			
Relatie met	Programma Economie en duurzaamheid			
Bestuurlijk belang	Een lid van het college van burgemeester en wethouders in het bestuur en een lid in de Stuurgroep			
Financieel belang	De bijdrage voor 2018 wordt geraamd op € 30.800.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016
	52	143	195	731
				195

C. Vennootschappen en coöperaties

Naam	1. De Meerlanden Holding N.V.			
Vestigingsplaats	Rijsenhout			
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders			
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2016 bedraagt € 149.937 (€ 8.81 per aandeel). Bovengenoemde werkzaamheden zijn ondergebracht in twee dienstverleningsovereenkomsten (DVO1 en DVO2), waarvan de kosten voor 2018 zijn geraamd op € 6.434.100.			
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016
	2.694	25.292	26.140	27.351
				29.521

Naam	2. Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA BV)			
Vestigingsplaats	Aalsmeer			
Relatie met	Programma Onderwijs en ontplooiing			
Bestuurlijk belang	100% aandeelhouder			
Financieel belang*	De gemeente ontvangt tussentijds het positieve exploitatieresultaat bij het bereiken van de maximale stand van de nog te besteden exploitatiebijdrage (€ 300.000) en aan het eind van de contractperiode (31 december 2018), na een eventuele toevoeging aan de bestemmingsreserve innovatie, waarvan de maximale stand € 100.000 mag bedragen. De exploitatiebijdrage 2018 wordt geraamd op € 1.730.000.			
Financiële informatie x € 1.000*	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016
	8	561	483	1.284
				1.205

Naam	3. Bank Nederlandse Gemeenten N.V.				
Vestigingsplaats	Den Haag				
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	Het uitgekeerde dividend over 2016 bedraagt € 26.374 (€ 1,64 per aandeel).				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-12-2016	01-01-2016	31-12-2016
	369.000	4.163.000	4.486.000	145.348.000	149.514.000

Naam	4. Eneco groep (Energiebedrijf)				
Vestigingsplaats	Rotterdam				
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	In verband met de mogelijke verkoop van aandelen door deelnemende gemeenten is er over het structureel uit te keren dividend nog geen informatie bekend.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-01-2017	01-01-2016	31-01-2017
	*	*	2.821.000	*	1.720.000

*In verband met de splitsing is er nog geen informatie over 2016 beschikbaar

Het EV en VV van de beginbalans per 01-02-2017 is opgenomen als het bedrag van het EV en VV 31-01-2017

Naam	5. Stedin groep (Netwerkbedrijf)				
Vestigingsplaats	Rotterdam				
Relatie met	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien				
Bestuurlijk belang	Algemene vergadering van aandeelhouders				
Financieel belang	In verband met de splitsing is er over het uit te keren dividend over 2016 nog geen informatie bekend.				
Financiële informatie x € 1.000	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2016	01-01-2016	31-01-2017	01-01-2016	31-01-2017
	105.000	*	2.455.000	*	3.118.000

*In verband met de splitsing is er nog geen informatie over 2016 beschikbaar

Het EV en VV van de beginbalans per 01-02-2017 is opgenomen als het bedrag van het EV en VV 31-01-2017

Naam	6. Green Park Aalsmeer gebiedsontwikkeling B.V.				
Vestigingsplaats	Aalsmeer				
Relatie met	programma Ruimtelijke ontwikkelingen				
Bestuurlijk belang	50% aandeelhouder				
Financieel belang	50% van een eventueel saldo op de grondexploitatie na het gereed komen van de ontwikkeling van het exploitatiegebied.				
Financiële informatie x € 1.000*	Resultaat	Eigen vermogen		Vreemd vermogen	
	2015	01-01-2015	31-12-2015	01-01-2015	31-12-2015
	223	-712	-489	104.134	104.751

*De jaarrekening 2016 is nog niet ontvangen

4.7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid is een verplicht onderdeel van de gemeentelijke begroting.

Voor veel gemeentelijke activiteiten is grond nodig. Gemeentelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van volkshuisvesting (wonen, bouwlocaties, stedelijke vernieuwing), economie (ontwikkeling bedrijventerrein), natuur (ontwikkeling en behoud groenstructuren), milieu (bufferzones, milieuzonering) en recreatie hebben consequenties voor het grondgebruik in de gemeente, waardoor in veel gevallen het bestaande grondgebruik veranderd moet worden. Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend om die veranderingen in het grondgebruik te sturen. Het voeren van grondbeleid is geen doel op zich, maar vormt een instrument van ruimtelijke ordening.

Achtereenvolgens komen in deze paragraaf aan de orde:

1. Visie op het ruimtelijk beleid
2. Uitvoering grondbeleid
3. Aan- en verkooptransacties
4. Actuele prognose bouwgrondexploitaties
5. Voorziening bouwgrondexploitaties

1. Visie op het ruimtelijk beleid

Het grondbeleid speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de gemeente. De doelstelling hierbij is het zodanig sturing geven aan de inzet en het gebruik van grond dat daarmee ruimtelijke- en beleidsdoelstellingen (ten aanzien van wonen, werken, onderwijs, zorg, natuur en recreatie) kunnen worden gerealiseerd.

Het grondbeleid is zowel in juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot de sectoraal gerichte beleidsvelden zoals Volkshuisvesting, Werkgelegenheid, Verkeer en Vervoer, Groen en Welzijn. De hoofdlijn van de gemeentelijke ruimtelijke ambities is opgenomen in de gebiedsvisie Aalsmeer 2020.

Met het vaststellen van “Gebiedsvisie Aalsmeer 2020” in 2009 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke agenda van de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. De algemene visie is hierin als volgt verwoord:

“Aalsmeer kiest voor een duurzame en kwalitatief sterke ontwikkeling van economie, wonen en recreatie, met als voorwaarde het behoud van de leefbaarheid, het dorpse karakter, de bereikbaarheid en het op peil brengen en houden van voorzieningen.”

Aalsmeer beschikt over een beperkte voorraad eigen ontwikkelgronden. Gezien de (financiële) risico's die verbonden zijn aan grote voorinvesteringen bij actief grondbeleid is de gemeente terughoudend met het aankopen van gronden. De gemeente Aalsmeer is hierdoor meer aangewezen op het voeren van facilitair grondbeleid en geeft actief ruimte aan particulieren om hun gronden – binnen door de gemeente formuleerde (beleids)uitgangspunten – zelf te ontwikkelen.

2. Uitvoering Grondbeleid

Bij actief grondbeleid wordt de bestemming verwezenlijkt door gebruik te maken van een gemeentelijke grondpositie. Hierbij worden de grondexploitatiekosten gedekt uit de opbrengst van de gronduitgifte. De door de gemeente gewenste bestemming kan ook door een particulier worden verwezenlijkt waarbij de gemeente een facilitaire rol heeft en zich beperkt tot het verhalen van de grondexploitatiekosten.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijsbeleid, zijn geborgd in de Nota Grondbeleid Aalsmeer 2016, vastgesteld door de Raad op 8 december 2016.

Het eindbeeld van een voorgestane ruimtelijke ontwikkeling wordt opgenomen in een ruimtelijk besluit, zoals een bestemmingsplan. Indien het ruimtelijkbesluit een of meer directe bouwtitels bevat, dient als financieel kader voor de uitvoering, een begroting ("grondexploitatieopzet") voor deze ruimtelijke ontwikkeling te worden vastgesteld. In de grondexploitatieopzet worden alle ruimtelijke kosten en opbrengsten opgenomen die nodig zijn om de voorgenomen bouwplannen mogelijk te maken.

Naast de gemeentelijke grondexploitatie heeft de wetgever in de Wet ruimtelijke ordening de omgang met de particuliere grondexploitatie geregeld. Ruimtelijke besluiten zijn rechtsgeldig indien gelijktijdig een besluit wordt genomen over de vorm van het wettelijk kostenverhaal. Indien het bestuur besluit hiervoor geen exploitatieplan vast te stellen dan dient dit te worden gemotiveerd. Het gemeentebestuur dient op het moment van het nemen van het ruimtelijk besluit en het nemen van het besluit over de vorm van het verplichte kostenverhaal zich verzekerd te weten van het verhaal van de grondexploitatiekosten, zoals door middel van een anterieure overeenkomst.

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid Aalsmeer is:

"Het bevorderen van gewenst ruimtegebruik en ruimtelijke kwaliteit, waarbij een rechtmatige verdeling van de kosten en opbrengsten wordt gerealiseerd door een tijdige en economisch verantwoorde ontwikkeling onder de regie van de gemeente Aalsmeer."

Uit de hoofddoelstelling zijn een drietal subdoelstellingen afgeleid:

- Het voeren van regie bij ruimtelijke ontwikkelingen door het actief toepassen van de beschikbare beleidsinstrumenten.
- Verhogen van transparantie en eenduidigheid van het beleid voor alle doelgroepen.
- Verhoging van de eenduidigheid van de wijze van uitvoering van het grondbeleid door de ambtelijke organisatie.

De gemeente kiest bij het voeren van haar grondbeleid voor faciliterend grondbeleid. Indien er aanleiding is van het principe van faciliterend grondbeleid af te wijken zal een afweging plaatsvinden ten aanzien van de gewenste vorm van grondbeleid, rekening houdend met grondposities, winstpotentie en risico's.

Ontwikkelingen in 2018

In 2018 worden de onder 4. genoemde projecten verder tot ontwikkeling gebracht. Over de ontwikkeling van Nieuw Oostende II wordt in 2018 een voorstel aan de raad voorgelegd in de vorm van een masterplan.

3. Aan- en verkooptransacties

Aan- en verkooptransacties kunnen worden gedaan voor bouwgrondexploitaties en/of overige gronden en opstallen, bijvoorbeeld verkopen van groenstroken voor tuinuitbreidingen. Het financiële resultaat van deze aan- en verkopen wordt verantwoord in de bouwgrondexploitatie van het betreffende project en/of onder het begrotingstaakveld "beheer overige gebouwen en gronden".

Voor de bouwgrondexploitaties wordt in 2017 de lijn van 2016 voortgezet. Bij bedrijventerrein Green Park Aalsmeer werden in de afgelopen jaren in beginsel aankopen gedaan als er ook gronduitgiftes tegenover stonden.

4. Actuele prognose van de (grond)exploitaties van de bouwprojecten

In 2017 heeft de gemeente Aalsmeer vier actieve grondexploitaties en zes eigen exploitaties zijn in voorbereiding. De overige projecten zijn facilitair en worden door derden geëxploiteerd.

In onderstaand overzicht wordt per project de stand van zaken weergegeven van wat in mei 2017 is vastgesteld in de actualisatie grondexploitaties ultimo 2016.

Er zijn drie projectcategorieën:

- Actieve grondexploitaties in uitvoering
- Grondexploitaties in voorbereiding
- Faciliterende grondexploitaties in uitvoering

Actieve grondexploitaties in uitvoering

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met uitgifte / verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden.

Voor het project *Proosdij Noord, RKDES/Calslagen* is de verkoop van de bouw van de laatste 43 woningen gestart. De bouw start naar verwachting eind 2017. Verwacht wordt dat in 2018 een tussentijdse winstwinstneming kan plaatsvinden van € 1,2 miljoen en dat het project in 2020 kan worden afgesloten met een laatste winstneming van € 0,6 miljoen.

Het project *“De Tuinen van Aalsmeer”* betreft de ontwikkeling van de gebieden rond de provinciale weg N196. In het project heeft een nadere herijking van het woningbouwprogramma plaatsgevonden. Na de herijking van het programma worden 24% sociale koop- en huurwoningen gerealiseerd en 28 % goedkope koop- en huurwoningen. De grondexploitatie is in de jaarrekening verwerkt met een tekort op netto contante waarde van € 13,1 miljoen, conform de in de raadsvergadering van 20 april 2017 vastgestelde grondexploitatie. Zoals reeds gemeld in dit raadsbesluit, betreft dit een verslechtering van € 0,5 miljoen (op NCW per 1-1-2017). De Tuinen van Aalsmeer bestaat o.a. uit de volgende deelprojecten: Polderzoom (fase 1 en 2), Spoorlaan (fase 1 en 2) en Zwarteweg.

Dorpshaven Zuid

Bij de Najaarsrapportage 2016 is het project Dorpshaven zuid conform nieuwe regelgeving gesplitst in een facilitair en een actief gedeelte. Het gevolg is echter dat er resultaatverschillen in jaren ontstaan: in 2016 is een nadeel verantwoord op het facilitaire deel van € 169.000. Hiertegenover staat dat het actieve grondexploitatiedeel in 2017 afsluit met een winstneming van € 126.000.

Project *bedrijventerrein Green Park Aalsmeer* omvat de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein langs de om te leggen provinciale weg N201. Voor deze gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband afgesproken met de gemeente Uithoorn, waarbij beide partijen voor 50% resultaat van de grondexploitatie verantwoordelijk zijn. Voor de uitvoering is Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG BV) opgericht, waarvan beide gemeenten de aandeelhouders zijn. De bijdrage van Aalsmeer aan het project N201+ is door GPAG BV voorgesloten. Het risico dat de grondexploitatie van GPAG BV een negatief resultaat kent is gering, maar desondanks is hiervoor een voorziening getroffen van € 0,2 miljoen.

De herziene grondexploitatie van GPAG BV is verwerkt in de gemeentelijke grondexploitatie. Het verwachte eindsaldo van € 489.000,- van de “gemeentelijke grondexploitatie” Green Park Aalsmeer verslechtert met € 0,2 miljoen en hierdoor is het verwachte resultaat afgerond € 0,3 miljoen positief. Een inkomst in 2015 is in dat jaar foutief verantwoord onder verhuurinkomsten in de gemeentelijke grondexploitatie. Deze inkomst was echter voor GPAG BV en niet voor de gemeente. Dit is in 2016 gecorrigeerd, waardoor het voordelig saldo afneemt.

Grondexploitaties in voorbereiding

Zes ontwikkelingen op eigen grond hebben nog geen vastgestelde grondexploitatie. Voor deze ontwikkelingen worden al wel voorbereidingskosten gemaakt. Voor de voorbereidingskosten wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de kosten tot en met de vaststelling van het bestemmingsplan. Dit komt overeen met 75% van de totaal geraamde nog te maken plankosten. Voor de actieve ontwikkelingen zijn de uiteindelijke eindresultaten afhankelijk van de te realiseren (grond)opbrengsten.

Het betreft de volgende ontwikkelingen:

Door de ontwikkeling van de fusieschool op het huidige VVA-terrein komt de locatie *Meervalstraat/Roerdomplaan* beschikbaar voor woningbouwontwikkeling. De Startnotitie is op 10 maart 2016 vastgesteld. Er is gestart met de bestemmingsplanprocedure en voorbereidingen voor aanbesteding/gronduitgifte. De totale voorbereidingskosten zijn geraamd op € 233.000. Uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten worden gedekt uit de grondverkopen.

De doelstelling van het project *Hornmeer VVA-woningbouw* is de realisatie van woningen op het huidige VVA-terrein aan de Zwarteweg. De voorbereidingskosten zijn geraamd op € 506.000. De startnotitie staat op de raadsagenda van september 2017. Uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten worden gedekt uit de grondverkopen.

Beethovenlaan/Dreef:

Na de ontwikkeling van het zwembad is een deel van het perceel van de gemeente ongebruikt gebleven. Een ontwikkelaar heeft zich bij de gemeente gemeld omdat hij interesse heeft in het ontwikkelen van een zorgconcept op die locatie, waarbij gebruik gemaakt wordt van de reeds gevestigde voorzieningen in dit gebied. De haalbaarheid van de businesscase wordt nu onderzocht.

Herenweg:

In 2015 is de Startnotitie bouwkavels opgesteld en hierover heeft overleg met omwonenden plaatsgevonden. De uitgifte van de kavels wordt nu voorbereid, waaronder de prijsbepaling en het uitzetten van de benodigde onderzoeken.

Graaf Willemlaan 1-3

Herontwikkelingslocatie. Mogelijke functiewijziging naar wonen, maar andere functies zijn ook denkbaar. De voormalige opstallen zijn reeds gesloopt. Voor de nieuwe invulling wordt in overleg met omwonenden een Startnotitie voorbereid.

Ophelialaan/Thijsselaan

Herontwikkeling naar woningbouw (voortkomend uit de Visie Hornmeer). Onderzocht wordt of er woningen kunnen komen in het bestaande schoolgebouw aan de Ophelialaan. Langs de Thijsselaan worden in het lint een aantal woningen toegevoegd. In 2018 wordt een Startnotitie opgesteld met de kaders voor deze herontwikkeling.

Faciliterende projecten in uitvoering

Bij particuliere projecten dient de gemeente per ontwikkeling na te gaan welke kosten er zullen ontstaan om deze vervolgens te verhalen op de ontwikkelaar. Het is niet toegestaan hiertoe leges of tarieven vast te stellen. Indien een volledig kostenverhaal wordt gerealiseerd, ontstaat een voorcalculatorisch nulresultaat. Afspraken over het verhaal van de kosten (ambtelijk en civieltechnisch of anderszins) zijn van te voren in overeenkomsten vastgelegd en de nacalculatie kan afwijken van de voorcalculatie.

Hieronder wordt ingegaan op ontwikkelingen bij de particuliere projecten.

Binnen het particuliere project *Nieuw Calslagen* worden rondom het kerkhofje van Calslagen maximaal 15 vrijstaande woningen gerealiseerd, evenals openbaar gebied tot aan de Westeinderplassen. Voor dit bouwproject werd uitgegaan van een reeds vastgesteld negatief eindsaldo van € 134.000. Onderhandelingen hebben geleid tot extra kostenverhaal in een allonge op de bestaande overeenkomst. Alle plankosten worden daarmee vergoed, waarmee het eindsaldo van het project op nul komt.

Het *Lijnbaangebied* bestaat uit 2 deelgebieden, Dorpshaven Noord en Dorpshaven Zuid.

Dorpshaven-Zuid bevat 233 woningen. Het hele terrein is inmiddels geheel beschikbaar voor de ontwikkeling. Bij de Najaarsrapportage 2016 is het project Dorpshaven zuid conform nieuwe regelgeving gesplitst in een facilitair en een actief gedeelte. Het gevolg is echter dat er resultaatverschillen in jaren ontstaan: in 2016 is een nadeel verantwoord van € 169.000. Hiertegenover staat dat het actieve grondexploitatiedeel in 2017 afsluit met een winstneming van € 126.000.

In *Dorpshaven Noord* zijn in het voorjaar van 2012 de 45 woningen van de 1e fase opgeleverd. Vanwege tegenvallende verkoop is voor de rest van Dorpshaven-Noord een nieuw plan gemaakt. Over de bouw van deze 66 woningen zijn nieuwe afspraken met de ontwikkelaar gemaakt. De bouw is inmiddels gestart. Voor het bouwproject *Dorpshaven Noord-Herontwikkeling* wordt uitgegaan van een negatief eindsaldo van € 14.000.

Het project *Helling 49* bestaat uit de realisatie van 3 woonblokken met 6 appartementen op het terrein van scheepswerf Van Dam. Het kostenverhaal is geregeld in een anterieure overeenkomst. De bouw is inmiddels gestart. De woningen worden in het eerste kwartaal van 2018 opgeleverd. Het eindsaldo is € 8.000.

Aan de *Hornweg 317* worden negen vrije sector woningen gerealiseerd. Het project is in uitvoering en wordt in 2018 opgeleverd. Het project is financieel sluitend.

De doelstelling van het project *Machineweg Rooie Dorp* is de realisatie van een kwalitatief goed nieuwbouwplan met maximaal 63 grondgebonden woningen en/of appartementen ter vervanging van 44 bestaande woningen. De anterieure overeenkomst wordt in het najaar ondertekend. Er is een start gemaakt met de ruimtelijke procedure. Uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten op de ontwikkelaar worden verhaald.

Hoofdweg 76 Kudelstaart is een woningbouwproject. De ontwikkelaar bouwt een aantal woningen in het lint, passend binnen het lintenbeleid. Er is overeenstemming over het kostenverhaal. De anterieure overeenkomst kan daarmee worden afgerond en ondertekend. Het uitgangspunt is dat alle gemeentelijke kosten op de ontwikkelaar worden verhaald.

Het bouwproject *Zuiderkerk* heeft als hoofddoel te komen tot een herontwikkeling voor het terrein van de Zuiderkerk. Het plan voorziet in circa 55 wooneenheden voorzien van een full-service pakket en gemeenschappelijke voorzieningen in de bestaande kerk. Met de ontwikkelaar zijn afspraken gemaakt over kostenverhaal. Uitgangspunt is dat alle kosten van de gemeente aan de ontwikkelaar worden doorbelast. Wijzigingen op de Nota van Uitgangspunten 2014 liggen ter visie tot eind september. De bestemmingsplanprocedure is reeds gestart.

Westeinderhage: Voor deze locatie is het onderzoek naar de mogelijkheden voor woningbouw gestart met een tweetal participatiebijeentkomsten. De woningcapaciteit op deze gronden bedraagt ca. 250-275

woningen. Voor de dekking van de ambtelijke kosten is een intentieovereenkomst opgesteld. In de volgende fase worden nadere afspraken gemaakt over kosten in de anterieure overeenkomst. De Startnotitie wordt in 2018 opgesteld en voorgelegd aan de gemeenteraad.

Nieuw op te starten facilitair project

Hoofdweg - Kudelstaart Zuid

Herontwikkeling glastuinbouwgebied naar woningbouw. Zodra er meer duidelijkheid is over de haalbaarheid wordt er formeel een projectorganisatie ingericht.

De volgende facilitaire projecten worden in 2018 afgerond/afgesloten: Helling en Hornweg 317.

Kleine bouwinitiatieven

Voor de kleine bouwinitiatieven wordt het kostenverhaal geregeld in anterieure overeenkomsten.

Actuele prognose resultaat van de (grond)exploitaties van bouwprojecten

		Actualisering			
	Standen GREXEN begroting 2018	Saldo per 1/1/2017	Prognose opbrengsten	Prognose kosten	Resultaat
BIE	Proosdij-Noord (C30)	3.929	1.743	237	5.436
BIE	De Tuinen van Aalsmeer (C40)	-18.821	16.097	12.316	-15.040
BIE	Dorpshaven Zuid Grex (C55)	-1.485	1.922	310	126
BIE	Green Park Aalsmeer (C75)	-5.908	50.552	44.371	273
	TOTAAL ACTIEVE GREX IN UITVOERING	-22.285	70.314	57.234	-9.206
GZR	Beethovenlaan/Dreef	0	0	116	-116
GZR	Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan (C65)	-128	0	106	-233
GZR	Hornmeer VVA-woningbouw (C66)	-65	0	442	-506
GZR	Hornmeer Ophelialaan-Thijsselaan	0	0	191	-191
GZR	Herenweg	0	0	116	-116
GZR	Graaf Willemlaan 1-3	0	0	116	-116
	TOTAAL ACTIEF GRONDBELEID IN VOORBEREIDING	-192	0	1.088	-1.280
FAC	Nieuw Calslagen (C09)	-150	512	362	0
FAC	Helling 49 (C39)	69	0	61	8
FAC	Dorpshaven Zuid facilitair	-204	255	220	-169
FAC	Dorpshaven Noord herontwikkeling (C56)	17	360	392	-14
FAC	Hornweg 317 (C64)	5	292	297	0
FAC	Jac. P. Thijsselaan	-4	17	17	-4
FAC	Mr. J. Takkade	6	30	30	6
FAC	Kerkepad De Hoeve	8	32	32	8
FAC	Legmeerdijk 301	51	0	51	0
FAC	Aalsmeerderweg 341	-3	2	2	-3
FAC	Uiterweg 222	9	0	9	0
FAC	Uiterweg 116	19	0	19	0
FAC	Kudelstaartseweg 60	-16	0	18	-33
FAC	Vrouwentroost Vink	-24	0	0	-24
FAC	De Tuinen van Aalsmeer Facilitair	-251	5.114	5.183	-320
	TOTAAL FACILITAIR MET GESLOTEN ANT. OVEREENKOMST	-468	6.615	6.693	-546
FAC	Machineweg Rooie Dorp (C36)	-72	0	0	-72
FAC	Hoofdweg 76 (C58)	-46	0	0	-46
FAC	Hornweg 315	0	71	71	0
FAC	Zuiderkerk (C59)	-41	0	0	-41
FAC	Westeinderhage	-37	57	21	0
	TOTAAL FACILITAIR OVEREENKOMST IN VOORBEREIDING	-196	128	91	-159
	TOTAAL FACILITAIRE PROJECTEN	-664	6.743	6.784	-706

5. Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten

Om negatieve eindsaldi van exploitaties af te dekken is er de Voorziening Grondexploitaties en Bouwprojecten. Of de voorziening toereikend is, wordt ieder jaar bij de jaarrekening beoordeeld op basis van de meest actuele ramingen. Momenteel betreft de getroffen voorziening alleen het project De Tuinen van Aalsmeer.

Wijzigingen in de hoogte van de voorziening ontstaan door een toe- of afname van negatieve projectresultaten en door de toerekening van rente over de boekwaarde van deze projecten gedurende het boekjaar. Deze wijzigingen worden in de begroting verwerkt.

De stand van de voorziening per 1 januari 2018 is begroot op € 13,4 mln.

Voor de facilitaire projecten is er een voorziening van € 294.000. Ook deze voorziening betreft alleen het project De Tuinen van Aalsmeer.

Hoofdstuk 5

Financiële begroting

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de financiële positie van de gemeente Aalsmeer en de meerjarige ontwikkelingen.

Allereerst is het overzicht van baten en lasten opgenomen inclusief een toelichting. Vervolgens wordt stil gestaan bij de financiële positie van de gemeente Aalsmeer, de investeringen en de reserves en voorzieningen. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de meerjarenraming.

Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel vindt u het overzicht van baten en lasten.

Bedrag x€ 1.000 Programma	Begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo
01 Sociaal domein	18.931	4.398	-14.533
02 Onderwijs en ontplooiing	7.541	1.866	-5.674
03 Economie en duurzaamheid	768	261	-507
04 Openbare ruimte	16.785	7.769	-9.016
05 Ruimtelijke ontwikkeling	17.158	16.761	-397
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	5.369	571	-4.798
Overhead	7.594	0	-7.594
Algemene dekkingsmiddelen	689	42.431	41.742
Totaal saldo van baten en lasten	74.834	74.058	-777
Reservemutatie (- = onttrekking)	9.440	9.800	360
Resultaat	84.274	83.858	-416

Toelichting op de begroting

Op 6 juli 2017 is de Lentenota 2017 door de Raad vastgesteld. In de Lentenota is het financiële meerjarenbeeld 2018-2022 opgenomen. Hierbij diende de programmabegroting 2017, inclusief de eerste begrotingswijziging, als basis. Om de gevolgen van het wegvallen van de precario-inkomsten in 2022 inzichtelijk te maken is in de Lentenota een meerjarenbeeld van 5 in plaats van 4 jaar gegeven. In de programmabegroting wordt zoals gebruikelijk 4 jaar weergegeven.

Evenals voorgaande jaren is bij het opstellen van het meerjarenbeeld gebruik gemaakt van tussentijdse rapportages, de jaarrekening 2016 en informatie die tijdens het opstellen van de Lentenota beschikbaar was. De bij de Lentenota geïnventariseerde autonomen ontwikkelingen en voorstellen voor nieuw beleid zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Na het opstellen van de Lentenota 2017 is de meicirculaire ontvangen. De financiële gevolgen hebben wij in een memo aan u voorgelegd en verwerkt in de meerjarenbegroting 2018.

Na de Lentenota 2017 en verwerking van de meicirculaire zijn er wijzigingen in de begrotingssaldi ontstaan. In onderstaand overzicht worden deze wijzigingen weergegeven, waarna een toelichting op de wijzigingen volgt:

Bedrag x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Primitieve begroting	141	1.377	1.884	1.884
1e begrotingswijziging nav besluit bij NJR 2016	500	349	349	349
Lentenota 2017	-864	-411	-343	-413
Meicirculaire	749			
Saldo na meicirculaire	527	1.315	1.890	1.820
<i>Besluitvorming na de Lentenota</i>				
Actualisering grondexploitatie Aalsmeer (raad 23 mei 2017)	-176	-13	-15	-15
Saldo voor begroting	352	1.302	1.875	1.805
<i>Mutaties begroting</i>				
BTW compensatiefonds	-394			
Verhoging budget verkiezingen	-13	-41		
Gemeenteraadsverkiezingen 2018	-20			
Grafrechten	75	75	75	75
Riolering	-226	-226	-226	-226
Bouwleges	173			
OZB	263	263	263	263
Programma digitaal werken	-538	-100	-100	-100
Overige posten	-88	-100	-147	-174
Saldo meerjarenbegroting 2018 - 2022	-416	1.172	1.739	1.642

-/- is nadeel

Toelichting mutaties begroting

BTW compensatiefonds

In de raadsbrief van 27 juni is de raad geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire. Ten opzichte van het daar gepresenteerde beeld hebben we geconstateerd dat de correctiepost BTW compensatiefonds in 2017 voor 2017 niet is komen te vervallen maar per abuis in 2018 is vervallen. Correctie hiervan leidt tot een voordeel van € 270.000 in 2017 en een nadeel van afgerond € 400.000 voor 2018. De correctie is nodig om, conform het uitgangspunt uit de Lentenota 2017, in het meerjarenbeeld vanaf 2018 geen rekening te houden met de reeds ingeboekte onder uitputting BTW compensatiefonds² in het gemeentefonds. Het voordeel 2017 wordt verwerkt in de Najaarsnota 2017.

² Gemeenten kunnen betaalde BTW declareren bij het BTW compensatiefonds. Het kabinet Rutte II was voornemens dit fonds af te schaffen. In nader overleg is hiervan afgezien, maar is wel het budgettaire risico afgewenteld op de gemeenten. Wanneer gemeenten in totaliteit meer declareren dan beschikbaar in het BCF, dan wordt dit bedrag gekort op het gemeentefonds. Als gemeenten minder declareren dan komt het niet benutte deel ten gunste van het gemeentefonds. De verrekening vindt plaats op basis van nacalculatie. Dit betekent dat op basis van de definitieve aangiften Btw van gemeenten dit kan worden vastgesteld en uitgevoerd. De afrekening over het boekjaar vindt dus in de loop van het volgende boekjaar plaats. Over 2015 verwachtte het Rijk een onderuitputting welke de jaren daarna zal oplopen. De gemeente Aalsmeer heeft bij de inwerkingtreding hiervan aangegeven dat het op voorhand structureel inboeken van de vooralsnog geraamde onderschrijding niet past bij het karakter van deze post en deze derhalve niet meeneemt in de begroting.

Verhoging budget verkiezingen

Om in 2018 de gemeenteraadsverkiezingen en in 2019 de Europese/Hoogheemraadschap en provinciale staten verkiezen te kunnen organiseren is het ambtelijk budget naar € 50.000 opgehoogd.

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

In maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Het budget verkiezingen wordt opgehoogd met € 5.000 vanwege de gemeentelijke vergoeding van kosten voor VOG verklaringen voor alle kandidaten die op de kieslijst komen. Daarnaast is budget opgenomen van € 15.000 voor de aanschaf van nieuwe iPads, dit vanwege het bereiken van de technische levensduur van de huidige iPads.

Grafrechten

Diverse tarieven worden ingaande 2018 verhoogd om de kostendekkendheid te vergroten. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van inzichten in regionale tarieven. Het tarief voor een particulier graf wordt met € 100 verhoogd en er zullen kosten voor graf onderhoud in rekening worden gebracht. De kostendekkendheid van de grafleges wordt hiermee in 2018 naar 100% gebracht.

Riolering

In de Lentenota 2017 hebben wij u reeds op de hoogte gebracht dat we met een nadeel in de rioolheffing worden geconfronteerd omdat we op basis van nieuwe inzichten er goed aan doen minder kosten op het gebied van vegen/baggeren en rente toe te rekenen aan de rioolheffing. Dit nadeel was destijds ingeschat op 219.000 en valt nu € 77.000 hoger uit. Daarnaast blijkt in de begroting 2017 ook zonder de gewijzigde toerekening een probleem wat betreft de kostendekkendheid van het tarief te zitten van circa € 150.000. Dit is in 2017 eenmalig ondervangen door vanuit de algemene middelen eenmalig een bedrag beschikbaar te stellen. Het probleem in kostendekkendheid blijkt echter structureel en doet zich ook in 2018 en latere jaren voor. Met deze hernieuwde toerekening zijn we van mening wel een solide basis voor de toekomst te hebben gelegd en zien we mogelijkheden een deel van de korting van € 65 die in 2019 komt te vervallen structureel te continueren (€ 20). De exacte gevolgen voor 2020 en verder zijn uiteraard ook afhankelijk van de ontwikkelingen in een nieuw GRP, indexatie en voorgang van geplande investeringen.

Bouwleges

De prognose van de bouwleges 2018 ligt hoger dan oorspronkelijk geraamd doordat de bouwsector aantrekt en leges verwacht worden van vergunningaanvragen bij enkele grote projecten. De inkomsten voor 2018 zijn hierdoor verhoogd. Met deze verhoging blijven we binnen de 100% kostendekkendheid die het uitgangspunt is. Meerjarig passen we de raming niet aan, nadere analyse zal moeten uitwijzen of en in welke mate de inkomstenraming structureel hoger is dan op dit moment meerjarig geraamd en welk effect dit heeft voor de te maken kosten voor het uitgeven van bouwvergunningen door de gemeente.

Waardeontwikkeling OZB

De woningen in Aalsmeer stijgen in waarde, deze waardestijging ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Op dit moment wordt de waardestijging voor woningen ingeschat op 10%. In voorgaande jaren is met deze ontwikkeling geen rekening gehouden bij het vaststellen van de OZB-inkomsten waardoor het tarief OZB voor woningen kon worden verlaagd. Voorgesteld wordt dit voor 2018 wel te gaan doen. Dit geeft een nieuw college ruimte om zelf te beslissen hoe ze om wil gaan met de gecreëerde ruimte vanaf 2019.

Digitaal werken: "first things first"

Nieuwe ontwikkelingen op ICT gebied, nieuwe wetgeving en hogere verwachtingen van de samenleving ten aanzien van digitalisering vragen continue om aanpassing van het programma Digitaal Werken, de organisatie en medewerkers. Sinds dit voorjaar wordt uitvoering gegeven aan het programma Digitaal Werken "first things first", dat de digitale basis legt voor de "Digitale transformatie", het proces om in lijn met

de landelijke ontwikkelingen én verplichtingen – te komen tot een volledig gedigitaliseerde organisatie. De kosten voor 2017 (€ 655.000) worden meegenomen in de Najaarsrapportage 2017.

Overig

Betreft diverse kleine mutaties die bij het samenstellen van de begroting 2018 zijn verwerkt en een meer technische achtergrond hebben.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In de volgende tabel worden de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma en per reserve weergegeven.

Reserve	Programma	Onttrekking	Toevoeging
Algemene Vrije Reserve	Sociaal domein		65
	Ruimtelijke ontwikkeling	1.221	1.200
	Algemene dekkingsmiddelen		124
Duurzaamheidsfonds	Openbare ruimte	198	
Bovenwijkse voorzieningen	Openbare ruimte	2.756	2.071
	Ruimtelijke ontwikkeling		388
Kunstzinnige verfraaiing	Onderwijs en ontplooiing	25	
	Ruimtelijke ontwikkeling		6
Kapitaallasten gebouwen	Ruimtelijke ontwikkeling	419	
Onderhoud/instandhouding onbebouwde ruimte	Openbare ruimte	5.143	2.222
	Ruimtelijke ontwikkeling		173
Kapitaallasten UP groen, water, recreatie	Openbare ruimte	22	778
Kapitaallasten UP verkeer en vervoer	Openbare ruimte	17	2.413
Totaal		9.800	9.440

Incidentele baten en lasten

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de incidentele baten en lasten per programma en incidentele mutaties op reserves weergegeven.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Lasten				
1. Sociaal domein				
Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) 2e fase	43	43	43	
Pilot coordinator thuisadministratie Humanitas	15			
Jeugdhulpverlening	54	54		
2. Onderwijs en ontplooiing				
Formatieondersteuning leerplicht	14	14		
Buffer monumentenfonds	50			
3. Economie en duurzaamheid				
Project Zaai	34	35		
Extra adviescapaciteit Schiphol	35			
Agenda recreatie & toerisme	47	27		
4. Openbare ruimte				
Duurzaamheidsfonds	198			
Bovenwijkse voorzieningen	2.394	948	200	
UP werken buitenruimte	3.020			
6. Bestuur, bevolking en veiligheid				
Ipads raadsleden	15			
Verkiezingen	50	150		
Handhaving hennepsteelt	40			
Handhaving horeca	35			
Overhead				
Duurzaamheidsambities inventariseren/actualiseren	25			
Programma digitaal werken	438			
Algemene dekkingsmiddelen				
Correctie BTW compensatiefonds	394			
Totaal incidentele lasten voor bestemming	6.901	1.271	243	0
Incidentele toevoeging aan reserves in samenhang met				
1. Sociaal domein	65			
4. Openbare ruimte	5.262	1.193	77	
5. Ruimtelijke ontwikkeling	1.767	0	702	67
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	7.094	1.193	779	67
Totaal incidentele lasten na bestemming	13.994	2.464	1.022	67

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Baten				
5. Ruimtelijke ontwikkeling				
Bouwleges	173			
Bovenwijkse voorzieningen	742	17		
Bijdragen reserve kunst en bovenwijkse voorzieningen	1.767	0	702	67
Winstneming Proosdij-Noord	1.200	0	636	0
Algemene dekkingsmiddelen				
Totaal incidentele baten voor bestemming	3.881	17	1.338	67
Incidentele onttrekking aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	9.318	2.141	277	
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves	9.318	2.141	277	0
Totaal incidentele baten na bestemming	13.199	2.158	1.615	67

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Conform de verplichting in het BBV zijn in de volgende tabel de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves weergegeven.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Structurele toevoeging aan reserves in samenhang met				
4. Openbare ruimte	2.222	2.045	2.045	2.045
Algemene dekkingsmiddelen	124	124	124	124
	2.346	2.169	2.169	2.169
Structurele onttrekking aan reserves in samenhang met				
2. Onderwijs en ontplooiing	25	25	25	25
4. Openbare ruimte	39	213	215	217
5. Ruimtelijke ontwikkeling	419	419	419	419
	483	657	659	661
Per saldo structurele toevoeging aan reserves	1.863	1.512	1.510	1.508

Aan de reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte wordt structureel een bedrag van ruim € 2 miljoen toegevoegd. De kosten van (groot) onderhoud van de verschillende onderdelen van de buitenruimte worden ten laste gebracht van deze reserve. Deze kosten en de onttrekking ervan aan de reserve zijn opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Daarnaast is de toevoeging van de toegerekende rente aan de AVR structureel in de begroting opgenomen.

De structurele onttrekkingen betreffen kapitaallasten van investeringen en kosten van kunstobjecten.

Gehanteerde uitgangspunten van de begroting 2018

In dit onderdeel wordt ingegaan op de financiële gevolgen van het bestaand beleid voor de meerjarige financiële positie van de gemeente. Onder het bestaand beleid vallen de nominale ontwikkelingen, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de gemeentelijke tarieven. De financiële gevolgen van de voorstellen voor autonome ontwikkelingen en nieuw beleid uit de Lentenota 2017 zijn verwerkt in hoofdstuk 2, Programmaplan (tabel Ontwikkeling begrotingssaldo).

Nominale ontwikkelingen

Voor 2018 zijn de materiële lasten en baten met 2,0% verhoogd. De nominale ontwikkelingen zijn in de programma's verwerkt, zie hiervoor de indexering in de tabellen bij de programma's.

Prijsindex personeelslasten

Ten opzichte van de begroting 2017 is rekening gehouden met een prijsindex personeelslasten van 4,6%. Dit bestaat uit een bijstelling loonontwikkeling 2017 en een loonontwikkeling voor 2018 van 2,75% (hogere sociale lasten door premiestijgingen pensioenen en ziektekosten).

Indexering dienstverleningsbijdrage Aalsmeer aan de ambtelijke organisatie AA

De dienstverleningsbijdrage aan de ambtelijke organisatie AA wordt conform de afspraken die zijn gemaakt in het dienstverleningshandvest geïndexeerd.

Algemene uitkering

In de raming is rekening gehouden met de effecten zoals gepresenteerd in de Lentenota 2017. Daarnaast is ook de meicirculaire 2017 verwerkt in de ramingen voor 2018 tot en met 2021.

Tarieven en belastingen

De tarieven en belastingen zijn verhoogd met 2,75%, het gewogen gemiddelde van prijs- en loonindexering. Het uitgangspunt voor de tarieven van rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges is 100% kostendekkendheid.

Investerings

In dit onderdeel wordt ingegaan op de investeringen die de komende jaren nodig zijn. Te denken valt hierbij aan infrastructuur, scholen en andere welzijnsvoorzieningen.

Sinds de invoering van het BBV in 2004 is het verplicht om de activa en investeringen in te delen in de categorieën economisch nut en maatschappelijk nut. Activa en investeringen met een economisch nut zijn alle zaken die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen en/of doordat deze verhandelbaar zijn. Activa met een economisch nut moeten worden geactiveerd. Reserves mogen niet meer in mindering worden gebracht op deze investeringen en er dient op consistente wijze op te worden afgeschreven.

Bij de totstandkoming van het BBV is er voor gekozen dat investering met een maatschappelijk nut, zijnde investeringen in de openbare ruimte zoals wegen en bruggen, niet verplicht hoefden te worden geactiveerd. Begin 2016 zijn de voorschriften met betrekking tot activeren van investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gewijzigd. Investerings met een maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichte activering geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

In verband met deze gewijzigde regelgeving is het onderdeel materiële vaste activa met maatschappelijk nut van de vigerende afschrijvingstabel geactualiseerd. Toepassing van dit geactualiseerde deel van de afschrijvingstabel vindt plaats vanaf 2017, gelijktijdig met de wijzigingen in de BBV regelgeving op dit onderdeel.

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Verhardingen	25
Verkeersinstallatie	15
Openbare verlichting	15
Openbaar groen (gras, bermen en beplanting)	25
Bomenstructuur	40
Beschoeiing en vooroevers	30
Betonnen brug (verkeersfunctie)	70
Houten brug (langzaam verkeer)	25
Stalen brug (verkeersfunctie)	50
Speeltoestellen	15
Straatmeubilair (bankjes, prullenbakken, paaltjes, fietsenrekken)	15
Duikers	50

Uitvoeringsprogramma Buitenruimte

Bij raadsbesluit van 3 juli 2014 is besloten de duurzame instandhouding van de verschillende onderdelen van de openbare ruimte, samen te brengen in het Uitvoeringsprogramma Werken Buitenruimte Aalsmeer. Hierbij heeft een optimalisatieslag plaats gevonden in afstemming van werkzaamheden en inzet van beschikbare financiële middelen. Alle onderdelen van de openbare ruimte binnen het uitvoeringsprogramma betreffen investeringen met maatschappelijk nut, met uitzondering van de rioleringsinvesteringen.

Op 29 juni 2017 heeft een actualisering plaatsgevonden van dit uitvoeringsprogramma, waarbij het bestedingsplan 2017/2018 en de bijbehorende inzet van middelen is vastgesteld. Het betreffen totaalbedragen aan kosten van zowel jaarlijks- en groot onderhoud, als kosten van

vervangingsinvesteringen. Vanaf 2017 geldt dat de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen wordt gelijk getrokken. Investerings met maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en afgeschreven.

Hierdoor nemen de kapitaallasten voor de komende jaren toe. De hogere afschrijvingslasten kunnen gedekt worden uit een te vormen dekkingsreserve voor kapitaallasten activa maatschappelijk nut (onder gelijktijdige verlaging van de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte). De kapitaallasten die voortvloeien uit de rioleringsinvesteringen worden gedekt uit de rioolheffing.

Ter dekking van de kosten van te activeren vervangingsinvesteringen, die binnen de budgetten van het uitvoeringsprogramma voor 2018 zijn opgenomen, wordt voorgesteld de volgende kredieten toe te kennen:

Omschrijving onderdeel buitenruimte	Bedragen (x € 1.000)
- Kunstwerken	540
- Wegen	2.877
- Water	40
- Groen	309
- Spelen	429
- Verkeer	450
- Openbare verlichting	355
- Riolerings	1.870
Totaal	6.870

Investerings in bovenwijkse voorzieningen

Ook de investeringen in bovenwijkse voorzieningen moeten vanaf 2017 verplicht worden geactiveerd. De kredieten voor bovenwijkse voorzieningen worden voor het totaalbedrag van de investering aangevraagd in het startjaar, terwijl de uitgaven gefaseerd plaatsvinden.

In 2017 is het totale kredietbedrag € 1.918.600 toegekend voor de aanleg van de Burgemeester Hoffscholteweg. In onderstaande tabel staan de resterende gefaseerde uitgaven vanaf 2018 vermeld.

De reconstructie van de Machineweg tussen de Aalsmeerderweg en de Legmeerdijk zal niet plaatsvinden voor 2019.

Kosten van bovenwijkse voorzieningen mogen worden toegerekend aan actieve bouwgrondexploitaties in uitvoering (BIE's). Voor de omvang van de toerekening van deze kosten zijn de volgende criteria van belang:

- Er is profijt of nut van de kosten voor de locatie;
- Er bestaat een causaal verband tussen kosten en de grex;
- Als meerdere locaties profijt hebben van bepaalde kosten, worden deze kosten naar rato verdeeld over de betrokken locaties.

In de jaren 2018 tot en met 2020 zijn er kosten voor bovenwijkse voorzieningen opgenomen binnen de grondexploitatie van De Tuinen. Deze bedragen worden in mindering gebracht op de investeringskosten van de betreffende voorzieningen.

Projecten bovenwijkse voorzieningen	Bedragen x € 1.000		
	2018	2019	2020
- Burgemeester Hoffscholteweg	1.181		114
- Reconstructie Machineweg tussen Aalsmeerderweg en Legmeerdijk		1.500	
- Bijdragen uit De Tuinen voor projecten bovenwijkse voorzieningen	-113	-28	-38
Totalen	1.068	1.472	77

Overige investeringen riolering

De investeringen in riolering binnen het Uitvoeringsprogramma buitenruimte betreffen investeringen in vrijvervalriolering. Daarnaast vinden er nog investeringen plaats in drukriolering en gemalen. Voor 2018 is hiervoor een maximaal bedrag van € 185.000 opgenomen. Wat de uitvoering betreft is hier nog geen concrete invulling aan gegeven. Voor de jaren na 2018 zijn bedragen opgenomen conform het GRP.

Overige investeringen met economisch nut

Voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de overige investeringen met economisch nut is er een algemeen investeringsplafond van € 50.000. Voor 2018 wordt er invulling gegeven aan dit plafond door een investering in het kunstgrasveld op het sportpark Beethovenlaan van € 380.000. Voor de jaren 2019 tot en met 2021 wordt geïnvesteerd in de velden 3, 4 en 5 van het sportpark Calslagen voor € 80.000 per jaar (zie het overzicht investeringen op het programma Onderwijs en ontplooiing).

Daarnaast wordt in 2018 geïnvesteerd in de aanschaf van een shovel voor de begraafplaats. De kapitaallasten hiervan worden gedekt uit de grafrechten.

Reservepositie

Het beleid is erop gericht om reserves en voorzieningen op een toereikend niveau te houden. Hiertoe wordt jaarlijks bij de jaarrekening en begroting de weerstandscapaciteit tegenover de risico's gezet. Op 28 mei 2015 is de nota reserve- & risicobeleid Aalsmeer 2015 gepresenteerd, waarin wordt ingegaan op de hoogte van het weerstandsvermogen en in het bijzonder op de ratio van de beschikbare weerstandscapaciteit versus de benodigde weerstandscapaciteit en wordt een beschouwing gegeven van alle aanwezige reserves en voorzieningen.

De totale reservepositie wordt per 1 januari 2018 geraamd op € 45,6 miljoen. Deze is te onderscheiden in algemene reserves van € 24,1 miljoen en bestemmingsreserves van € 21,5 miljoen. Aan het eind van dit hoofdstuk is het verloop van de reserve positie 2018 weergegeven met de ontwikkeling tot 2021.

Algemene reserves

Reserves waaraan geen bestemming is toegekend vormen de algemene reserves. Deze bestaan uit de algemene reserve en de algemene vrije reserve.

Bestemmingsreserves

Reserves met een bepaalde bestemming zijn bestemmingsreserves. Motieven voor het instellen van bestemmingsreserves zijn onder andere een risicomotief, egalisatiemotief of spaarmotief.

De grootste reserves qua omvang per 1 januari 2018 zijn:

- Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte € 9,2 miljoen
- Reserve kapitaallasten gebouwen € 7,3 miljoen

De *reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte* is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele dotatie plaats.

De *reserve kapitaallasten gebouwen* wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten van reeds gedane investeringen. In 2017 is ten laste van de algemene vrije reserve een bedrag van € 5,6 miljoen toegevoegd aan de reserve ter dekking van de kapitaallasten van fase 2 “Het huis der gemeente”.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn afgesplitste delen van het vermogen in verband met verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten, maar ook voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is.

De grootste voorzieningen qua omvang zijn:

• Voorziening rioleringen	€ 2,3 miljoen
• Voorziening beheer gebouwen	€ 0,5 miljoen

Voor de voorziening riolering geldt dat de positieve resultaten op de rioolheffing in voorgaande jaren zijn gereserveerd. Bij het vaststellen van de belastingverordeningen 2016 is besloten om in de jaren 2016 tot en met 2018 een incidenteel bedrag van € 65 per aansluiting in mindering te brengen op de belastingaanslag. De teruggave wordt ten laste van de voorziening riolering gebracht.

De voorziening beheer gebouwen is bestemd voor de instandhouding van de diverse gemeentelijke gebouwen. De voeding van deze voorziening geschiedt op basis van het meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.

Staat van reserves en voorzieningen

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Stand per 1-1-2018	Vermindering	Vermeerderingen	Stand per 31-12-2018	Rente toevoeging 2018 aan de exploitatie
A. Reserves van de exploitatie					
1. Algemene reserves:					
Algemene reserve (A.R.)	18.160			18.160	363
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	5.941	1.221	1.389	6.108	119
Totaal 1: algemene reserves	24.100	1.221	1.389	24.268	482
2. Bestemmingsreserves:					
Duurzaamheidsfonds	198	198		0	4
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.155	2.756	2.459	858	23
Reserve kunstzinnige verfraaiing	203	25	6	184	4
Reserve woonfonds volkshuisvesting	1.381			1.381	28
Reserve minimabeleid	39			39	1
Reserve kapitaallasten gebouwen	7.280	419		6.861	
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	102			102	2
Res.onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.248	5.143	2.395	6.499	185
Res.dekking kapitaallasten UP verkeer en vervoer	1.267	17	2.413	3.663	
Res.dekking kapitaallstn UP groen, water, recreatie	667	22	778	1.423	
Totaal 2: bestemmingsreserves	21.538	8.579	8.051	21.010	246
Totaal rubriek A: reserves	45.638	9.800	9.440	45.278	728
B. Voorzieningen van de algemene dienst					
Voorziening beheer gebouwen	538	220	377	695	
Voorziening voormalig personeel	317	143		174	
Voorziening garantstelling Green Park Aalsmeer	209			209	
Voorziening N201 plus	224			224	
Voorziening voormalig personeel onderwijs	63			63	
Voorziening afvalstoffenheffing	398			398	
Voorziening rioolheffing	2.276	911		1.365	
Voorziening facilitaire projecten	294			294	
Totaal rubriek B: voorzieningen	4.319	1.275	377	3.422	0
TOTAAL GENERAAL	49.958	11.075	9.817	48.700	728

Meerjaren ontwikkeling van de reserves en voorzieningen

Naam Reserve / Voorziening (bedragen x € 1.000)	Saldo begin 2018	Saldo begin 2019	Saldo begin 2020	Saldo begin 2021
A. Reserves van de exploitatie				
1. Algemene reserves:				
Algemene reserve (A.R.)	18.160	18.160	18.160	18.160
Algemene vrije reserve (A.V.R.)	5.941	6.108	5.011	5.771
Totaal 1: algemene reserves	24.100	24.268	23.171	23.930
2. Bestemmingsreserves:				
Duurzaamheidsfonds	198			
Reserve bovenwijkse voorzieningen	1.155	858	1.159	949
Reserve kunstzinnige verfraaiing	203	184	159	134
Reserve woonfonds volkshuisvesting	1.381	1.381	1.381	1.381
Reserve minimabeleid	39	39	39	39
Reserve kapitaallasten gebouwen	7.280	6.861	6.443	6.024
Reserve actualiseren bestemmingsplannen	102	102	102	102
Res.onderhoud/instand.onbebouwde ruimte	9.248	6.499	8.544	10.590
Res.dekking kapitaallasten UP verkeer en vervoer	1.267	3.663	3.478	3.396
Res.dekking kapitaallstn UP groen, water, recreatie	667	1.423	1.367	1.311
Totaal 2: bestemmingsreserves	21.538	21.010	22.672	23.926
Totaal rubriek A: reserves	45.638	45.278	45.843	47.856
B. Voorzieningen van de algemene dienst				
Voorziening beheer gebouwen	538	695	833	740
Voorziening voormalig personeel	317	174	71	0
Voorziening garantstelling Green Park Aalsmeer	209	209	209	209
Voorziening N201 plus	224	224	224	224
Voorziening voormalig personeel onderwijs	63	63	63	63
Voorziening afvalstoffenheffing	398	398	398	398
Voorziening rioolheffing	2.276	1.365	1.365	1.365
Voorziening facilitaire projecten	294	294	294	294
Totaal rubriek B: voorzieningen	4.319	3.422	3.456	3.293
TOTAAL GENERAAL	49.958	48.700	49.299	51.149

Toelichting

Op basis van uitvoeringsplannen en beleidsnota's is een inschatting gemaakt van het verloop van reserves en voorzieningen. De toename van de bestemmingsreserves betreft met name de reserve onderhoud onbebouwde buitenruimte en de dekkingsreserves voor kapitaallasten Uitvoeringsprogramma buitenruimte. Een van de wijzigingen van het BBV betreft het verplicht activeren van investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2017. De onderhoudsinvesteringen in wegen die tot en met 2016 in één keer gedekt werden uit de reserves worden vanaf 2017 geactiveerd, waarbij de afschrijvingslasten worden gedekt uit de reserves. Als gevolg hiervan nemen de reserves in omvang toe.

De omvang van de voorzieningen neemt per begin 2019 met name af door besteding van de voorziening rioolheffing (laatste tranche teruggave rioolheffing in de jaren 2016 t/m 2018).

Meerjarenraming per programma

- is een nadeel

bedragen x € 1.000

Programma		2018	2019	2020	2021
Sociaal domein	lasten	18.931	18.826	18.805	18.868
	batens	4.398	4.398	4.398	4.398
	saldo	-14.533	-14.428	-14.407	-14.470
Onderwijs en ontplooiing	lasten	7.541	7.348	7.286	7.261
	batens	1.866	1.866	1.866	1.866
	saldo	-5.674	-5.481	-5.419	-5.395
Economie en duurzaamheid	lasten	768	615	555	553
	batens	261	261	261	261
	saldo	-507	-354	-294	-293
Openbare ruimte	lasten	16.785	12.707	11.899	11.831
	batens	7.769	7.233	7.341	7.341
	saldo	-9.016	-5.474	-4.558	-4.490
Ruimtelijke ontwikkeling	lasten	17.158	13.537	13.481	7.008
	batens	16.761	11.440	12.047	4.987
	saldo	-397	-2.098	-1.434	-2.021
Bestuur, bevolking en veiligheid	lasten	5.369	5.259	5.110	5.110
	batens	571	571	571	571
	saldo	-4.798	-4.687	-4.539	-4.539
Saldo van de programma's	lasten	66.808	58.548	57.392	50.888
	batens	31.884	26.026	26.741	19.682
	saldo	-34.924	-32.522	-30.651	-31.206
Bedrijfsvoering	lasten	7.594	7.125	7.121	7.121
	batens				
	saldo	-7.594	-7.125	-7.121	-7.121
Algemene dekkingsmiddelen	lasten	689	1.437	1.689	2.111
	batens	42.431	42.821	43.213	43.655
	saldo	41.742	41.385	41.524	41.545
Saldo voor bestemming	lasten	75.091	67.110	66.202	60.120
	batens	74.315	68.847	69.954	63.337
	saldo	-777	1.737	3.752	3.217
Mutaties reserves	lasten	9.440	3.362	2.948	2.236
	batens	9.800	2.797	935	661
	saldo	361	-565	-2.013	-1.575
Saldo na bestemming	lasten	84.531	70.472	69.150	62.356
	batens	84.115	71.644	70.889	63.998
	saldo	-416	1.172	1.739	1.642

Toelichting op de meerjarenraming

Nominale ontwikkelingen

Voor 2018 zijn de materiële lasten en baten met 2,0% verhoogd en wordt voor de personeelslasten rekening gehouden met een prijsindex van 4,6%. De dienstverleningsbijdrage aan de ambtelijke organisatie AA wordt conform de afspraken die zijn gemaakt in het dienstverleningshandvest geïndexeerd.

Voor de jaren 2019 tot en met 2021 is geen prijsindex meegenomen.

Algemene uitkering

Voor de jaren 2018-2021 wordt uitgegaan van de ontwikkelingen van het Gemeentefonds zoals opgenomen in de meicirculaire 2017.

Onroerende zaakbelasting

In verband met te verwachten waardeinstijging wordt voor woningen geen indexatie meegenomen voor 2018. Voor niet-woningen wordt voor 2018 een indexatie van 2,75% meegenomen. Voor de jaren 2019 en verder is geen indexatie meegenomen.

Begrotingsomvang (totale lasten voor bestemming)

De begrotingsomvang neemt af van € 75 miljoen in 2018 naar € 60 miljoen in 2021. Meerjarig worden de verschillen voornamelijk veroorzaakt door de bouwgrondexploitaties, met name Green Park Aalsmeer.

Daarnaast zijn voor 2018 de uitgaven verwerkt voor het uitvoeringsprogramma werken buitenruimte 2018, zoals vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2017-2018 op 29 juni 2017. Voor de jaren daarna zijn geen bedragen opgenomen.

Bijlagen

Bijlage 1 Bronvermelding

In de overzichten effectindicatoren en vergelijkende kengetallen op de programmaformulieren zijn noten opgenomen die verwijzen naar de volgende bronnen:

Nummer	Bronnaam
1	Basisregistraties gemeente
2	Gemeentepeiling 2015
3	Ondernemerspeiling 2014
4	Jongerenpeiling 2013
5	GGD (Emovo/Gezondheidspeiling)
6	O+S Amsterdam (veiligheidsrapportage Amstelland)
7	www.waarstaatjegemeente.nl
8	UWV: Atlas Sociale Voorzieningen
9	www.vsvverkenner.nl
10	DUO onderwijsdata
11	De Meerlanden
12	Culturele instellingen
13	LISA
14	Google analytics
15	Sienergie
16	Samenwerkende netbeheerders (energie in beeld)
17	Bureau To70
18	Woningcorporatie Eigen Haard
19	Benchmark publiekszaken
20	Locatus
21	www.bezoekbas.nl
22	Onderzoek Sportgedrag jongeren Aalsmeer
23	Clïëntervaringsonderzoek Wmo 2016 en 2017

Bijlage 2 Lijst van afkortingen

3-D	Drie decentralisaties Sociaal Domein
AA	Amstelveen Aalsmeer
AEB	Amsterdam Economic Board
	Afval Energie Bedrijf
AM	Amstelland Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling
AO/IC	Administratieve Organisatie/Interne Controle
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVR	Algemene Vrije Reserve
BABS	Bestuurlijke activiteiten bewakingssysteem
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	Btw-compensatiefonds
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BSO	Buitenschoolse opvang
Btw	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CER	Compensatie eigen risico
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CMU	Cultuureducatie met kwaliteit
CO ₂	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Planbureau
c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
Daeb	Diensten van algemeen economisch belang
dB	Decibel
DHW	Drank- en horecawet
DuBo	Duurzaam Bouwen
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst

Emovo	Elektronische MONitor VOLksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESA BV	Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV
EW	Eindwaarde
Fvw	Financiële Verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GGD	Gemeenschappelijk gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen
GPAG BV	Greenpark Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV
GPR	Gemeentelijke praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Generale Staten
HALT	Het AL Ternatief
HRM	Human Resource Management
HV	Huishoudelijke verzorging
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ITB	Individuele trajectbegeleiding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jeugd ontmoetingsplek
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Kosteneenheid
KRW2	Kaderrichtlijn Water
Kwh	Kilowattuur
LCP	Lokaal coördinatiepunt
LIB	Luchthavenindelingsbesluit
LIOR	Leidraad inrichten openbare ruimte
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en Vestigingen
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
LVNL	Luchtverkeersleiding Nederland
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MRA	Metropool Regio Amsterdam
M ²	Vierkante meter
M ³	Kubieke meter

NCW	Netto contante waarde
NME	Natuur- en Milieueducatie
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOMOS	NOise MOnitoring System
NUP	Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze vennootschap
NZKG	Noordzeekanaalgebied
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLP	Onderwijsleerpakket
OLV	Ongestoord Logistieke Verbinding
ORS	Omgevingsraad Schiphol
Ow	Omgevingswet
OZB	Onroerende zaakbelastingen
PGB	Persoonsgebonden Budget
PIOFAH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering/Administratie en Huisvesting
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel & Organisatie
PRES	Platform Regionaal-Economische Structuur
REA	Regionale Educatieve Agenda
REVA	Registratie Eerste Verblijfadres Arbeidsmigranten
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKDES	Rooms Katholieke Door Eendracht Sterk
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMO	Regionaal Milieu Overleg
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RPO	Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen
RTG	Ronde Tafelgesprekken
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RZB	Roerende woon- en bedrijfsruimten belasting
SER	Sociaal-Economische Raad
SFN	Sportfondsen Nederland
SLS	Stichting Leefomgeving Schiphol
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SRA	Stadsregio Amsterdam
SROI	Social Return on Investment
ST	Secretaristeam
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
TOP	Toeristisch Opstappunt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring omtrent het gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrAA	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTa	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVA	Voetbalvereniging Aalsmeer
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VZOD	Vooruitgang Zij Ons Doel
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wet bibob	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
Wet fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheidszorg
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet

Bijlage 3 Toelichting beleidsindicatoren commissie Depla

Programma 1 – Sociaal domein

Cliënten met maatwerk-arrangement per 10.000 inwoners

Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Personen met bijstandsuitkeringen per 10.000 inwoners

Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15 -64 jaar

Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Kinderen in uitkeringsgezin (%)

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Werkloze jongeren (%)

Het percentage werkloze jongeren 16 - 22 jaar.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdhulp (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Jongeren met jeugdbescherming (van totaal jongeren tot 18 jaar) (%)

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 2 – Onderwijs en ontplooiing

Absoluut verzuim per 1.00 leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.

Bron: DUO onderwijsdata

Voortijdig schoolverlaters totaal (%)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO onderwijsdata

Achterstandsleerlingen (%)

Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Niet-sporters (%)

Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

Bron: RIVM Zorgatlas

Programma 3 – Economie en duurzaamheid

Vestigingen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Het aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Bron: LISA

Netto arbeidsparticipatie (%)

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzicht van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Functiemenging (%)

De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: LISA

Bruto gemeentelijk product (verwacht-gemeten)

Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.

Bron: Atlas voor gemeenten

Hernieuwbare elektriciteit (%)

Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Programma 4 – Openbare ruimte

Huishoudelijk restafval

De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling

Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000)

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Nieuwbouw per 1.000 woningen

Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Bron: ABF - Systeem Woningvoorraad

Verkeersongevallen met een motorvoertuig (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (%)

Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.

Bron: VeiligheidNL

Programma 6 – Bestuur, bevolking en veiligheid

Diefstal uit woningen per 1.000 inwoners

Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Winkeldiefstal per 1.000 inwoners

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners

Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners 12-27 jaar

Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Bron: Bureau HALT

Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12-24 jaar

Het aantal hardekern jongeren per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.

Bron: Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)

Jongeren met delict voor de rechter (%)

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Bron: Verwey Jonker Instituut

Jongeren met jeugdreclassering (%)

Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Demografische druk (0-15 jaar + 65+/15-64 jaar) (%)

De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Woonlasten 1-persoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Woonlasten meerpersoonshuishouden in euro

Het gemiddelde totaalbedrag in euro.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Bijlage 4 Kaderstellende nota's

Thema		Jaar van vaststelling
Programma 1 Sociaal Domein		
1.1	Gezondheid op peil, kadernota volksgezondheid gemeente Aalsmeer 2010-2014	
1.1	Meedoen mogelijk maken', Wmo-nota 2014-2018	2014
1.1	Dementie-aanpak Aalsmeer 2015-2018	2015
1.1	Verordening Wet Maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalsmeer	2016
1.1	Beleidsregels Wet Maatschappelijke ondersteuning gemeente Aalsmeer	2017
1.2	Beleidsplan Schuldhelpverlening 2016-2020. Schuldhelpverlening in balans.	2017
1.2	Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Aalsmeer	2015
1.2	Afstemmingsverordening gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Handhavingsverordening Inkomensvoorzieningen gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive	2014
1.2	Verordening Tegenprestatie gemeente Aalsmeer	2014
1.2	Beleidsregels schuldhelpverlening gemeente Aalsmeer	2016
1.3	Beleidsplan jeugdhulp 2015-2018 "voor de jeugd van Aalsmeer"	2014
1.3	Verordening jeugdhulp Aalsmeer	2014
Programma 2 Onderwijs en ontplooiing		
2.1	Verordening leerlingenvervoer gemeente Aalsmeer	2015
2.2	Verordening onderwijshuisvesting	2016
2.3	Sportnota 2015-2019	2015
2.3	Evaluatie en analyse Speelruimtebeleid Aalsmeer	2013
2.4	Cultuurnota Aalsmeer, "Beweging maakt Ruimte"	2012
2.4	Gebiedsvisie Aalsmeer	2009
2.4	Kadernota Aalsmeerse lokale omroep	2016
Programma 3 Economie en Duurzaamheid		
3.1	Economische agenda 2016-2020 "Samen ondernemen in Aalsmeer"	2016
3.1	Agenda Recreatie en toerisme	2016
3.1	Legesverordening 2016	
3.1	Standplaatsen- en ventbeleid Aalsmeer 2011	2011
3.1	Treasurystatuut 2007	
3.1	Verordening marktgelden Gemeente Aalsmeer 2016	2015
3.1	Evenementennota 2005	
3.1	Strategische Visie Greenport Aalsmeer - Samenwerken aan een bloeiend perspectief	2012
3.2	Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer	2015
3.2	Duurzaamheidsbeleid Aalsmeer: keuze voor een ondernemende en duurzame gemeente	
3.4		2016
3.4	Uitwerkingsrichting duurzaamheidsfonds	2017
3.4	Routekaart Amstelland en Meerlanden 2040 energieneutraal	
3.4	MRA Routekaart energieneutraal 2040	
3.4	Klimaatbeleid en Amstel- en de Meerlanden Energieneutraal 2040	
3.4	Verordening duurzaamheidleningen 2010	
3.4	Regionale Nota bodembeheer regio Amstelland en Meerlanden 2012	
3.4	Beleidsregels stoken vuur in de open lucht (waaronder rietbranden) 2004	
3.4	Nota bodembeheer	

	Programma 4 Openbare ruimte	Jaar van vaststelling
4.1	Notitie Hondenbeleid 2014	2014
4.1	Beeldkwaliteitsplan Beheer en Onderhoud 2015	2015
4.1	Duurzaamheidsbeleid Aalsmeer: keuze voor een ondernemende en duurzame gemeente	2016
4.1	Groenvisie	2014
4.1	Uitvoeringsparagraaf Gebiedsvisie 2020	
4.2	Rioolaansluitverordening Aalsmeer	2014
4.2	Wegsleepverordening 2017	2016
4.2	Legesverordening 2017	2016
4.2	Aalsmeers Verkeer- en Vervoerplan 2009-2015	
4.2	Verordening rioolheffing 2013	
4.2	Uitvoeringsprogramma AVVP 2010-2015	
4.2	Uitvoeringsprogramma Buitenruimte Aalsmeer 2016-2017	2016
4.2	Waterplan Kudelstaart 2005	2005
4.2	Waterplan Aalsmeer 2008	2008
4.2	Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020	
4.2	Verlichtingsplan 2015-2019	2014
4.3	Verordening heffing en invordering afvalstoffenheffing 2013	
4.3	Textielbeleidsplan, september 2013	
4.4	Begraafplaatsverordening Aalsmeer 2012	
	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling	
5.1	Beleidslijn Externe Veiligheid	
5.1	Nota Ruimte beoordeling bouwen in de Linten: Lintenbeleid	
5.1	Archeologienota 2010	
5.1	Aalsmeerse gebiedsvisie 2020+	
5.1	Structuurplan herinrichting burgemeester Kasteleinweg 2020	
5.1	Visie op hoofdlijnen Uiterweg/ Oosteinderweg	
5.1	Integrale nota bestemmingsplannen Aalsmeer	
5.1	Cultuurhistorische analyse gebroken landen, geheelde gronden 2012	
5.1	Nota grondbeleid 2010-2014	2010
5.1	Duurzaam bouwen beleid	
5.1	Uitvoeringsprogramma Groene As Aalsmeer (natuurbeleid)	
5.1	Regionale Nota routing gevaarlijke stoffen	
5.1	Aalsmeers verkeer- en vervoersplan	
5.1	Actieplan geluid	
5.1	Natuurwaardenkaart Aalsmeer	2012
5.1	Uitvoeringsparagraaf gebiedsvisie 2020+	
5.1	Nota Bovenwijkse voorzieningen 2013	
5.1	Structuurvisie Green Park Aalsmeer	2016
5.1	Exploitatie verordening gemeente Aalsmeer 2004	
5.1	Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen Aalsmeer 2015	2015
5.2	Waardevolle Bomenlijst	2013
5.2	Bouwverordening	2013
5.2	Woonarkenverordening	2013
5.2	Procedureverordening voor tegemoetkoming in planschade	2015
5.2	Erfgoedverordening gemeente Aalsmeer	2017
5.2	Monumentenverordening Aalsmeer 2005	2005
5.2	Reclamebeleid	2006
5.2	Welstandsnota 2014	2014

		Jaar van vaststelling
5.2	Beleidsregels planologische afwijkingen: Kruimelgevallenbeleid	
5.2	Regionale deelnota hogere waarden	2007
5.2	Gemeenschappelijke regeling schadeschap luchthaven Schiphol	
5.2	Meerjarenbeleid Vergunningen en Handhaving 2016-2019	2016
5.3	Huisvestingsverordening Aalsmeer 2016	2016
5.3	Nota tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	2013
5.3	Woonagenda Aalsmeer 2016 - 2020	2016
5.3	Regionale beleidsregels Woonurgentie	2015
5.3	Verordening stimuleringsfonds starterslening Aalsmeer 2013	2013
5.5	Parkeerverordening Aalsmeer	2001
5.5	Nota Parkeernormen	2016
5.6	Visie Maatschappelijk Vastgoed "Maatschappelijk vastgoed Aalsmeer in hernieuwde balans"	2016
	Programma 6 Bestuur bevolking en veiligheid	
6.1	Nota Integraal veiligheidsbeleid 2015-2018	2015
6.1	Regionaal veiligheidsprogramma 2015-2018	2014
6.1	Evenementenbeleid Aalsmeer	2016
6.1	Horecanota en uitvoeringskader horeca	2016
6.1	Algemene Plaatselijke verordening gemeente Aalsmeer	2010
6.2	Beleidsplan Crisisbeheersing (regionaal)	2015

Bijlage 5 Subsidieoverzicht

Het subsidieoverzicht Aalsmeer is ten opzichte van de versie die bij de jaarrekening 2016 was gevoegd aangevuld met de gesubsidieerde activiteit en doelstelling van de subsidie. We rapporteren ingaande 2018 niet meer alleen bij de jaarrekening over de werkelijk verleende bedragen maar geven ook inzicht welke budgetten voor gesubsidieerde activiteiten in de begroting zijn gereserveerd. De daadwerkelijke subsidie wordt bepaald in de subsidieverordening op basis van de aanvraag van de gesubsidieerde instelling. Aan dit overzicht kunnen in die zin geen rechten worden ontleend. Er kan gedurende het jaar besloten worden de activiteit op andere wijze dan met het verstrekken van een subsidie tot stand te brengen.

X € 1.000

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	2018
1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	13
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	125
	Roads	Maatjesproject: koppeling van burgers met GGZ problematiek aan burgers die hen sociaal maatschappelijk ondersteunen.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen van burgers met psychosociale problematiek ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen.	10
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers /gespecialiseerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	89
	Thuiszorg Amstelring Groep B.V.	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	34
	De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Aanloop, Stichting De Vrijbuiters	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	4
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Bewonersinitiatieven in het kader van het versterken sociale samenhang.	Versterken van de sociale samenhang	25
	Stichting de Binding	Uitvoering geven aan het tienerwerk en de combinatiefunctie Welzijn	Het opgang brengen van een veranderproces bij tieners, gericht op het verbeteren van de sociaal maatschappelijke positie (school/werk/toekomst) en hun persoonlijke positie.	225
	Cultuurpunt Aalsmeer en Sportservice Noord - Holland.	Uitvoering geven aan de Buurtsportcoach en Combinatiefunctie Cultuur en Sport.	Kennismaking met diverse sporten, kunst en cultuur. Talentontwikkeling van kinderen en jongeren. Stimuleren van een gezonde leefstijl (zowel fysiek als psychische gesteldheid)	140
	Stichting Kinderboerderij Aalsmeer	Natuur- en Milieueducatie op Kinderboerderij Boerenvreugd.	Het aanbieden van onderwijslessen en tentoonstellingen op de kinderboerderij.	3
	Aalsmeerse scoutingverenigingen.	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Aalsmeerse jeugdleden.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd.	4
	Zorgcentrum Aalsmeer, R.K. St. Zorgcentra de Meerlanden	Het opzetten en uitvoeren van vrij toegankelijke dagstructureringsactiviteiten.	Realiseren dagstructurering als algemene voorziening in wijken voor inwoners met lichte beperkingen.	92

	Adviesraad Sociaal Domein	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhelpverlening, Wmo, jeugd en jeugdhulpverlening.	uitvoering geven aan de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Aalsmeer 2017.	24
	Vrouwen Advies Commissie Aalsmeer	advies geven aan de gemeente en/of woningcorporaties, architecten, projectontwikkelaars en bouwondernemingen die bouwplannen hebben in de gemeente Aalsmeer	gebruikskwaliteit van openbare gebouwen, woningen en de woonomgeving te verbeteren.	2
	6.2 Wijkteams			
	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Aalsmeerse gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	15
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	18
	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Inloop en tienerdisco N201	Het aanbieden van inlopen en tienerdisco's in de N201.	27
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Uitvoering JOGG-Aalsmeer	Uitvoering geven aan het plan van aanpak JOGG-Aalsmeer.	60
	Samenwerkingsverband VO	Schoolmaatschappelijkwerk biedt leerlingen, ouders en docenten ondersteuning bij problemen die invloed hebben op het functioneren van het kind op school en thuis.	laagdrempelige zorg verlenen aan leerlingen op het VO.	25
	7.1 Volksgezondheid			
	Stichting AED westeinder	Onderhoud van de AED's en een opleidingsbudget voor de vrijwillige burgerhulpverleners.	De overlevingskans bij een circulatietoestand te vergroten door het opzetten van 6 minuten zones waarbij AED's worden ingezet door de daartoe opgeleide burgerhulpverleners.	4
	totaal programma 1 Sociaal domein			939
2	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
	OnderwijsAdvies	Preventieve logopedie op Aalsmeerse kinderopvanginstellingen en bij de GGD.	Vroegstijdige onderkenning van problematiek in de spraak-taalontwikkeling van jonge kinderen ter voorkoming van onderwijsachterstanden.	43
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd	27
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstanden.	34
	Jong Leren, stichting voor confessioneel onderwijs	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	96
	vrijwilligerscentrale Amstelland	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	4

Gemeente Aalsmeer

	Wereldbuur	Voorlees Expres	Bevordeling van de taalontwikkeling van jonge kinderen	9
	Partou BV , Kindervang Snoopy BV, Stichting Kinderopvang Solidoe	Peuterarrangementen en kindplaatsen vve	Bestrijden onderwijsachterstanden.	165
	5.1 Sportbeleid en activering			
	Jeugdsportfonds	contributie en sportattributen voor kansarme kinderen van 4 tot 18 jaar.	Mogelijk maken dat kansarme kinderen mee kunnen doen aan sportactiviteiten.	15
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Activiteiten van een buurtsportcoach	Sportstimulering van diverse doelgroepen, waaronder ouderen.	22
	Stichting Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele sporters met een beperking en sportverenigingen in een regionaal samenwerkingsverband	Blijven voldoen aan de vraag naar informatie, advies, (persoonlijke) begeleiding en ondersteuning van (potentiële) sporters met een beperking en (valide) sportverenigingen die een aangepast sportaanbod (willen) bieden.	6
	Diverse (sport)organisaties	Bijdrage in de organisatie van een topsportevenement	Stimuleren dat er topsportevenementen in Aalsmeer worden georganiseerd met als doel aanwas in de breedtesport en naamsbekendheidvergroting van de gemeente.	18
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	topsportvriendelijke scholen	Ondersteunen en faciliteren van (sport)talenten tijdens hun middelbare schoolperiode zodat ze op een goede wijze school en topsport kunnen combineren.	10
	ZSC Oceanus	Bijdrage in de huur van badwater	Stimuleren van sportaanbod in diverse takken van de zwemsport	31
	Aalsmeerse sportverenigingen	schoolsporttoernooien	Brede sportdeelname voor de Aalsmeerse schooljeugd.	9
	ESA BV	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties en bijdrage in verlaagde zaalhuur voor Aalsmeerse sportverenigingen.	Op een efficiënte, effectieve en duurzaam, kwalitatief goede wijze uitvoeren van het beheer en de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties.	1.730
	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie			
	Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen/ Cultuurpunt Aalsmeer	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Aalsmeerse jongeren met groepsgerichte activiteiten en ondersteuning van het culturele veld.	Bevorderen cultuurdeelname en educatie en het versterken van het culturele klimaat.	89
	Diverse aanvragers	Cultuureducatie	Bevorderen cultuureducatie binnenschools en buitenschools.	36
	Stichting 4 en 5 mei Aalsmeer	Activiteiten gericht op herdenken van de oorlog en vieren vrijheid.	Bevorderen van erkenning en waardering van veteranen en het bevorderen van historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	10
	Stichting Kunst en Cultuur Aalsmeer	Culturele aanbod bestaande o.a. podiumkunsten en beeldende kunst.	Bevorderen van cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat.	31
	Stichting Cultureel Jongerencentrum Aalsmeer	Culturele aanbod vooral gericht op talentontwikkeling jongeren.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en het versterken van het culturele klimaat.	26
	Aalsmeerse aanvragers o.b.v. beleidsregels jaarlijkse en eenmalige subsidie culturele activiteiten Aalsmeer	Eenmalige culturele activiteiten.	Versterken van het culturele klimaat en bevorderen cultuurdeelname.	20
	werkschuit en diverse amateurkunstverenigingen	Activiteiten gericht op amateurkunstbeoefening.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname.	16
	Stichting Jeugdcultuurfonds	Bijdragen in cultuurdeelname van jeugd van minima.	Toegankelijkheid van cultuurdeelname voor jeugd.	9
	5.4 Musea			
	Stichting Historische Tuin Aalsmeer	Personele kosten tbv beheer en exploitatie van de Historische Tuin	Behoud van het cultureel erfgoed en openstelling voor publiek	135
	5.5 Cultureel erfgoed			

	Aalsmeerse aanvragers obv de Erfgoedverordening en de nadere regels voor subsidiëring tbv instandhouding van gemeentelijk monumenten Aalsmeer.	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het gemeentelijk monument.	Monumentenzorg.	106
	5.6 Media			
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	473
	stichting Lokale Omroep Aalsmeer	Uitzendingen op radio.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet en bevorderen vernieuwing bij de lokale omroep om relevantie te behouden.	21
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			3.191
3	3.1 Economische ontwikkelingen			
	Stichting Ophelialaan Vooruit	Feestdagenacties, boodschappen actie en andere promotionele activiteiten.	Aantrekkelijker maken van het winkelgebied Ophelialaan.	17
	Stichting Ondernemingsfonds Meer Aalsmeer	Sinterklaas, kerstactie e.a. feestdagenacties, geraniums, verlichting, bandjesavond, diverse markten en festivals.	Behouden en versterken van het centrum van Aalsmeer als winkelgebied.	69
	Diverse aanvragers	Promotie van Aalsmeerse activiteiten.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	38
	Totaal programma 3 Economie en Duurzaamheid			124
4	5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie			
	Stichting de Bovenlanden Aalsmeer	Ondersteuning in de huisvestingskosten	Behoud en verbetering van natuur en cultuur waarden in de Bovenlanden. Hiermee wordt een bijdrage verleend uit de doelen van de Groenvisie.	5
	totaal programma 4 Openbare ruimte			5
6	0.1 Bestuur			
	Stichting Ontwikkelingssamenwerking Aalsmeer	De stichting is door de gemeente mandaat verleend inzake de uitvoering van het subsidiebeleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking	Ontwikkelingsprojecten te ondersteunen die vanuit de Aalsmeerse samenleving worden geïnitieerd.	32
	1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Slachtofferhulp Nederland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	8
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorte relaties tussen burens.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	15
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			55
	totaal			4.314

